

2 0 2 6

TRANSCRIPTIE RAADSVERGADERING 2 JULI 2026

11e vergadering – 02-07-2026

Vergadering van de gemeenteraad, gehouden op 2 juli 2026 om 11:30 uur.

Voorzitter: Sharon Dijksma

Aanwezig zijn de leden: Job van den Broek (CDA), Pim Rooymans (GroenLinks-PvdA), Bert van Steeg (CDA), Derk van Bergen (ChristenUnie), Venita Dada-Anthonij (D66), Mahmut Sungur (DENK), Gert Dijkstra (EenUtrecht), Mahaar Fattal (GroenLinks-PvdA), Titus Stam (GroenLinks-PvdA), Mika Raterman (JA21), David Bosch (UtrechtNu!), Charlotte Passier (Volt), Tess Meeding (VVD), Maarten van Heuven (Partij voor de Dieren), Yvonne Hessel (Utrecht Solidair), Lars van Rooij (Student & Starter), Hester Assen (GroenLinks-PvdA), Jelmer Becker (GroenLinks-PvdA), Leon Boelens (GroenLinks-PvdA), Melissa Diele (GroenLinks-PvdA), Matthijs Kleij (GroenLinks-PvdA), Romi Leever (GroenLinks-PvdA), Leroy Lucas (GroenLinks-PvdA), Ilse Raaijmakers (GroenLinks-PvdA), Rick van der Zweth (GroenLinks, PvdA), Marjolein de Bruijn (D66), Bram Janmaat (D66), Lisa Kuijs (D66), Gijs Toussaint (D66), Floor van Twuijver (D66), Joost Vasters (D66), Dirk-Jan van Vliet (D66), Gertjan te Hoonte (VVD), Dustin Kolleman (VVD), Richard Nijhoff (VVD), Jelle Vintges (VVD), Marina Slijkerman (CDA), Anne Sasbrink (Partij voor de Dieren), Iskender Simsek (DENK), Nina Bodnárová (Forum voor Democratie), Dennis van Vught (GroenLinks-PvdA), Karin Akkers (D66), Stevie Nolten (BIJ1)

Afwezig is het lid: Robert Bieber (Stadsbelang Utrecht), Fred Claasen (GroenLinks-PvdA)

Aanwezig zijn de wethouders: Aafke Groen (College), Brahim Abid (College), Dennis de Vries (College), Julia Kleinrensink (College), Linda Voortman (College), Matthijs Sienot (College), Susanne Schilderman (College)

Griffier: Miguel Israel

Opening van de vergadering.

Sharon Dijksma (Voorzitter) [00:12:02]:

Geachte aanwezigen, welkom allemaal. Ik open hierbij de raadsvergadering van 2 juli 2026. En ook de mensen die thuis meekijken en meeluisteren heet ik van harte welkom. En daarnaast natuurlijk iedereen die aanwezig is op de publieke tribune. Ik heb bericht van afwezigheid ontvangen van Robert Biever. En volgens mij is niet iedereen aanwezig? Mevrouw Fattal.

Mahaar Fattal (GroenLinks-PvdA) [00:12:33]:

Ons fractielid Fred Claasen is helaas afwezig vandaag omdat zijn moeder op sterven ligt.

Sharon Dijksma (Voorzitter) [00:12:38]:

Wat heftig. Goed om dat te weten. Mevrouw Dada-Anthonij.

Venita Dada-Anthonij (D66) [00:12:45]:

De heer Jan Maat is nog wat organisatorische zaken aan het regelen. Maar hij is er wel.

Sharon Dijksma (Voorzitter) [00:12:50]:

De twee D66 fractieleden zijn inmiddels aanwezig. Ik zie het. Goed. Kunt u instemmen met de agenda van vandaag? Dat kunt u. En dan beginnen we vandaag met het benoemen van de nieuwe wethouders. U heeft vanochtend met hen kennis kunnen maken in een wat informele setting in de hal. En zij zitten alvast in vak C, maar daar moet ik iets van zeggen. Want dat doen zij eigenlijk alleen maar omdat de publieke tribune vol is. Want u moet wel echt ervoor zorgen dat ze daar ook kunnen blijven zitten. En dat is aan u. Maar om die reden hebben we dat nu zo even praktisch opgelost. Dan weet u dat. En het betekent dat er eerst aanbevelingen komen. Daar heb ik twee mensen die ik het woord ga geven. Allereerst mevrouw Fattal. Dan kunt u daarna eventueel vragen stellen. En daarna mevrouw Dada-Anthonij.

Mahaar Fattal (GroenLinks-PvdA) [00:14:10]:

Ja, voorzitter, ik ga het ook kort houden hoor, want volgens mij hebben zij net zichzelf heel goed kunnen voorstellen. Dan kan ik daar nog weinig woorden aan toevoegen, maar het spreekt voor zich dat we juist ook voor deze coalitieperiode en voor dit akkoord een bijzonder team aan wethouders nodig hebben. Dat zijn nieuwe, bekende gezichten met sterke politieke en bestuurlijke ervaring die echt de intentie hebben om de stad in te gaan en de complexe problemen die we voor de kiezer gaan krijgen de komende tijd op te lossen. En met heel veel te trots dragen wij de volgende vier kandidaten voor vanuit GroenLinks-Partij van de Arbeid. Linda

Voortman, nu nog hier inderdaad, straks hopelijk daar. Onze nestor in het college. Met haar jarenlange ervaring als wethouder van onze stad brengt zij de stabiliteit en de stevigheid die het college echt nodig heeft. En Linda gaat zich keihard inzetten om onze stad inclusief te houden, om nog veel meer groen en voorzieningen en betaalbare woningen toe te voegen. En daar is zij echt aan gecommiteerd. Brahim Abid is onze nieuwkomer in het college en in de stad. Hij is een verbinder bij uitstek die de kloof tussen de politiek en de leefwereld van Utrechters moeiteloos overbrugt. En juist daarom kan hij Utrechters die onze hulp het hardst nodig hebben ondersteunen en weet hij hoe hij samen met Overvechters de wijk kan gaan versterken. Dennis de Vries brengt al jaren onmisbare ervaringen uit de praktijk rechtstreeks naar de bestuurstafel. Hij spreekt de taal van de leraren, van de ouders, van de jongerenwerkers. Dennis is veel liever in de stad dan op het stadskantoor en hij gaat dan om echt knallen op onderwijs en kansengelijkheid. En dan Julia Kleinrensink, die kent deze raad heel goed en jullie kennen haar heel goed. Ze is een verbinder, een systeemveranderaar en juist op het gebied van energie en klimaat zijn die eigenschappen essentieel om te zorgen dat onze stad niet op slot komt te staan en we flinke stappen zetten om de klimaatcrisis tegen te gaan. En voorzitter, met dit team van verandering hoopt GroenLinks PvdA een mooie bijdrage aan het college te kunnen leveren met steun van deze raad.

Sharon Dijksma (Voorzitter) [00:15:54]:

Dank u wel. Ik kijk even. Zijn er nog vragen? Nee, dank u wel. Dan gaan we naar mevrouw Dada-Anthonij.

Venita Dada-Anthonij (D66) [00:16:19]:

Voorzitter, Utrecht staat de komende jaren voor grote opgaven en juist daarom is een college nodig dat ervaring verbindt met nieuwe energie. De Utrechtse D66-fractie kiest voor continuïteit en vernieuwing. Kiezen we voor een bestuurder die haar waarde voor Utrecht de afgelopen jaren ruimschoots heeft bewezen. Ze kent de stad, kent het bestuur en weet hoe je samen met de raad inwoners en partners resultaten bereikt. Haar ervaring, toewijding en zorgvuldigheid maken haar een bestuurder waarop Utrecht echt kan bouwen. Met Mathijs Sienot kiezen we voor een bestuurder die al jarenlang verbonden is met Utrecht. Hij weet dat grote veranderingen niet vanzelf ontstaan, maar met het resultaat zijn van mensen die samen verantwoordelijkheid nemen. Met zijn brede bestuurlijke ervaring en zijn optimisme over wat Utrecht samen kan bereiken, wil hij zich inzetten voor een stad waarin ook de volgende generaties de kansen krijgen die Utrecht hem zelf heeft geboden. En met Afke Groen. Verwelkomen we een bestuurder die mensen centraal stelt. Iemand die gelooft dat politiek pas echt betekenis heeft als inwoners merken dat besluiten het verschil maken in hun dagelijks leven. Met haar verbindende stijl, luisterend oor en grote maatschappelijke betrokkenheid brengt zij de menselijke maat naar het bestuur. Vanuit die overtuiging wil zij dicht bij de inwoners staan en werken aan een Utrecht waarin iedereen gezond kan leven, zich kan ontwikkelen en ook echt mee kan doen. Juist die combinatie maakt dit team wat ons betreft sterk. Ervaring en vernieuwing. Kennis van de stad en de frisse blikken en nieuwe ideeën. Drie bestuurders die iedereen eigen kwaliteiten meebrengen

en elkaar versterken. Kijken naar uit wat zij samen met de Raad gaan betekenen voor de stad van vandaag en ook voor de generaties na ons. Dank u wel.

Sharon Dijksma (Voorzitter) [00:18:12]:

Dank u wel. Zijn er nog vragen? Nee? Dank u wel. Dan wil ik allereerst het woord geven aan de voorzitter van de commissie van onderzoek van de geloofsbrieven, de heer Job van den Broek.

Job van den Broek (CDA) [00:18:45]:

Voorzitter, samen met de raadsleden Dustin Kolleman en Mika Raterman heb ik onderzoek gedaan naar de geloofsbrieven van kandidaat wethouders van de gemeente Utrecht, Brahim Abid, Julia Kleinrensik, Linda Voortman, Dennis de Vries, Susanne Schilderman, Matthijs Sienot en Afke Groen. Voor de kandidaat wethouders zijn verklaringen omtrent gedrag aangevraagd. De kandidaat wethouders hebben allen een verklaring getekend waarmee ze aangeven geen beletselen te zien in afgifte van deze verklaring omtrent gedrag. Oftewel, ze voldoen allemaal aan de eisen, hebben geen boevige dingen gedaan en zijn allemaal boven de 18 jaar oud. Wij zijn daarmee tot de conclusie gekomen dat zij voldoen aan de wettelijke vereisten voor het wethouderschap en ook hebben zij geen functies die onverenigbaar zijn met het wethouderschap. We adviseren de Raad daarom om Brahim, Julia, Linda, Dennis, Susanne, Mathijs en Afke toe te laten als wethouders van de gemeente Utrecht.

Sharon Dijksma (voorzitter) [00:19:38]:

Dank u wel. Kunt u daarmee instemmen? U gaat natuurlijk stemmen. Dan ga ik u iets uitleggen, want we gaan eerst de ontheffing woonplaatsvereisten voorleggen. En dat kan niet anders dan zo, want als we die niet afgeven zijn wethouders niet benoembaar. Dus het is denk ik belangrijk om dat even te begrijpen. Dus er ligt een voorstel voor, voor ontheffing van de woonplaatsvereisten van de heer Abid en van mevrouw Groen. En de vraag aan u is of u daarmee kunt instemmen. Dat kunt u. Dank u wel. Al dus besloten. En dan gaan we nu verder met het stemmen over de wethouders. En omdat het over personen gaat, zullen er stembiljetten worden uitgedeeld. En ik vraag u dus om die in te vullen. Daarna worden ze opgehaald. En schorsen we zodat het stembureau de stemmen kan tellen. En het stembureau bestaat uit de leden Lars van Rooij, Mika Raterman en Gertjan te Hoonte. Ik schors de vergadering zodat u kunt stemmen.

Sharon Dijksma (voorzitter) [00:35:00]:

Ik heropen de vergadering en ik geef het woord aan de voorzitter van het stembureau. En die gaat even zijn pasje pakken. Lars van Rooij.

Lars van Rooij (Student & Starter) [00:35:22]:

Ja, dank u wel. En collega's, ik val met de deur in huis, we gaan de stemming overdoen. En dat komt omdat wij stemmen hebben gekregen die wij niet kunnen interpreteren als stembureau. Er zijn eigenlijk drie opties. Dat is ofwel u kruist de kandidaat aan en u bent het ermee eens dat deze persoon wordt benoemd. De andere optie is, u vult helemaal niets in, dan onthoudt u zich van stemming. En een derde optie is het onderste bolletje aan te kruisen, maar dan bent u verplicht om een tegenkandidaat aan te dragen. Nu hebben we allerlei combinaties gezien, wel onderste bolletjes aangekruist, maar geen tegenkandidaat. En wij weten niet hoe we dat moeten interpreteren, dus daarom doen we het over.

Sharon Dijksma (voorzitter) [00:36:00]:

Precies, dus nogmaals, even voor de goede orde, want dit... Stilte in de zaal. Dit vergt nou. En dat is echt belangrijk. Dus ofwel, u bent het eens en dan vult u het bolletje in bij de naam van de kandidaat. Als u dus blanco wilt stemmen, dan laat u het open. En dan moet u geen bolletje invullen. En dan ook niet daar niks achter zetten of bijvoorbeeld zeggen tegen, want die stem is dan ongeldig. En dat wilt u denk ik niet. Dus ofwel u stemt met de kandidaat die wordt voorgesteld of u laat het helemaal open, dan is uw stem blanco. En dan telt hij dus wel mee. Of als u een andere kandidaat wilt, dan moet u dus dat andere bolletje invullen... en dan zet u daar een naam bij. Dat is echt van groot belang. Want anders kan het stembureau haar werk niet doen. Dus we gaan dit overdoen en ik weet zeker dat u tot een... een uitslag kan komen die wel geïnterpreteerd kan worden.

Sharon Dijksma (voorzitter) [00:37:00]:

Ik schors de vergadering.

Sharon Dijksma (voorzitter) [00:55:11]:

Ik heropen de vergadering. Het woord is aan Lars van Rooij, voorzitter van het stembureau.

Lars van Rooij (Student & Starter) [00:55:23]:

Dank u wel, voorzitter. Ik zal beginnen te zeggen dat er deze keer 43 geldige stembiljetten ingeleverd zijn. Ja, daar is wel applaus voor nodig in deze raad. En ik zal nu één voor één de kandidaten langs lopen en aangeven hoeveel stemmen er voor zijn, hoeveel stemmen blanco zijn ingediend en ook of het tegenkandidaten zijn en hoeveel stemmen die hebben gekregen. En dan begin ik met Linda Voortman. Daar zijn ingediend vier stemmen blanco, 36 voor en er is één tegenkandidaat, Rick van der Zweth, en daar zijn drie stemmen op uitgebracht. Dan Dennis de Vries. 39 stemmen voor, 4 blanco en geen tegenkandidaten. Dan Brahim Abid. 35 stemmen voor, 5 blanco, 1 stem is uitgebracht op Senna Maatoug, 1 stem is uitgebracht op David Bosch en 1 stem is uitgebracht op Pepijn Zwanenberg. Dan Julia Kleinrensink. Op Julia Kleinrensink zijn

uitgebracht 40 stemmen voor, 3 stemmen blanco. Susanne Schilderman, eveneens 40 stemmen voor, 3 stemmen blanco. Mathijs Sienot, 37 stemmen voor, 4 stemmen blanco en 2 stemmen op Mahaar Fattal. En tot slot Afke Groen, 38 stemmen voor, 4 op blanco en 1 op Rick van der Zweth.

Sharon Dijksma (voorzitter) [00:56:56]:

Ik dank het stembureau voor het goede werk. En dat betekent dat ik nu eerst, voordat we tot een benoemingsprocedure over kunnen gaan, aan de gekozen vraag of zij hun benoeming willen aanvaarden. En dat kan met een enkelvoudig ja of ja, nee, maar ik verwacht het niet. Niet nog meer gedoe. Brahim Abid.

Brahim Abid (College) [00:57:24]:

Ja.

Sharon Dijksma (voorzitter) [00:57:25]:

Afke Groen.

Aafke Groen (College) [00:57:27]:

Ja.

Sharon Dijksma (voorzitter) [00:57:28]:

Julia Kleinrensink.

Julia Kleinrensink (College) [00:57:30]:

Ja.

Sharon Dijksma (voorzitter) [00:57:31]:

Susanne Schilderman.

Susanne Schilderman (College) [00:57:33]:

Ja.

Sharon Dijksma (voorzitter) [00:57:34]:

Matthijs Sienot.

Matthijs Sienot (College) [00:57:36]:

Ja.

Sharon Dijksma (voorzitter) [00:57:36]:

Linda Voortman.

Linda Voortman (College) [00:57:38]:

Ja.

Sharon Dijksma (voorzitter) [00:57:39]:

En Dennis de Vries.

Dennis de Vries (College) [00:57:40]:

Ja.

Sharon Dijksma (voorzitter) [00:57:41]:

Mooi. Dan gaan we over. Van harte. We zijn er nog niet, mensen. Want we moeten echt nog ook de belofte afleggen of de eed. En dan pas mag u juichen.

Sharon Dijksma (voorzitter) [00:59:13]:

Kijk, u bent allemaal voor zover u daartoe in de gelegenheid bent gaan staan en dat is ook de bedoeling. Dan lees ik nu eerst de tekst uit de gemeentewet voor en dan vraag ik u om te antwoorden. Ik zweer of verklaar dat ik, om tot wethouder benoemd te worden, rechtstreeks noch middelijk, onder welke naam of welk voorwensel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd. Ik zweer of verklaar en beloof dat ik, om iets uit dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middelijk enige schenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen. Ik zweer of beloof dat ik getrouw zal zijn aan de grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als wethouder naar eer en geweten zal vervullen. Brahim Abid.

Sharon Dijksma (voorzitter) [01:00:05]:

Dat verklaar en beloof ik.

Sharon Dijksma (voorzitter) [01:00:06]:

Van harte. Afke Groen. Je moet iets zeggen.

Aafke Groen (College) [01:00:19]:

Dat verklaar en beloof ik.

Sharon Dijksma (voorzitter) [01:00:24]:

Van harte gefeliciteerd. Julia Kleinrensink.

Julia Kleinrensink (College) [01:00:33]:

Dat verklaar en beloof ik.

Sharon Dijksma (voorzitter) [01:00:35]:

Van harte. Susanne Schilderman.

Susanne Schilderman (College) [01:00:41]:

Dat verklaar en beloof ik.

Sharon Dijksma (voorzitter) [01:00:43]:

Van harte. Dan doen we even een kleine wissel. Dan vraag ik de overige drie kandidaten om naar voren te komen. En de andere om te gaan zitten. Mathijs Sienot.

Sharon Dijksma (voorzitter) [01:01:06]:

Je moet de eed afleggen.

Matthijs Sienot (College) [01:01:08]:

Zo waarlijk helpe mij God almachtig.

Sharon Dijksma (voorzitter) [01:01:10]:

Ja, goed zo. Linda Voortman.

Linda Voortman (College) [01:01:18]:

Dat verklaar en beloof ik.

Sharon Dijksma (voorzitter) [01:01:23]:

Dennis de Vries.

Dennis de Vries (College) [01:01:25]:

Dat verklaar en beloof ik.

Sharon Dijksma (Voorzitter) [01:01:28]:

Van harte. Nu mensen, we hebben een college.

Sharon Dijksma (Voorzitter) [01:01:48]:

Beste mensen, er is gewoon nog een raadsvergadering die gaande is. Een foto, nu.

Sharon Dijksma (Voorzitter) [01:02:36]:

Mensen, we gaan even nog geen foto's maken. Het spijt me zeer. Dat gaan we zo meteen doen. Want mevrouw Passier gaf net aan, en dat is waar, dat de heer Sienot bij het afleggen van de eed zijn volle hand opstak. Maar het moet echt de vingers zijn. Het kan de beste overkomen. Dus u moet echt opnieuw. Want we willen hier geen gedonder over.

Sharon Dijksma (Voorzitter) [01:03:15]:

Ik hoef niet meer de hele tekst uit de gemeentewet voor te lezen, dat heb ik gedaan.

Sharon Dijksma (Voorzitter) [01:03:32]:

Matthijs Sienot.

Matthijs Sienot (College) [01:03:35]:

Zo waarlijk helpe mij God almachtig.

Sharon Dijksma (Voorzitter) [01:03:47]:

Kijk. Goed zo. Oké, ik schors heel even zodat er een foto kan worden genomen.

Sharon Dijksma (Voorzitter) [01:08:00]:

Het woord is aan de heer Van den Broek.

Job van den Broek (CDA) [01:08:23]:

Voorzitter, samen met de raadsleden Lisa Kuijs en Dustin Kolleman heb ik onderzoek gedaan naar de geloofsbrieven van Pim Rooymans. Hij is op 2 juli 2026 benoemd verklaard als lid van de gemeenteraad. Wij zijn tot de conclusie gekomen dat hij voldoet aan de wettelijke vereisten voor het raadslidmaatschap. Ook heeft hij geen functies die onverenigbaar zijn met het raadslidmaatschap. Wij adviseren de raad daarom om Pim Rooymans toe te laten als lid van de raad van de gemeente Utrecht.

Sharon Dijksma (Voorzitter) [01:08:49]:

Kunt u daarmee instemmen?

Sharon Dijksma (Voorzitter) [01:08:53]:

Dank u wel. En dan vraag ik Pim Rooymans om naar voren te komen en u allen, voor zover u daartoe in staat bent, om te gaan staan.

Sharon Dijksma (Voorzitter) [01:09:31]:

Ik zweer of verklaar dat ik, om tot lid van de Raad benoemd te worden, rechtstreeks noch middelijk, onder welke naam of welk voorwensel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd. Ik zweer of verklaar en beloof dat ik om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middelijk enige schenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen. Ik zweer of beloof

dat ik getrouw zal zijn aan de grondwet, dat ik de wetten zal nakomen En dat ik mijn plichten als lid van het gemeentebestuur naar eer en geweten zal vervullen. Pim Rooymans.

Pim Rooymans (GroenLinks-PvdA) [01:10:09]:

Dat verklaar en beloof ik.

Sharon Dijksma (Voorzitter) [01:10:10]:

Keurig. Dank u wel. Gefeliciteerd.

Sharon Dijksma (Voorzitter) [01:10:45]:

Dan is het de bedoeling om de vergadering te schorsen. En dan gaan wij vanmiddag om twee uur verder met de raadsvergadering en met de algemene beschouwingen over het coalitieakkoord en de voorjaarsnota.

Sharon Dijksma (Voorzitter) [01:10:59]:

De vergadering is geschorst.

Sharon Dijksma (Voorzitter) [00:16:07]:

Even kijken. Ja, we hebben geluid. Nou, mooi. Ik heropen de vergadering. We gaan verder met de algemene beschouwingen over het coalitieakkoord en de voorjaarsnota. En dat betekent dus dat u uw inbreng in één bijdrage doet over de beide stukken. En we doen dat zoals gebruikelijk bij P&C-stukken met de volgende spreekvolgorde. Eerst oppositie. Dan coalitie om en om, van groot naar klein. En dat betekent dat het woord als eerste aan mevrouw Meerding van de VVD is.

Tess Meerding (VVD) [00:17:05]:

Voorzitter, onze fractie heeft lang nagedacht over hoe we dit akkoord en deze coalitie het beste kunnen typeren. Uiteindelijk moesten we denken aan de musical Soldaat van Oranje. Telkens als je denkt dat de laatste voorstelling nu echt is aangekondigd, blijkt er toch weer een nieuwe speelperiode te komen. En waar af en toe een andere acteur op het toneel verschijnt, blijft het verhaal inhoudelijk hetzelfde. Dat is ook hoe het gepresenteerde akkoord van Pro en D66 voelt. Geen nieuwe richting voor Utrecht, maar vooral een voortzetting van de oude koers. En dat is ronduit teleurstellend. Want vele Utrechters snakken wel degelijk naar een andere koers. Zij hoopten op een college dat er echt voor alle Utrechters is. Dat ruimte geeft aan onze inwoners en ondernemers. En dat

niet de rekening steeds weer bij dezelfde groep neerlegt. En helaas, zij komen van een koude kermis thuis. Voorzitter, een coalitieakkoord raakt veel onderwerpen. En over die onderwerpen zullen we de komende tijd nog gedetailleerd doorspreken. Maar vandaag licht ik er alvast een aantal uit. Laat ik beginnen met een onderwerp dat in de verkiezingscampagne centraal stond. De invoering van betaald parkeren in de hele gemeente. En specifiek de invoering in Vleuten de Meern. Wat bepaalt het coalitieakkoord daar dan nu over? Nou, helemaal niets nieuws eigenlijk. De invoering van betaald parkeren wordt gewoon doorgezet en ook Vleuten de Meern is in 2034 aan de beurt passend binnen het beleid dat eerder al door het vorige college was vastgesteld. Dat er niets verandert en de invoering gewoon wordt doorgedrukt is een klap in het gezicht van de inwoners van Vleuten en de Meern. Want wie naar de afgelopen verkiezingen keek, zag dat vele partijen zich daarjuist hebben uitgesproken tegen de invoering van betaald parkeren. En ook D66 beloofde toen nog dat ze de invoering zouden stopzetten. Van die belofte is niets overgebleven. En inwoners van Vleuten de Meern betalen straks alsnog de rekening. Als VVD zullen wij blijven strijden tegen de invoering van betaald parkeren. En daarom komen we hierop ook met een voorstel. In de campagne ging het ook veel over de financiën en dan met name over het betaalbaar houden van Utrecht en de steeds maar stijgende lokale lasten. Ook hier komen Utrechters bedrogen uit. Het resultaat? 15% OZB-verhoging, verhoging van afvalstoffen, 23% verhoging van de OZB, niet woningen zoals winkels en de toeristenbelasting verhoogd naar 12,5%. Dit zijn geen kleine correcties. Dit zijn forse stijgingen die direct voelbaar zijn voor inwoners en ondernemers. Juist bij die mensen die de afgelopen jaren de lokale lasten ook al flink hebben zien stijgen. Voor een gezin betekent dit weer een extra kostenpost bovenop de toch al steeds duurder wordende boodschappen. Voor ondernemers betekent dit hogere kosten en minder ruimte om te investeren. En voor de VVD is dit niet acceptabel. En daarom komen we ook hierop met een voorstel. Geen passen op de plaats bij de invoering van betaald parkeren en ook niet op de lastenverzwaringen dus. Maar wat gaat dit college dan wel doen? Zorgen voor een betere openbare ruimte misschien? Of meer investeren in sport? Nou, helaas dat ook niet. De prioriteit wordt gelegd bij verdergaande inkomenspolitiek en herverdeling door het gratis aanbieden van zaken aan specifieke groepen inwoners. gratis kraamzorg en gratis voor schoolse educatie in Overvecht en Kanaleneiland, gratis bed, bad en broodopvang en een U-pas voor mensen die illegaal in Utrecht verblijven. En terwijl de armoederegelingen en de uitkeringen opgehoogd worden, wordt er tegelijkertijd bezuinigd op het begeleiden van mensen naar werk. Dat is de omgekeerde wereld. Wat de VVD betreft is de balans hier echt zoek. Er is een fundamenteel verschil tussen mensen ondersteunen en alles gratis maken.

Sharon Dijksma (Voorzitter) [00:21:22]:

Mevrouw Fattal.

Mahaar Fattal (GroenLinks-PvdA) [00:21:24]:

Voorzitter, de VVD stelt hier heel boud dat er niet geïnvesteerd wordt in de openbare ruimte of in sport. Heeft de VVD ongeveer het hele investeringsgedeelte van het coalitieakkoord gelezen? Er komen talloze sportvelden, zwembaden, zalen bij. We gaan meer investeren in groen in de stad. Dat is de openbare ruimte. Er komen talloze voorzieningen bij, bij alle nieuwe ontwikkelingen die we in de stad doen. Heeft de VVD dat deel ook gelezen?

Tess Meerdling (VVD) [00:21:46]:

Voorzitter, ik heb gelukkig alles gelezen en dat heb ik ook gezien. En op sport wil ik nog wel met mevrouw Fattal meekomen. Daar zagen we ook wel wat positieve dingen terugkomen. Maar daar wil ik bij zeggen, er worden tegelijkertijd ook bezuinigingen op sport doorgevoerd. En we hebben juist gezien bij het vorige college dat sport al heel vaak kind van de rekening was. Dus we hebben daar eigenlijk enorme achterstanden in de velden, echt veel te weinig capaciteit, enorme wachtlijsten. Dus we denken niet het been wat het college nu bijtrekt dat het voldoende is om alles van de afgelopen jaren te herstellen. Als we het dan hebben over de openbare ruimte, dan zie ik dat er ook op het onderhoudsniveau echt bezuinigd gaat worden. We gaan van een, als ik het goed zeg, van een B-niveau naar een C-niveau. En dat is gewoon gekwalificeerd als matig. Ik heb het even opgezocht volgens de kraalnormen. Dat we dan maar matig gaan investeren in onze openbare ruimte. En ik denk dat inwoners dat wel degelijk terug gaan zien. Dat het echt minder mooi wordt en dat ze daar last van hebben.

Sharon Dijksma (Voorzitter) [00:22:50]:

Mevrouw Fattal.

Mahaar Fattal (GroenLinks-PvdA) [00:22:51]:

Dit is precies de essentie, voorzitter. Minder mooi wordt. Kijk, we kunnen heel goed begrijpen dat de aangekondigde bezuiniging op het niveau van kwaliteit in de openbare ruimte, dat dat pijnlijk is voor veel mensen hier inderdaad en ook voor uitzichters. Tegelijkertijd doen we dat, zodat wij al die investeringen kunnen doen in nieuwe openbare ruimte voor de stad. Zodat ook nieuwe bewoners, maar ook bewoners waar nu het openbare ruimten niveau over het algemeen gewoon laag is, omdat er weinig groen is. omdat de fietsvoorzieningen slecht zijn, omdat er weinig voorzieningen zijn, dat we die kunnen gaan bijplussen. Waarom vindt de VVD het acceptabel dat we op dit moment zouden toelaten dat er straten in Utrecht zijn die er prachtig bij liggen, terwijl er andere delen van de stad onvoldoende groen of voorzieningen hebben, waardoor het openbare niveau nog slechter is?

Tess Meerdling (VVD) [00:23:31]:

Maar voorzitter, dit is echt een valse tegenstelling. Ik heb uitgezocht wat dit betekent. We gaan voor de hele gemeente naar een lager onderhoudsniveau. Er wordt dus geen onderscheid gemaakt. En dat betekent gewoon, als je dat in plaatjes zou uitdrukken, dat er meer afval blijft liggen. Dat de straten minder goed worden onderhouden. Zelfs dat de lantaarnpalen minder goed worden onderhouden. En daar schrok ik wel van. Want we hebben het hier heel vaak gehad in deze raad over vrouwenveiligheid. En ik heb letterlijk in een van de uitleggen gelezen als een lantaarnpaal kapot is, kunnen we die ook minder snel vervangen of als hij het niet meer goed doet. Nou, dat lijkt me nou echt kwalijk. En ik denk dat als Utrechters iets van hun belastinggeld willen terugzien waar ze al steeds meer aan kwijt zijn, steeds meer gaan betalen dat ze in ieder geval willen dat de openbare ruimte er netjes uitziet. En dat is nu niet het geval.

Sharon Dijksma (Voorzitter) [00:24:16]:

Laatste keer mevrouw Fattal.

Mahaar Fattal (GroenLinks-PvdA) [00:24:17]:

Maar voorzitter, omdat het gewoon even belangrijk is om hier even heel scherp over te zijn. Want er wordt een hele kerstboom opgetuigd over wat deze bezuiniging zou betekenen. En dat vind ik echt onredelijk. Dus ten eerste, dit heeft niks te maken met het afvalniveau van onze stad. Sterker nog, in dit akkoord wordt er geïnvesteerd in het oplossen van het afvalbijplaatsprobleem. Ten tweede, binnen het openbare ruimte kwaliteitsniveau zijn er meerdere onderdelen waar je wel of niet in kan investeren. Een ander voorbeeld, namelijk, die de VVD niet noemt, is het investeren in bruggen en kaders, de mooie kunstwerken op de stad die we hebben. Daar wordt gewoon nog steeds heel goed in geïnvesteerd. Er zijn wettelijke normen waar wij ons gewoon aan moeten houden als gemeente. Dat blijven wij ook gewoon doen. Dus deze kerstboom die opgetuigd wordt, die wijs ik af, voorzitter.

Tess Meerdling (VVD) [00:24:56]:

Nou, voorzitter, ik heb dit gewoon uit openbare bronnen gehaald. Ik was namelijk benieuwd. We hebben het over een cijfertje. We gaan van B naar C. Wat betekent dat nou concreet? En er stonden gewoon afbeeldingen bij hoe dat er dan uitziet. Daar komen mijn voorbeelden uit. En mevrouw Fattal kan allerlei andere dingen in de openbare ruimte opnoemen waar misschien wel iets aan gedaan wordt. Maar het feit dat we nu naar mate gaan, dat betekent eigenlijk gewoon ondermaats onder wat normale gemeentes doen, wat normale gemeentes zouden aanbevelen. En ik denk dat dat tekenend is voor deze coalitie, dat er steeds bezuinigd wordt op de openbare ruimte, terwijl er wel heel veel extra kosten bij mensen terechtkomen. Mensen om zich heen kijken en denken, ja, moet ik weer die extra OZB-verhoging betalen, maar in mijn eigen omgeving zie ik daar eigenlijk niks van terug.

Tess Meerdling (VVD) [00:25:48]:

Ja, want wat de VVD betreft is de balans hier echt zoek. Er is een fundamenteel verschil tussen mensen ondersteunen en alles gratis maken. Gratis bestaat namelijk niet. Iemand betaalt altijd de rekening. En in dit geval zijn dat steeds dezelfde groep inwoners. Voorzitter, dan wil ik de overstap maken naar twee onderwerpen die vallen in de categorie dooie mus. En dat is een voorstel dat mooi lijkt, maar eigenlijk toch minder rooskleurig is. Ik begin bij veiligheid. Op het gebied van veiligheid stemt dit akkoord op het eerste gezicht positief. Er wordt extra geld vrijgemaakt voor veiligheid en daar zijn we als VVD heel blij mee. Maar dit geld wordt vooral in preventie gestopt. Extra handhavers komen er niet bij, terwijl die wel heel hard nodig zijn. En ook dachten we in dit akkoord te lezen dat er tien nieuwe veiligheidscamera's bij komen, maar dat blijkt toch anders te zitten. De ideologische taboe op het cameratoezicht wordt gedeeltelijk opgeheven door in theorie tien extra camera's toe te laten. Maar, nu komt het, voor het aanschaffen en plaatsen van deze camera's is vervolgens geen geld gereserveerd. En dit betekent dus dat ze er in de praktijk niet komen, tenzij er ineens een magische pot met geld gevonden wordt.

Sharon Dijksma (Voorzitter) [00:27:05]:

Mevrouw Fattal.

Mahaar Fattal (GroenLinks-PvdA) [00:27:06]:

Voorzitter, dit is dan even een miscommunicatie. Laat ik hem zo noemen. Dat kader is bewust losgelaten, omdat die wens er heel sterk is hier in de gemeenteraad. En dat weet Groeningspartij van de Arbeid heel goed. Er is een pot geld vrijgemaakt voor veiligheidsmaatregelen waaruit bijvoorbeeld camera's bekostigd kunnen worden of andere dingen. Dat is juist de bedoeling van deze maatregel, dat de raad dat zelf met elkaar kan besluiten zonder dat wij dat voor ze gaan invullen. Ik had het niet passend gevonden als wij juist de hele handreiking die wij doen naar de oppositie van tafel hadden geveegd en dat wij hadden gezegd we gaan nu die middelen gebruiken om extra camera's toe te voegen als dat niet de wens van de raad is. Dus herkent de VVD dat die pot geld daar juist voor bestemd is.

Tess Meerding (VVD) [00:27:44]:

Nou voorzitter, ik zie dat er inderdaad een potje met geld is vrijgemaakt voor de Raad. 150.000 euro, om precies te zijn. En ik heb van anderen vernomen dat je daar ongeveer twee camera's voor zou kunnen ophangen. Dus daarmee vind ik eigenlijk die passage in het coalitieakkoord best wel misleidend. Ik had hem oprecht ook anders gelezen. Ik dacht, yes, tien extra camera's erbij, kunnen we goed gebruiken. Maar van die 150.000 euro kunnen we volgens mij niet tien extra camera's betalen. En als dat anders is, dan hoor ik dat graag. Dan ben ik alleen maar blij.

Sharon Dijksma (Voorzitter) [00:28:13]:

Mevrouw Fattal.

Mahaar Fattal (GroenLinks-PvdA) [00:28:13]:

Ja, voorzitter, dat is anders. Dat is inderdaad anders. En ik denk dat het ook goed is om toch, en ik weet dat we dat debat vaak hebben gehad, dus ik zal er niet lang op ingaan, maar dat we ook even met elkaar scherp hebben dat een groot deel van de tijd het maximum aantal camera's dat we nu hebben niet gebruikt wordt. Soms wel. Bij piekmomenten van onveiligheid in de stad. En als er naar gevraagd wordt vanuit Utrechters, dan snap ik dat ook heel goed. Maar ook heel vaak liggen er camera's op dit moment op de plank. Dus laten we ook niet doen alsof dit allemaal onnuttig is of niet zou bijdragen. Er is verruimd in het kader. Er zijn middelen tegenovergesteld. Die kunnen veel meer dan twee camera's bekostigen. Pak die ruimte, zou ik zeggen, tegen de VVD, maar ook tegen andere collega's, om daar wat mee te gaan doen de komende jaar.

Tess Mearding (VVD) [00:28:53]:

Nou voorzitter, als er camera's nog op de plank liggen, dan zou ik mevrouw Fattal willen uitnodigen om dat eens uit te leggen aan de bewoners van de Rooseveltlaan in Kanaleneiland. Want die hebben ons onlangs een petitie aangeboden dat zij heel graag een flexibele camera daar in de buurt zouden willen hebben, omdat ze daar heel veel overlast ervaren. En ja, ik herken het signaal dat er wel eens nog een camera op de plank ligt. Ik vind dat zelf niet goed. Ik vind dat alle camera's ingezet zouden moeten worden als je ziet hoeveel behoefte eraan is bij mensen in de stad. Dus wat mij betreft zetten we ze allemaal in. En ik denk ook echt dat die tien extra camera's heel hard nodig zijn. Maar als het blijkt dat we dat toch uit dat budget van die 150.000 allemaal kunnen betalen. Nou, alleen maar mooi zou ik zeggen. Dan maken we daar inderdaad graag gebruik van. Dus die handreiking pak ik graag op.

Tess Mearding (VVD) [00:29:45]:

Ja, goed. Ik had het over een magische pot met geld. En ik wilde nog zeggen, als VVD zullen we de magie werk laten doen en met een voorstel komen voor meer camera's. Dan over wonen. De belofte dat we 80% betaalbaar gaan bouwen, waarvan 40% sociaal en 40% middenhuur en middenkoop, klinkt weliswaar mooi, maar is in de praktijk onhaalbaar. Dit maakt projecten voor ontwikkelaars te duur en onaantrekkelijk, waardoor uiteindelijk geen extra woning gebouwd gaat worden. Daarnaast stelt het akkoord dat er pas betaalbare koop gebouwd gaat worden als het mogelijk is om dit ook langdurig betaalbaar te houden. Die mogelijkheid is er op dit moment wettelijk gezien nog niet. En dus zullen er voorlopig geen koopwoningen gebouwd worden. Dat is iets waar wij ons als VVD echt tegen verzetten, want wij denken dat koopwoningen ook heel hard nodig zijn. Voorzitter, in dit akkoord wordt ook gesproken over de samenwerking tussen raad en coalitie. En hoewel wij de poging waarderen, vinden we dat er nu wel echt weinig geld wordt vrijgemaakt waar de raad zelf iets mee kan. Als je de raad echt wil betrekken en invloed willen geven, dan zul je hier meer op moeten leveren. En wij kondigen bij deze alvast één voorstel aan dat wij in dit kader zullen gaan doen. En dat is het in overleg met andere fracties zoeken naar een

andere dekking om de bezuiniging op de rekenkamer terug te draaien. Wij willen namelijk dat deze bezuiniging op een andere manier wordt vormgegeven. En toevallig weet ik dat dit voorstel breder in de oppositie op steun kan rekenen. Dan, voorzitter, wil ik ook nog iets positiefs zeggen. Want er zijn ook punten uit dit programma waar de VVD blij mee is. Of die zelfs rechtstreeks uit ons eigen verkiezingsprogramma komen. En ik denk dan aan het afschaffen van de hondenbelasting. Het definitief gaan bouwen van woningen in Rijnenburg. Het schrappen van de verhoging van de evenementenleges. Het opnieuw invoeren van de verhuisadviseur. En een bezuiniging op beleidsambtenaren. En toch ook nog een beetje extra geld voor veiligheid. Voorzitter, ik sluit af. Als je doet wat je deed, krijg je wat je kreeg. En dat is voor veel Utrechters een schrikbeeld en een dikke rekening. Als VVD zullen we ons vanuit de oppositie onverminderd in blijven zetten om de koers van dit college bij te sturen. Kom maar op.

Mahaar Fattal (GroenLinks-PvdA) [00:32:13]:

Dank u wel. We gaan verder met GroenLinks-PvdA. Het woord is aan mevrouw Fattal. Dit akkoord voor u heb ik de afgelopen maanden met liefde voor mijn stad mogen onderhandelen, samen met collega-fractielid Rick van der Zweth. Het was de eerste keer dat GroenLinks en de Partij van de Arbeid samen een coalitieakkoord onderhandelden voor Utrecht. Een jaar geleden voelde dat nog ver weg en inmiddels is het niets vanzelfsprekender dan dat GroenLinks PvdA één partij is. Tijdens de onderhandelingen bouwden we de fundamenten van een nieuwe partij. Want PRO, GroenLinks Partij van de Arbeid, staat voor solidariteit, rechtvaardigheid en systeemverandering. Solidariteit, omdat mensen onlosmakelijk met elkaar en met de natuur verbonden zijn. En pas als het goed gaat met ieder van ons, dan gaat het goed met de samenleving als geheel. Rechtvaardigheid, omdat ieder mens van evenveel waarde is. En het recht heeft duurzaam en vrij te kunnen voortbestaan op een gezonde aarde. Zonder gelijke behandeling bestaan zekerheid en een gezonde leefomgeving is rechtvaardigheid een loze belofte. Systeemverandering. Omdat we weten dat in tijden van technologische revolutie, klimaatcrisis en doorgeslagen winstdenken echte rechtvaardigheid niet bereikt wordt door te wachten op het juiste moment, voor kleine stapjes. Maar het alleen bereikt kan worden door het opeisen van de toekomst. Voor jou en mij, voor onze vrienden, familie, kinderen en kleinkinderen. Het zijn deze beginselen van die nieuwe partij die onze inzet voor de stad hebben geïnspireerd. En die je terugleest ook in dit akkoord. Een manifest voor een solidaire, rechtvaardige en progressieve start. De voorhoede van het progressieve deel van Nederland. We staan hier om een fundamentele vraag te beantwoorden. Van wie is onze stad? Is Utrecht een optelsom van vastgoedbeleggingen, marktwerking en rendementsdenken? Of is Utrecht een levendige gemeenschap? Een schild voor de kwetsbaren? En een wegbereider voor een rechtvaardige toekomst. En met dit coalitieakkoord kiezen wij onvoorwaardelijk voor dat laatste. Want onze stad is van ons allen. Voorzitter, dit coalitieakkoord kent drie speerpunten. En ik begin bij de eerste. Want de wooncrisis is het grootste politiek gecreëerde onrecht van onze tijd. Iedereen, werkelijk iedereen, wordt geschaad in het fundamentele recht op een thuis. Dak- en thuisloze mensen het eerst en het hardst. Starters, studenten, leraren, ouderen en zorgmedewerkers worden de stad uitgejaagd door exploderende prijzen. En we hebben de afgelopen jaren de stap gezet van een woningmarkt naar volkshuisvesting. En in dit akkoord trekken we die lijn radicaal door.

Sharon Dijksma (Voorzitter) [00:35:08]:

De heer Dijkstra.

Gert Dijkstra (EenUtrecht) [00:35:11]:

Ja, we hadden van Een Utrecht eigenlijk nog een vierde speerpunt verwacht. Dus vandaar onze vraag, hoe kan het dat in dit coalitiekoord, en met geen woord wordt gerept over de sociale klimaatcrisis, de vertrouwensbreuk tussen overheid en burger, en wat er allemaal bij komt kijken.

Mahaar Fattal (GroenLinks-PvdA) [00:35:29]:

Voorzitter, ik deel dat beeld niet. Dit akkoord spreekt juist veel over de relatie tussen overheid, gemeente, gemeenteraad en de stad. En dat is verwerkt door alle speerpunten heen. Dat is geen apart speerpunt wat ons betreft. Dat zou ook het onderwerp tekort doen. Dus wij hebben juist gepoogd om dit akkoord afspraken met elkaar te maken over die onderwerpen die ons het hart draken. Ik heb ook al eerder met de heer Dijkstra gewisseld dat wat ons betreft de beweging naar samen stad maken. En fundamenteel andere manieren van beleid maken. En co-creatie tussen de politiek, het bestuur en de stad. En dat moeten we doorzetten. En we moeten ook zien welke vruchten daarvan afgeworpen kunnen worden de komende tijd.

Sharon Dijksma (Voorzitter) [00:36:08]:

Heer Dijkstra.

Gert Dijkstra (EenUtrecht) [00:36:09]:

Compliment voor het feit dat in ieder geval de twee burgerberaden komen. Maar dat is het enige wat er extra gebeurt. Dat is toch niet in verhouding tot de... De vertrouwensbreuk die er speelt. Er is toch veel meer nodig? Vraag ik aan mevrouw Fattal.

Mahaar Fattal (GroenLinks-PvdA) [00:36:23]:

Ik deel de zorg van de heer Dijkstra wel. Want we zien ook gewoon dat het vertrouwen in de politiek bij heel veel inwoners van onze stad afneemt. Niet in lokaal bestuur overigens. En in Utrecht minder dan in andere gemeenten. En ik vind het toch belangrijk om daar ook een tegenverhaal op te hangen. Het vertrouwen in lokaal bestuur in deze stad is best hoog. En hoger dan in andere steden. Hoe komt dat? Omdat wij aan alle kanten investeringen doen die ten goede komen van de Utrechters. Wij investeren in armoederegelingen, in een helpende hand in

plaats van een afwijzing. Wij investeren in voorzieningen dicht bij huis. Wij luisteren naar mensen. Dus ja, er moet veel gebeuren om dat vertrouwen in de politiek te herstellen. Dat komt vooral door landelijk gedrag door hoe de politiek daar bedreven wordt. Waar wij ook effect van merken. Maar dat zien we in alle onderdelen inhoudelijk van het akkoord terug wat ons betreft.

Sharon Dijksma (Voorzitter) [00:37:08]:

Laatste keer meneer Dijkstra op dit punt.

Gert Dijkstra (EenUtrecht) [00:37:11]:

Dat kan u niet menen, zeg ik via de voorzitter. Kijk, lokaal is het inderdaad landelijk, maar lokaal nog steeds 40% van de mensen geeft aan geen vertrouwen te hebben. 44% geeft aan geen vertrouwen te hebben in de overheid lokaal. En onder mensen met een laag inkomen is dat zelfs 60%. Dus graag nog een reflectie, dit is toch niet weinig, dit is toch fors.

Mahaar Fattal (GroenLinks-PvdA) [00:37:35]:

Voorzitter, elke procentpunt is er één te veel. Dus als ik de illusie heb gewerkt dat dat weinig is, dan is dat zeker niet mijn punt. Mijn punt is dat de heer Dijkstra hier en op andere momenten de illusie heeft gewerkt dat het in Utrecht buitengewoon slecht zou gaan ten opzichte van andere plekken in het land. En dat is niet zo. En waarom zeg ik dat? Omdat wij in een landelijke tendens zitten waarin het vertrouwen in de politiek steeds afneemt. En wij daar als stad ook mee te dealen hebben. Daar ben ik me ter degen bewust van. Maar dat het alleen maar zou gaan via extra participatie investeringen. En niet juist door te investeren in de sociale basis. In armoederegelingen, in schulden opkopen. En al die manieren waarop Utrechters daadwerkelijk zien dat we er voor ze zijn. Dat vind ik een platslaan van deze hele discussie. Daar geloof ik niet in.

Sharon Dijksma (Voorzitter) [00:38:15]:

De heer Van Steeg.

Bert van Steeg (CDA) [00:38:17]:

Ja, ook even op dit onderwerp. Omdat het samen met de stad. Want mevrouw Fattal zegt natuurlijk. Ja, we gaan het samen met de stad doen. Maar tegelijkertijd zien we juist geen investeringen in. Een ding als initiatieffonds. Heel weinig in vrijwilligerswerk. Geen investering in samen stad maken. Wat bedoelt mevrouw Fattal dan dat dit samen met de stad gaat gebeuren?

Mahaar Fattal (GroenLinks-PvdA) [00:38:34]:

Voorzitter, die initiatieven die de heer Van Steeg hier noemt, die zijn er nog steeds. Het initiatievenfonds is een van de meest mooie onderdelen van het gemeentelijke beleid die we hebben, waarin Utrechters zelf kunnen bepalen hoe hun stad of hoe hun activiteiten eruit kunnen zien. Dat blijft gewoon staan. Daar ben wij ook niet aan gemorreld. En ik denk dat dat ook belangrijk is om het elkaar te benoemen. We moesten dit akkoord sluiten onder druk van gigantische financiële bezuinigingen. En dat is juist op die aspecten niet gebeurd. Dus het feit dat wij zeggen in dit akkoord, wij kiezen er echt voor om door te gaan met die beweging die wij hebben gemaakt, samen stad maken, een andere manier van beleid maken, dat we initiatief fonds overhouden, dat wij investeren in de sociale basis, waarin organisaties recht naast Utrecht uit komen te staan, dat vind ik een gigantische beweging.

Bert van Steeg (CDA) [00:39:16]:

Ja, dan moet u me toch even helpen, want er is natuurlijk daadwerkelijk wel bezuinigd, juist op het initiatiefonds, juist op samen stad maken, en u doet er eigenlijk niks extra's voor. En toch zegt u, ja, we gaan dit samen met de stad doen. Dat geld is er gewoon niet. En die investering wordt gewoon niet gedaan. Ik hoop dat mevrouw Van Tal dan ook het eerlijke verhaal wil vertellen. En niet wil doen alsof dat dan vanzelf wel gaat.

Mahaar Fattal (GroenLinks-PvdA) [00:39:36]:

Voorzitter, als ik zeg nogmaals hoe de financiële context was van dit akkoord, daar kom ik vandaan als ik dit gesprek voer. Ik snap dat dat voor veel collega's misschien moeilijk in te zien is, maar de opgave was om op elk beleidsterrein te moeten gaan korten. Omdat wij structureel jarenlang taken erbij hebben gekregen van het Rijk en daar niet voor gecompenseerd worden. Wettelijke taken die wij uit te voeren hebben. Dus het kon op geen enkel beleidsterrein behouden blijven. Maar het feit dat er zoveel participaties blijven staan, toont aan hoe erg GroenLinks-Partij van de Arbeid, maar ook D66, staat voor het samen met de stad deze stad maken. En dat zien we ook terug in het akkoord. Ik sta er nog steeds voor.

Bert van Steeg (CDA) [00:40:13]:

Ja, voorzitter, dan constateer ik dat er op heel veel andere beleidsterreinen juist wel extra geld bij komt. En juist op dit onderwerp waarvan mevrouw Fattal eigenlijk mee begint van we gaan het samen met de stad doen, op dat vlak eigenlijk helemaal niet. En dat is toch echt gewoon een slecht verhaal.

Mahaar Fattal (GroenLinks-PvdA) [00:40:29]:

Ja, voorzitter. Ik ga door met mijn verhaal, als u me toestaat.

Sharon Dijksma (Voorzitter) [00:40:34]:

Ik wel, maar de heer Bosch heeft een interruptie.

David Bosch (Voorzitter) [00:40:37]:

Ja, want we hoorden mevrouw Fattal over de armoederegelingen. En allemaal mooie praatjes, zou ik bijna zeggen. Maar mensen die in hun huizen wonen, zijn dat nou volgens GroenLinks-PvdA, echt mensen die het lekker vet hebben in het leven, zullen we zeggen?

Mahaar Fattal (GroenLinks-PvdA) [00:40:55]:

Voorzitter, mensen die een woning bezitten in Utrecht zijn over het algemeen behoorlijk vermogend, omdat de waarde van een woning in Utrecht hoog is.

David Bosch (UtrechtNu!) [00:41:05]:

Voorzitter, is GroenLinks-PvdA bekend dat je niet kan eten van een woning waar je in woont? Dat dat is waar je in woont en dat je daar niet dat geld hebt?

Mahaar Fattal (GroenLinks-PvdA) [00:41:15]:

Oké, het wordt hier behoorlijk platgeslagen, dus laten we toch even beginnen bij het begin. Lastenverzwaring is altijd zwaar. Wij hebben gekeken, ook binnen het termijn van lastenverzwaring, dat we juist de meest kwetsbare Utrechtse van onze stad niet raken. Dat zijn, wat GroenLinks-Partij van de Arbeid betreft, vooral huurders in de sociale huursector. Die worden ontzien. Ja, als je een huisbezit in Utrecht ben je echt niet altijd vermogend, maar heel vaak wel. Want de woningwaarde stijgt ontzettend. Het is logisch dat wij kijken naar dat de sterkste schouders de zwaarste lasten dragen, zodat wij juist de Utrechters die de hulp het hardst nodig hebben, bijvoorbeeld mensen die aanspraak maken op een armoederegeling, dat wij hen kunnen helpen. En daar kiezen wij echt voor in dit akkoord. Dat is inderdaad een politieke keuze.

David Bosch (UtrechtNu!) [00:41:55]:

En dan nu even de werkelijkheid, voorzitter. Niet eens zo lang geleden kon je voor 160.000 euro een woning in de Mier kopen. Dat was een heel goedkoop huis in principe. Gewoon heel normaal. Dat huis is inmiddels vijf ton, zes ton waard. Dat betekent niet dat je opeens een rijk iemand bent. Snapt GroenLinks dat?

Mahaar Fattal (GroenLinks-PvdA) [00:42:15]:

Het betekent wel dat je bezit hebt wat dat waard is. En met alle respect, er is nog steeds een heel groot deel van deze stad die geen woning bezit. En dat zijn ook iets echter waar wij naar omkijken in dit akkoord. Sterker nog, nogmaals, huurders in de sociale huursector hebben het een stuk zwaarder en moeten ontzien worden wat ons betreft. Daar kiezen wij inderdaad voor.

Stevie Nolten (BIJ1) [00:42:40]:

Dank voorzitter. Ja, ik hoor GroenLinks-PvdA net over systeemverandering. Daar is bijeen natuurlijk ook voor. Ik hoor net ook over dat huurders en sociale huurders ook ontzien worden. Tegelijkertijd is de ambitie toch echt verslapt over het stoppen met het verkopen van sociale huur. Daar staat iets heel vrijblijvends over in. En het huurteam is niet teruggebracht die vorige keer bezuinigd is. Hoe kan mevrouw Fattal dat uitleggen?

Mahaar Fattal (GroenLinks-PvdA) [00:43:05]:

Voorzitter, ten eerste, er is onlangs een volkshuisvestelijk akkoord gesloten waarin afspraken zijn gemaakt met woningcorporaties over de verkoop van sociale huurwoningen. En ik kan eerlijk zeggen dat dat niet helemaal aanzet op de ambitie van GroenLinks-Partij voor de Arbeid, maar het is wel een akkoord. En wij hebben ons te houden, wat ons betreft, aan afspraken die wij maken met onze partners. Waarin we wel duidelijk hebben meegekregen, en dat is ook waarschijnlijk, dat als de financiële ruimte van de corporaties zou veranderen, dat het vanzelfsprekend van tafel zou moeten, wat ons betreft. Het tweede is dat helaas, en ik heb het al een paar keer gezegd, de financiële context van dit akkoord moeilijk was. Dus dat het huurteam op die manier is geraakt. Dat is niet een inhoudelijke keuze die wij graag zouden maken, maar wel een die noodzakelijk was voor de andere investeringen in het sociaal domein die wij graag doen in dit akkoord.

Stevie Nolten (BIJ1) [00:43:46]:

Ja, en nu hoor ik mevrouw Fattal iets heel cruciaals zeggen, namelijk het woord als, als die financiële ruimte er is. En er wordt ook in het akkoord gezegd 80% inzet op betaalbaar, maar betaalbaar is totaal subjectief. En als het stukje sociale huur afhangt van bij de gratie van wat er in dat akkoord gebeurt en wij daar ons aan houden, maar corporaties niet, zitten we alsnog met de gebakken peren. Ik vind dat toch wel ingewikkeld.

Mahaar Fattal (GroenLinks-PvdA) [00:44:08]:

Maar toch even twee dingen scheiden. Dus onze ambities op het bouwen van sociale huurwoningen, die blijven overeind. En daar hebben wij een ambitieus en hoog percentage op gezet dat we ook moeten blijven doen. Maar het verkopen van sociale huurwoningen, wat ik overigens bij elke woning wat gebeurt verwerpelijk vind, want dat verkleint het aandeel en aantal

in de stad, daar moeten we vanzelfsprekend niet aan meewerken. En tegelijkertijd hebben wij een afspraak gemaakt met woningcorporaties en wij vinden het heel belangrijk om als betrouwbare bestuurlijke partner daar wel aan vast te houden en niet in dit akkoord opeens daar doorheen te fietsen en onze partners in het hemd te zetten.

Sharon Dijksma (Voorzitter) [00:44:38]:

Laatste keer mevrouw Nolten.

Stevie Nolten (BIJ1) [00:44:40]:

Ik snap dat die afhankelijkheidsrelatie ingewikkeld is, maar hoe valt het dan te rijmen dat er aan de ene kant wordt gezegd systeemverandering en aan de andere kant blijven, ondanks dat het misschien nu volkshuisvesting heet, dat we nog steeds aan de gillen van het kapitalisme zijn overgeleverd en daarmee dus ook zoiets als belangrijke sociale woningvoorraad.

Mahaar Fattal (GroenLinks-PvdA) [00:45:00]:

Ja, voorzitter, hier zit natuurlijk het verschil tussen een partij die heeft gekozen om te besturen voor deze stad en een partij die dat niet heeft gedaan, die volgens mij ideologisch dezelfde doelen nastreven, maar waarbij deze partij die hier staat ook moet staan voor de afspraken die gemaakt worden met partners in de stad. En ik kan heel goed begrijpen dat dat voor bijeen nu iets minder zwaar weegt, maar voor GroenLinks-PvdA weegt dat wel zwaar. Want als wij geen afspraken meer zouden kunnen maken met woningcorporaties of met andere samenwerkingspartners in onze stad, omdat zij voelen dat wij elke vier jaar weer opnieuw doorheen fietsen met andere visies en ideeën, dan kunnen wij niks meer bereiken met elkaar wat ons betreft.

Sharon Dijksma (Voorzitter) [00:45:29]:

Sungur.

Mahmut Sungur (DENK) [00:45:30]:

Voorzitter, mevrouw Fattal doet nu alsof ze die afspraak onder dwang heeft gemaakt. Het zijn toch gewoon politieke afspraken. Je was er toch zelf bij, zou ik denken. Het is toch een keuze die je als politieke partij ook maakt. Want vier jaar geleden heeft een vergelijkbare coalitie heel nadrukkelijk gezegd we gaan geen sociale huurwoning meer verkopen. En nu is het geworden, het is in principe nog steeds niet, tenzij. Dus dat is toch een verslechtering ten opzichte van vier jaar geleden.

Mahaar Fattal (GroenLinks-PvdA) [00:45:59]:

Voorzitter, het verschil tussen vier jaar geleden en nu is dat er nogmaals afspraken zijn gemaakt met de belangrijkste partners op dit gebied, namelijk de woningcorporaties in deze stad. En het is heel duidelijk hoe GroenLinks-PvdA daarnaar kijkt, zowel in het debat over het volkshuisvestelijk akkoord als ook nu, want het staat in ons verkiezingsprogramma, wat ons betreft verkopen wij geen sociale huurwoningen. Absoluut niet. Maar ik heb nu al een paar keer gezegd, die afspraken met onze partners zijn belangrijk, want het maakt dat wij überhaupt met ze kunnen spreken over hoe wij kijken naar volkshuisvesting in Utrecht.

Mahmut Sungur (DENK) [00:46:27]:

Voorzitter, volgens mij heeft echt iedereen in deze stad inmiddels begrepen dat er afspraken zijn gemaakt. Dat is de discussie helemaal niet. De vraag is, waarom zijn die afspraken op die manier dan gemaakt terwijl je kennelijk iets anders vindt als politieke partij of als coalitie? Dit is dan toch simpelweg gewoon een verslechtering ten opzichte van vier jaar geleden. Kunnen we dat dan niet gewoon toegeven? Want we waren er volgens mij bij.

Mahaar Fattal (GroenLinks-PvdA) [00:46:50]:

Voorzitter, allereerst, het is geen verslechtering. Er werden voorheen 400 sociale huurwoningen per jaar verkocht. Nu zitten we op 50 of 60. Dus dat is even het eerste. Het frame is onterecht. Het tweede is, de heer Sungur zegt een beetje grappig dat wij onder druk deze afspraak hebben gemaakt. Dat is natuurlijk tot zekere hoogte waar. Want je maakt afspraken met een andere partij. Je maakt afspraken met alle partners in de stad die ook naar ons kijken om deugdelijke bestuur te voeren. En je maakt afspraken onder grote financiële en ruimtelijke druk. En onder al die contexten zijn deze afspraken tot stand gekomen. Dat is wat er in het akkoord te vinden is.

Sharon Dijksma (Voorzitter) [00:47:20]:

Laatste keer meneer Sungur.

Mahmut Sungur (DENK) [00:47:22]:

Ja voorzitter, mevrouw Fattal doet alsof het mijn frame is. Maar volgens mij heeft het gewoon in het coalitieakkoord van vier jaar geleden gestaan. En daar heb ik niet mijn handtekening onder gezet. Dat waren de partijen van D66 en GroenLinks-PvdA toen. Dus het is een eigen afspraak geweest. En als er dan 400 sociale huurwoningen zijn verkocht, dan zou ik eerder kijken richting vak C dan richting mijn partij.

Mahaar Fattal (GroenLinks-PvdA) [00:47:44]:

Voorzitter, het frame wat ik heb geprobeerd te adresseren is dat er met dit akkoord opeens een open deur zou zijn om sociale huurwoningen te verkopen. Terwijl wat wij doen is, wij sluiten aan bij het volkshuisvestelijk akkoord dat is gesloten. Waardoor het aantal verkochte sociale huurwoningen van 400 naar 50 is gedaald. Dat is een gigantische stap. Dus ik wil nogmaals, daar heb ik het over, dat frame vind ik verkeerd. Die beweging naar geen sociale huurwoningen meer verkopen, die blijft staan. Wat ons betreft blijft die 100% staan. In het akkoord lees je ook dat wij daar ruimte voor bieden.

Sharon Dijksma (Voorzitter) [00:48:11]:

Mevrouw Meerding.

Tess Meerding (VVD) [00:48:13]:

Ja, voorzitter, ik sloeg aan op het debatnet en mevrouw Fattal zei iets over vertrouwen in de politiek en dat het ook allemaal samenhang met landelijk. Maar nou meten we ook in de Utrecht Monitor gewoon het vertrouwen in het Utrechtse college. Weet mevrouw Fattal in welke wijk het vertrouwen in het Utrechtse college het laagst is?

Mahaar Fattal (GroenLinks-PvdA) [00:48:30]:

Ja, daar ben ik me bewust van. Ik ben heel benieuwd naar de tweede interruptie van de VVD, voorzitter.

Tess Meerding (VVD) [00:48:36]:

Nou, ik hoorde geen wijk genoemd worden, maar ik zal het antwoord dan maar verklappen. Het is niet Overvecht, maar het is Vleuten de Meern, waar het vertrouwen het laagst is. En ik ben heel erg benieuwd wat mevrouw Fattal tegen de mensen in Vleuten de Meern zegt die nu weer al die belastingverhogingen zien, die niet geholpen zijn met de maatregelen die GroenLinks net noemde maar denken, ja, bij mij wordt alleen maar alles duurder. Denkt u dat ze daar meer vertrouwen in krijgen?

Mahaar Fattal (GroenLinks-PvdA) [00:49:03]:

Ja, voorzitter, ik kan daar even heel kortdaat op reageren. Namelijk, wij hebben een grotere opgave om het vertrouwen in de politiek te herstellen die breder is dan alleen maar Vleuten de Meern. Wij zijn hier voor alle Utrechters, niet alleen GroenLinks-Partij van de Arbeid overigens, maar alle leden van deze raad. Wanneer wij zeggen dat wij, wanneer mensen zorg nodig hebben voor ze opkomen, dat wanneer mensen beroep moeten doen op armoederegelingen of schuldhulpverlening, dat wij er voor ze zijn. Dat wij zorgen dat de overheid goed bereikbaar is en

dat wij naast mensen staan wanneer zij ons willen bereiken. Dat zijn allemaal dingen die we doen voor alle Utrechters, ook voor de mensen in Vleuten de Meern.

Sharon Dijksma (Voorzitter) [00:49:35]:

Laatste keer mevrouw Meerding.

Tess Meerding (VVD) [00:49:37]:

Ja, voorzitter, ik denk dat dit antwoord eigenlijk alles zegt. Dat het heel tekenend is. Want u kunt niks opnoemen wat dit college gaat doen voor Vleuten de Meern. U heeft het alleen maar over... ja, we doen voor alle Utrechters wel iets en iedereen kan er wel van profiteren. Wat gaat u nou doen voor de inwoners in Vleuten de Meern waar dat vertrouwen zo laag is?

Mahaar Fattal (GroenLinks-PvdA) [00:49:54]:

Voorzitter, u leest in het akkoord überhaupt geen paragrafen over verschillende wijken van Utrecht. Wij hebben een aantal specifieke onderwerpen genoemd, bijvoorbeeld een culturele trekker in Overvecht of gratis kraamzorg in Kanaaleiland, omdat wij onze cijfers hebben gebaseerd in dat specifieke thema relevant waren. Wij hebben gekozen om geen wijkprogramma's te doen. Maar we hebben wel gekozen voor wijkwethouderschap. We hebben gekozen voor investeringen in de breedte in deze stad die ook ten goede komen in Vleuten de Meern, maar ook Oost en ook Lombok en ook Zuidwest. Dus het is ook goed om dat even met elkaar scherp te stellen. Het akkoord is inderdaad niet geschreven om specifieke delen van deze stad naar de mond te praten. Nee.

Sharon Dijksma (Voorzitter) [00:50:29]:

De heer Van Rooij.

Lars van Rooij (Student & Starter) [00:50:32]:

Ja, dank voorzitter. Ik hoorde mevrouw Fattal net zeggen dat we moeten staan voor gemaakte afspraken met partners in de stad. Waarom wordt er dan bezuinigd op Sport Utrecht?

Mahaar Fattal (GroenLinks-PvdA) [00:50:41]:

Ja, voorzitter, dat is een hele pijnlijke bezuiniging in dit akkoord. En het is wel goed om het met elkaar ook breder te bekijken. Namelijk het feit dat ik, ik heb het al een aantal keer gezegd, de financiële ruimte van dit akkoord heel erg schaars was. En wij hebben ons voorgenomen om op het sociaal domein in de breedte geen bezuinigingen door te voeren. Maar helaas, en ik heb dat

ook al een aantal keer gezegd, het kon op geen enkel gebied ontkomen. Wij bezuinigen dit akkoord ook op mobiliteit. We doen een flinke bezuiniging in onszelf, namelijk in het ambtelijk apparaat. En helaas belandde dat ook bij een heel belangrijke partner van ons, Sport Utrecht, met grote effecten op de stad. Dat zien wij ook.

Sharon Dijksma (Voorzitter) [00:51:13]:

Van Rooij.

Lars van Rooij (Student & Starter) [00:51:14]:

Dank u wel. Ja, want is GroenLinks-PvdA er dan mee bekend dat juist Sport Utrecht nu bijdraagt aan het verkleinen van gezondheidsverschillen? En dat zij juist, ja eigenlijk is het bij uitstek een organisatie die zich inzet voor ongelijke investeren voor gelijke kansen. Dus als je het hebt over kansen en gelijkheid is dit wel het domste wat je kan doen. Kan GroenLinks-PvdA daar misschien op reflecteren?

Mahaar Fattal (GroenLinks-PvdA) [00:51:33]:

Voorzitter, ik ben me daar heel zeker bewust van. Ik heb ook zojuist nog met meerdere medewerkers van DOC en jou, samenwerkingspartners van Sport Utrecht, maar ook met Sport Utrecht zelf gesproken. En niet alleen vandaag, maar ook de afgelopen week. Omdat ik zie hoe erg deze organisatie in de haarvaten van de stad zit. En juist op die manier bijdraagt aan kansen gelijkheid en zorgt voor preventie, zodat mensen niet in de zorg langdurig hoeven te komen. Het zijn pijnlijke keuzes. En daar moet je ook gewoon eerlijk over zijn. Dus wat ons betreft, ja, dit is heel erg lastig en zwaar. En we gaan de effecten hiervan merken. En tegelijkertijd zijn er geen makkelijke keuzes in tijden van financiële schaarste.

Sharon Dijksma (Voorzitter) [00:52:05]:

Heer Van Rooij.

Lars van Rooij (Student & Starter) [00:52:06]:

Ja, dank u wel. En dan hoor ik nu eigenlijk het pleidooi voor het zitten in de haarvaart van die sociale basis. Ook wat juist deze partijen zeggen zo belangrijk te vinden. Ja, en dan is dit gewoon een hele onverstandige en ook echt een onverantwoorde keuze. En ik nodig de partijen dan echt uit om mee te denken hoe we dit nu toch kunnen dekken dat we dit in ieder geval niet kunnen doen.

Mahaar Fattal (GroenLinks-PvdA) [00:52:27]:

Ja, voorzitter, dat staat Student & Starter vrij. En toch kiezen wij hier wel voor in dit akkoord. Omdat wij ook zien dat breder in het sociaal domein door heel veel partners momenteel vragen om meer middelen. Omdat we gewoon zien dat die druk op het sociaal domein enorm toeneemt. En daar maken we ons ook zorgen over.

Sharon Dijksma (Voorzitter) [00:52:41]:

Heer Van Bergen.

Derk van Bergen (ChristenUnie) [00:52:42]:

Voorzitter, dank u wel. Ik hoor mevrouw Fattal zeggen dat geen enkel domein hieraan ontkwam en dat we moesten bezuinigen. En enerzijds erken ik dat de financiële situatie van de gemeente wel beter is. Maar tegelijkertijd zien we dat er wel degelijke keuzes gemaakt zijn. En dan denk ik bijvoorbeeld aan de hondenbelasting waar wel middelen voor zijn om dat af te schaffen. Ziet mevrouw Fattal ook dat daar wel degelijk een keuze is en dat middelen hier wel verschoven worden?

Mahaar Fattal (GroenLinks-PvdA) [00:53:09]:

Ja, voorzitter, dat zie ik zeker. En ik denk ook dat we even eerlijk moeten zijn dat de proportie van de hondenbelasting niet vergelijkbaar is met de dingen waar we net over hebben gesproken. Dat is het echt niet. Maar het klopt. Je maakt ook met elkaar politieke keuzes. En daarin staan wij waar wij voor staan en staat D66 waar zij voor staan. En samen maken wij afspraken die dan wel aansluiten bij wat wij graag willen, dan wel aansluiten bij wat zij graag willen, dan wel aansluiten bij de wens vanuit de stad. En ook op onderdelen bij de wens vanuit de gemeenteraad. Tuurlijk, daar zitten keuzes achter. Maar die zijn niet makkelijk.

Derk van Bergen (ChristenUnie) [00:53:38]:

Voorzitter, ik ben bekend met het feit dat die keuzes niet makkelijk zijn. Maar ook als we bijvoorbeeld kijken naar de leges, het telde tot bij de hondenbelasting dan heb je al best wel een bedrag waarbij een Sport Utrecht mee gered zou kunnen worden. Maar zo zijn er veel meer bezuinigingen op dit moment gedaan waarvan ik wel degelijk zie dat uiteindelijk de rekening veel groter gaat worden en dan weer bij ons terug gaat komen. Dus had hier niet een andere integrale afweging gemaakt moeten worden?

Mahaar Fattal (GroenLinks-PvdA) [00:54:04]:

Ja, voorzitter, wij geloven van niet. En de meningen mogen daarover verschillen. Dus als de heer Van Bergen daar met een ander voorstel komt, dan ben ik heel benieuwd waar die denken vandaan zou komen. Kijk, als je aan zo'n formatietafel zit, en dat weet de heer Van Bergen ook heel goed, ben je bezig met een integraal mandje waarin af en toe bijgeplust wordt en af en toe gesnoept wordt, omdat je ook reageert op de tijden van nu. Dus wij maken wel degelijk een beweging, bijvoorbeeld als het gaat om preventie. Of het gebied van jeugd. Om daar meer in te gaan investeren. Omdat wij ook zien dat de tijd van nu om andere keuzes vraagt. En dat zijn nogmaals geen makkelijke keuzes.

Derk van Bergen (ChristenUnie) [00:54:37]:

Voorzitter, dank u wel. Ik hoop wel dat mevrouw Fattal in de raad ziet welke rekening er nu in de toekomst weer bij ons komt te liggen. Bijvoorbeeld als we op gezondheidsverschillen verkleinen aan het bezuinigen zijn. En ik hoop ook dat de fractie van GroenLinks-PvdA ook daadwerkelijk open staat als wij straks komen met alternatieven. En daar zullen wij ook mee komen. Om daar ook serieus naar te kijken en het niet allemaal te verwerpen. Want het is nu helemaal afgesproken binnen de coalitie.

Mahaar Fattal (GroenLinks-PvdA) [00:55:01]:

Voorzitter, wij zullen daar oprecht altijd serieus naar kijken. En tegelijkertijd hoor ik wel verschillende oppositiefracties nu verschillende dingen aandragen, alleen al een interruptie is op mij, waarbij ik me echt afvraag of de dekking ook voor iedereen in deze gemeenteraad te dragen is. En dit is precies de zorg die ik in eerder de debat over reformatie heb uitgesproken, dat wanneer het gaat om bezuinigingen in financieel schaarse tijden, het zowel als het gaat om extra investeringen of het terugdraaien van bezuinigingen of het vinden van dekkingen moeilijk is om deze gemeenteraad laat staan deze stad te verenigen. Dus ik snap dit heel goed en we zullen het serieus bekijken. En tegelijkertijd hebben wij net een proces van negen weken afgerond waarin wij hebben geprobeerd dat zo goed mogelijk en integraal mogelijk in één mandje te stoppen. Dus ik ben benieuwd waar de collega's mee komen.

Sharon Dijksma (Voorzitter) [00:55:42]:

De heer Van Steeg.

Bert van Steeg (CDA) [00:55:44]:

En nog even terug naar die bezuiniging op Sport Utrecht, want dat is per definitie de sociale basis volgens mij. En u zegt we willen niet bezuinigen op de sociale basis. Is dat dan misgegaan in het proces? Is daar iets gebeurd waarvan u nu zegt van ja, dat hadden wij eigenlijk niet moeten doen?

Mahaar Fattal (GroenLinks-PvdA) [00:55:58]:

Nou, voorzitter, het feit is dat het sociaal domein heel breed overvraagd wordt. Dus ook de subsidieregeling de sociale basis. Daar zitten nu hele fijne samenwerkingspartners in. Maar we weten al dat er ongelooflijk veel partners weer opnieuw bij deze ronde, en dat is ook in een brief naar de raad zo gezegd, dat die enorm overvraagd is. Dus het is nu Sport Utrecht omdat we het over dit akkoord hebben. En die bezuiniging is pijnlijk. Maar we weten dat andere partners in de stad op een gegeven moment ook pijn gaan ervaren. Laat staan misschien nieuwe organisaties die ook heel belangrijk werk voor deze stad doen. Dus we zien dat die druk op het sociaal domein breed, groot is. Daar maken wij ons zorgen over. Daarom hebben wij geprobeerd een stukje bij te praten op die subsidieregeling sociale basis. Maar we zien inderdaad ook dat de impact van Sport Utrecht aanzienlijk is.

Bert van Steeg (CDA) [00:56:37]:

Ja, want met die bezuiniging van Sport Utrecht, anderhalf miljoen is hoger dan de plus die u zet op de sociale basis. Bezuinigt u feitelijk dus op de sociale basis? Is daar nogmaals iets misgegaan in de keuzes die zijn gemaakt, omdat dit eigenlijk niet de bedoeling was? Of zegt u van ja, maar dat is toch een keuze, want op die manier willen wij onze plannen presenteren.

Mahaar Fattal (GroenLinks-PvdA) [00:56:59]:

Voorzitter, ik heb het over het sociaal domein en over de sociale basis. Wij plussen op netto in dit akkoord op de sociale basis. En Sport Utrecht is een hele belangrijke samenwerkingspartner voor veel partners die gebruik maken van de sociale basis, maar vallen daar wel net buiten. Gaat dat impact hebben op die samenwerkingsrelaties? Ja. Gaan we daar misschien de effecten van zien in de stad? Waarschijnlijk. En tegelijkertijd hebben wij juist bewust gekozen om die sociale basis te vergroten, omdat ook daar de impact, die nu onzichtbaar is voor veel collega's in deze raad, heel groot is. En dat is makkelijk om te vergeten in dit gesprek, maar dat is er ook. En dat is de keuze die wij gemaakt hebben aan de formatietafel.

Bert van Steeg (CDA) [00:57:34]:

Ja, en tegelijkertijd gaat u ook investeren in preventie. Dat zou u niet moeten doen, maar u kiest er ook voor. om de OZB voor niet woningen tot 23% te laten verhogen. En dat raakt die verenigingen ook. Ook sportverenigingen, ook andere verenigingen in de stad. Heeft u ook die keuze bewust gemaakt? Want dat zal ook ten koste gaan van het preventieve karakter wat bijvoorbeeld sport heeft in de stad.

Mahaar Fattal (GroenLinks-PvdA) [00:57:57]:

Voorzitter, het pijnlijke antwoord is dat je in dit akkoord niet in alles kunt investeren en ook niet alles kunt ontzien. Dus ja, het is een politiek proces waarin je ook met elkaar uitspreekt wat is de

stand van nu en waar bewegen we naartoe. En het is een bewuste keuze geweest om te zeggen voor die sociale basis zien wij dat de druk groot is en daar moeten wij wat aan doen. Maar dat het impact heeft op sport en sportgebruikers in de stad, ja dat klopt. Want ergens moest er ook wat af. Ik stel voor dat u betoog vervolgt. Ik was nog bij de wooncrisis, voorzitter. Het voelt al heel ver weg, maar ik ga toch maar even door. Want we trekken in het akkoord die lijn...

Sharon Dijksma (Voorzitter) [00:58:32]:

Het was te vroeg, ben ik bang. Mevrouw Hessel.

Yvonne Hessel (Utrecht Solidair) [00:58:36]:

Dank u wel, voorzitter. Wat vindt mevrouw Fattal van... Ik hoor u zeggen, ja, huizenbezitters, die hebben toch altijd wat meer. Maar dat is helemaal niet zo. De meeste huizenbezitters die ik ken, die hebben er nu al een baantje bijgenomen om nog rond te komen. Want ze horen niet bij de aller, aller, allerarmste waar PRO altijd over hebt. Want dan moet je echt heel, heel, heel arm zijn. Dan krijg je u passen en van alles. Maar deze mensen zijn zo zwaar belast. En toen het op het volkshuisvestingakkoord ging, toen mochten de corporaties weer sociale woningen verkopen. Want ze hadden wel miljarden, want ze hebben een enorm eigen vermogen, zeker woning. Maar dat zit vast in stenen. Waarom geldt dat wel voor zo'n grote corporatie met zoveel directeurs die heel veel geld verdienen? Ja, het zit vast in stenen, maar waarom geldt dat niet voor Jan met de pet?

Mahaar Fattal (GroenLinks-PvdA) [00:59:32]:

Voorzitter, ik vind het moeilijk om hier een vraag uit te herleiden. Als mevrouw Hessel vraagt, dan stel ik voor die te herleiden naar de wethouder over wonen.

Sharon Dijksma (Voorzitter) [00:59:44]:

Tweede poging, korte vraag. Dat helpt inderdaad.

Yvonne Hessel (Utrecht Solidair) [00:59:48]:

Hoe komt u erbij dat mensen die een eigen woning bezitten meer geld hebben in plaats van dat ze juist vaak onder de armoedegrens aan het zakken zijn? Hoe komt u erbij?

Mahaar Fattal (GroenLinks-PvdA) [00:59:56]:

Ik deel dat beeld niet wat mevrouw Hessel schetst. Ik heb nu al een aantal keer gezegd dat het altijd moeilijk is om te vergelijken tussen groepen, maar dat mensen die in deze stad een huis bezitten in vermogen, vermogen zijn.

Sharon Dijksma (Voorzitter) [01:00:08]:

Laatste keer mevrouw Hessel.

Yvonne Hessel (Utrecht Solidair) [01:00:10]:

Geeft u daar niet mee aan dat u in de bubbel leeft in plaats van de mensen?

Mahaar Fattal (GroenLinks-PvdA) [01:00:16]:

Nee, ik ga door met mijn betoog als het u toelaat, voorzitter. Ja, zoals ik al zei, we trekken in dit akkoord radicaal de lijn door van woningmarkt naar volkshuisvesting. En dat doen we door dak- en thuisloze mensen versneld te huisvesten. Omdat we weten dat herstel begint bij een thuis. Door fors te investeren in actief grondopkopen om meer dan ooit te vergroenen, voorzieningen te bouwen en vooral betaalbare woningen te bouwen. Wel 40% sociaal en 40% middensegment. En met het doorzetten van het actieplan studentenhuisvesting en het toestaan van woningdelen zorgen we voor meer gedeelde woonplekken voor studenten en starters. Door woningen echt naar mensen te laten gaan, met een opkoopbescherming, een strenge leegstands aanpak en een verhuurvergunning, waren we huisjesmelkers uit onze stad die woningen het liefst in onmenselijke kleine hokjes opsplitsen en komen meer geld uit te persen. Want we zitten ook, voorzitter, midden in een klimaatcrisis. En we voelen er dagelijks de gevolgen van. Het is het grootste probleem van onze tijd. Wereldwijd kampen mensen al jaren met extreme hitte en neerslag en in Nederland verhitte delen van ons land ook steeds vaker en gevaarlijker. Dat is geen natuurverschijnsel. Dat is een politieke keuze. Wij maken in Utrecht al decennia lang andere keuzes. Daarom kiezen we ook in dit akkoord weer voor radicale vergroening. Steen is veel heter dan groen. Daarom leggen we nieuwe grote natuurgebieden aan. We halen parkeerplekken weg en we vergroenen onze straten juist op de plek in de stad waar de hittestress het grootst is. En Utrechters ons het meest nodig hebben.

Sharon Dijksma (Voorzitter) [01:01:37]:

De heer Van Heuven.

Maarten van Heuven (Partij vd Dieren) [01:01:39]:

De klimaatcrisis is inderdaad levensbedreigend. We hebben vorige week gemerkt hoe heet het kan worden en vanaf nu wordt het alleen maar heter door ons toedoen. Maar de vorige coalitie zet het tenminste nog in op klimaat als een van de drie speerpunten en deze coalitie kiest voor

verduurzaming. Dat is toch ook een afzwakking ten opzichte van vier jaar geleden, alleen een woordkeuze die illustreert dat het beleid minder heftig is.

Mahaar Fattal (GroenLinks-PvdA) [01:02:00]:

Nou voorzitter, dat deel ik niet per se. Dus wij hebben gekozen voor het woord verduurzaming. Omdat wij ook zien in relatie tot net congestie en hoe belangrijk het is dat we ook echt naar die energiekant kijken van klimaat. Dat dat een logische en meer aansprekende vorm is van praten over deze situatie die ook voor veel uitzachters aansluit. Dat is waarom die keuze is gemaakt. Maar het heeft niks te maken met de ambitie die deze coalitie heeft.

Maarten van Heuven (Partij vd Dieren) [01:02:22]:

Nou, volgens mij wel. Want mevrouw Fattal heeft het over radicale keuzes die gemaakt worden. Maar als je kijkt naar de doelstelling klimaatneutraal. Fijn dat die terug is trouwens. Er staat er wel. We streven ernaar om klimaatneutraal te zijn in 2050. Maar feitelijk is het gewoon een wettelijk doel. Dat ligt gewoon in de landelijke klimaatwet vast. En Utrecht streeft ernaar om dat te halen. Waarom dan niet gewoon echt radicale keuzes maken en eerder dan 2050 klimaatneutraal?

Mahaar Fattal (GroenLinks-PvdA) [01:02:46]:

Ja, voorzitter, die vraag snap ik heel goed. En laat ik sowieso zeggen, als wij eerder dan 2050 klimaatneutraal kunnen zijn, en dat moeten we ook zo hard als we kan proberen, dan moet dat ook gebeuren. En tegelijkertijd hebben we ook, voor de mensen die aanwezig waren vorige week een technische sessie gehad over netcongestie, en zien we gewoon dat de realiteit echt weerbarstig is. En ik vind het niet netjes om in dit akkoord verwachtingen te scheppen, ook naar mensen in onze stad toe, die we eigenlijk niet waar kunnen maken alleen al vanwege achtergebleven investeringen van het Rijk in de infrastructuur die we nodig hebben om klimaatneutraal te zijn.

Sharon Dijksma (Voorzitter) [01:03:15]:

Laatste keer, meneer Van Heuven.

Maarten van Heuven (Partij vd Dieren) [01:03:16]:

Ja, snap ik. Maar dan moet mevrouw Fataal wel eigenlijk stoppen met het woord radicaal klimaatbeleid. Want dat is het niet. Als je kijkt bijvoorbeeld ook naar de klimaatvisie, die is nog altijd ongedekt. Daar zitten echt best wel keuzes in die je ook buiten netcongestie op kan lossen. Je kan echt gewoon klimaatneutraal inkopen. Je kan echt hele mooie dingen doen. Je kan echt als gemeente investeren in een aantal duurzame energieopwektrajecten. Die kan je ook buiten

netcongestie doen. Maar dit college kiest met name alleen voor isoleren. Dat is toch niet... Dat is goed, maar het is niet radicaal. Is mevrouw Fataal het daarmee eens?

Mahaar Fattal (GroenLinks-PvdA) [01:03:46]:

Voorzitter, ik ga over mijn woorden en de heer Van Heuven over die van hem. Ik vind nog steeds dat het akkoord radicaal is. Zeker vergeleken met de investeringen die andere gemeentes doen in hun akkoorden. Als het gaat om de beweging naar klimaatneutraal. Als het gaat om het tegengaan van de klimaat resecties. Wij steken ongelooflijk veel geld in het vergroenen van de stad. Een van de belangrijkste dingen die we als lokaal bestuur kunnen doen. Om deze stad op de lange termijn duurzaam bewoonbaar te houden voor onze inwoners. Dat vind ik een radicaal stap.

Sharon Dijksma (Voorzitter) [01:04:12]:

Mevrouw Hessel.

Mahaar Fattal (GroenLinks-PvdA) [01:04:14]:

Dank u wel, voorzitter. Mevrouw Fattal kent het rapport van de Rekenkamer de Versteende Stad. Want sinds GroenLinks al jaren de grootste partij is, is deze stad enorm aan het verstenen. Hoe kijkt u daar tegenaan? Voorzitter, ik ben bekend met dat rapport.

Mahaar Fattal (GroenLinks-PvdA) [01:04:28]:

Omdat de stad sneller groeit dan de investeringen die wij in Groen hebben kunnen doen de afgelopen jaren, is de stad inderdaad versteend. Met deze afspraken stappen wij er een extra stapje bij.

Sharon Dijksma (Voorzitter) [01:04:39]:

Ik hoop dat u weer verder kunt.

Mahaar Fattal (GroenLinks-PvdA) [01:04:42]:

Ik ga graag verder. Want wij maken in Utrecht al decennia lang andere keuzes. En ik had het over die radicale vergoeding. Waar we het juist doen in die plekken in de stad die het hardst nodig zijn. Zowel in de hittestress, maar ook in de kapitaalkrachtigheid van bewoners. Zuilen, Kanaleneiland, delen van Lombok. Juist daar is de hittestress groot en moeten we wat ons betreft meteen aan de slag met die vergoeding. Dat is juist ook voor de ouderen in onze stad echt erg belangrijk. We gaan ook minder energie gebruiken. Ik had het net al over netcongestie.

Huizen, ondernemers moeten geholpen worden om te isoleren. En het resultaat van isoleren is een lagere energierekening, minder belasting van het net en minder verbruik. Want de goedkoopste energie is energie die je niet gebruikt. En we zetten ook alles op alles om lokaal energie op te wekken. De winsten moeten terugvloeien naar onze stad in plaats van naar anonieme aandeelhouders. En met maximale opwek van schoon energie overal waar dat kan in onze stad. Met minimaal 50% lokaal eigendom en een publiek warmtebedrijf houden we onze energie en warmte betaalbaar. En dan, voorzitter, Utrecht is een mensenrechtsstad. Terwijl overal in Nederland de politiek verhit, verhard en verdraait, kiezen wij in Utrecht voor de helpende hand. Voor het uitspreken tegen uitsluiting. En voor eerlijk delen voor ons allemaal. Daarom plussen we geld bij, en ik heb die ook al een paar keer genoemd, in onze armoederegelingen, in de jeugdzorg en in de sociale basis. Zodat Utrechters in de meest kwetsbare positie erop vooruitgaan. Utrecht is altijd al een veilige thuisbasis geweest voor mensen op de vlucht. En daar gaan wij mee door. Want het zit diep in onze stad en onze inwoners. En we blijven daarin investeren via Plan Einstein.

Sharon Dijksma (Voorzitter) [01:06:06]:

Mevrouw Meerding.

Tess Meerding (VVD) [01:06:09]:

Ja voorzitter, mevrouw Fattal, dat eerder in haar betoog al over dat het zo'n financieel moeilijke tijd was en dat er niet genoeg geld van het rij kwam. Maar erkent mevrouw Fattal ook dat dit college ongelooflijk veel bovenwettelijke taken doet, die dus helemaal niet hoeven. allerlei dingen gratis uitdeelt. Hoe verhoudt zich dat dan tot het niet hebben van voldoende budget? Het is toch gewoon een keuze van dit college?

Mahaar Fattal (GroenLinks-PvdA) [01:06:32]:

Voorzitter, wij geloven dat het rendabeler is om in de woorden van de VVD te spreken om sommige problemen te voorkomen in plaats van dat je ze later moeten gaan oplossen met middelen die een stuk duurder zijn. Dus ja, wij zien dat er grote gezondheidsverschillen zijn in onze stad. We willen die tegengaan. Dat doen wij door te investeren in toegankelijke zorg voor de mensen in onze stad. Ja, wij zien dat als mensen op straat moeten slapen, dat dat iets doet ook met het gevoel van veiligheid van Utrechters in onze stad. En wij geloven dat mensen recht hebben op hun huis en op herstel. Dus wij zien dat als het voorkomen en preventie van grotere problemen.

Tess Meerding (VVD) [01:07:07]:

Ja, preventie en voorkomen is mooi, maar dit is toch een beetje het college van gratis. Het is echt niet normaal hoe vaak het woord gratis in het coalitieakkoord voorkomt. En dan zie ik aan

de andere kant dat dingen dus wel heel vaak gratis worden weggegeven, maar dat het college ook zegt, ja, mensen begeleiden naar werk, daar gaan we nou op bezuinigen. Dat is toch juist de omgekeerde wereld en ongelooflijk cynisch.

Mahaar Fattal (GroenLinks-PvdA) [01:07:27]:

Voorzitter, wij geloven heel sterk in ongelijk investeren voor gelijke kansen. Dat zal geen verrassing zijn. Dus ik ben heel trots op het feit dat er in dit akkoord heel vaak gratis staat. Want dat betekent dat wij bepaalde voorzieningen waar mensen gewoon behoefte aan hebben, die ervoor zorgen dat misschien de rest van iemands leven wel radicaal anders eruit gaat zien, dat we die toegankelijk maken voor zij die het het hardst nodig hebben. Dus deze interruptie is leuk. Ik kan hem zelf juist vieren.

Sharon Dijksma (Voorzitter) [01:07:51]:

Laatste keer, mevrouw Meerding.

Tess Meerding (VVD) [01:07:52]:

Ja, en blijkbaar viert u dan ook dat dit college bezuinigt op het toe leiden van mensen naar werk. Nou, ik vier dat niet. Ik denk dat je mensen niet helpt door alleen maar dingen gratis te geven, maar dat je ze juist helpt door ze ook aan een baan te helpen. En ik ben ook dan nog benieuwd, als laatste vraag, had het college niet zelf ook nog wat meer in eigen vlees kunnen snijden? Er is een bezuiniging van 10 miljoen op het ambtenaarsapparaat ingeboekt, maar in Amsterdam doen ze bijvoorbeeld 250 miljoen. Had het niet een onsje meer gekund daar?

Mahaar Fattal (GroenLinks-PvdA) [01:08:20]:

Voorzitter, leuk dat de VVD wat ambitie toont op haar eigen tegenbegroting van vorige keer. Laten we ook even real zijn. Die bezuiniging in Amsterdam is fors omdat het ambtenaarsapparaat daar ook een stuk groter is. Dus dat is even één. Het tweede is, wij vinden de taakstelling die wij nu op het ambtenaarsapparaat hebben staan echt wel heel erg uitdagend. En ik zeg dat niet alleen maar omdat het gaat over mensen hun werk dat vind ik toch ook even belangrijk om te zeggen. Dit zijn mensen met een baan die heel hard werken voor ons op het stadskantoor om juist de plannen die wij hier hebben uit te voeren. En dat is precies waarom ik hem ook spannend vind. Want dat betekent ook iets voor hoe deze raad haar werk kan doen. Dus die bezuiniging kan zeker niet een tandje hoger wat ons betreft.

Mahmut Sungur (DENK) [01:09:03]:

Voorzitter, mevrouw Fattal sprak zich net stevig uit tegen uitsluiting, tegen polarisatie. Dat onderschrijven wij. Tegelijkertijd lezen wij in het huidige coalitieakkoord dat er eigenlijk maar

met twee zinnen wordt gerept over het bestrijden van discriminatie en racisme. Als je kijkt naar het akkoord van vier jaar geleden, dan was daar een heel paragraaf aan geweid aan inclusie en diversiteit. Is dat niet een achteruitgang, volgens mevrouw Fattal?

Mahaar Fattal (GroenLinks-PvdA) [01:09:28]:

Nee, voorzitter, zeker niet. Ik denk dat het ook goed is dat we dat even een keer uitspreken met elkaar in dit debat. Het aantal woorden of pagina's wat wij niet wijden, zegt niks over het belang dat wij eraan hechten. We hebben een heel verkiezingsprogramma. Daar kunt u lezen hoe GroenLinks-PvdA kijkt naar discriminatie en uitsluiting. Daar zijn wij fel op tegen en dat besluiten wij te vuur en te zwaard. Maar in een akkoord schrijf je met elkaar afspraken op tussen twee politieke partijen die in een coalitie zitten. En over dit onderdeel was het nodig om een afspraak te maken. Daarnaast leest u in dit akkoord een extra investering in diversiteit en inclusie. Dat mensen die een U-pas hebben volledig kunnen meedraaien in deze samenleving. Dat zij onderwijs kunnen gaan krijgen. Dat zijn hele belangrijke stappen juist naar inclusie van alle Utrechters die er nu zijn in onze stad.

Mahmut Sungur (DENK) [01:10:08]:

Ja voorzitter, ik vind dat echt klinkklare onzin. Gelijkheid is een van de drie prioriteiten van dit akkoord. En volgens mij is inclusie en diversiteit een belangrijk onderdeel van gelijkheid, gelijkwaardigheid. Dus dan is het toch veel te maf om te zeggen dat het er niet in staat. Dat wil niet zeggen dat we er geen belang aan hechten. Dat is een van je drie prioriteiten. Dan hoort er toch ook iets belangrijks te staan over inclusie en diversiteit. En hoeveel die daaraan hechten. Zeker ook in het licht van wat mevrouw Fattal net zelf zei. Namelijk dat polarisatie toeneemt. Dat het vertrouwen en verbinding onderling afneemt.

Mahaar Fattal (GroenLinks-PvdA) [01:10:40]:

Voorzitter, het bestrijden van discriminatie staat ook in dit akkoord. Wat ik zeg is, als wij daar twee extra pagina's aan hadden besteed aan lossen worden had dat niet opeens de afspraken of het geld dat het tegenover de staat anders gemaakt. Wij doen forse investeringen in de inclusie van verschillende groepen in deze stad en in de veiligheid van verschillende groepen in deze stad. Dat zijn de bewegingen die belangrijk zijn voor dit akkoord. En een aantal extra pagina's daar aan wijzen, dat voegt daar niks aan toe.

Sharon Dijksma (Voorzitter) [01:11:03]:

Laatste keer meneer Sungur.

Mahmut Sungur (DENK) [01:11:04]:

Ja, voorzitter, weet u wat niets toevoegt? Een akkoord van 80 pagina's waar heel veel herhaling in staat tussen twee partijen. Dat voegt niets toe. En de vorige akkoord, daar stonden 16, maar liefst 16 concrete acties wanneer het ging om het inclusie- en diversiteitsbeleid. U kunt mij dan toch onder deze omstandigheden moeilijk vertellen dat woorden er niet zouden doen?

Mahaar Fattal (GroenLinks-PvdA) [01:11:25]:

Voorzitter, nogmaals, een coalitieakkoord is niet het benoemen van alles wat er al gebeurt, ook als dat voortgezet wordt. Al de dingen die de afgelopen vier jaar in gang zijn gezet om discriminatie te bestrijden, daar gaan wij mee door. En in dit akkoord hebben wij afspraken gemaakt over wat er aanvullend nodig is, of waar een extra afspraak over nodig was tussen deze coalitiepartijen. Dat is waar het hier om gaat.

Sharon Dijksma (Voorzitter) [01:11:46]:

De heer Bosch.

Sharon Dijksma (Voorzitter) [01:11:49]:

Mevrouw Nolten.

Stevie Nolten (BIJ1) [01:11:51]:

Ja, maar misschien kan mevrouw Fattal dat dan verhelderen. Want er staat in het akkoord, we gaan door met de aanpak op diversiteit en inclusie die we hadden. En dan staat er in de tabel iets over extra investering. Maar die concrete maatregelen staan niet zo goed genoemd. En dat vind ik toch wel iets heel cruciaals wat in het akkoord hoort te staan. Of het ligt nu hier open en we gaan er als raad over beslissen. Maar dan had ik dat ook graag gehoord.

Mahaar Fattal (GroenLinks-PvdA) [01:12:17]:

Voorzitter, in dit akkoord zetten wij een extra plus op de subsidieregeling die wij vanuit diversiteit en inclusie hebben om met partners in de stad die zich op allerlei manieren bezighouden met minderheidsgroepen en daar aan empowerment doen en aan emancipatie en versteviging die krijgen er extra geld bij. Dat is de keuze die in dit akkoord gemaakt wordt.

Sharon Dijksma (Voorzitter) [01:12:35]:

Mevrouw Nolten.

Stevie Nolten (BIJ1) [01:12:36]:

Zijn dat de dingen die dus al elders in het akkoord misschien niet onder het kopje diversiteit en inclusie al genoemd zijn? Of gaat het om dingen die nog vastgelegd moeten worden?

Mahaar Fattal (GroenLinks-PvdA) [01:12:46]:

Dit gaat om een subsidieregeling die nu al bestaat, die extra geld krijgt, zodat al die organisaties in de stad die keihard werken aan inclusie en diversiteit in onze stad, dat die extra geld krijgen om dat werk voor te zetten.

Stevie Nolten (BIJ1) [01:12:58]:

Gaat het dan bijvoorbeeld ook over de aanpak voor moslimdiscriminatie, waarover we een motie hebben ingediend en GroenLinks-PvdA ook ondertekend heeft? Of gaat het ook over het investeren extra in transzorg of een regenboogcommunity huis, wat ook in het regenboogakkoord stond? Zit dat daar ook in?

Mahaar Fattal (GroenLinks-PvdA) [01:13:16]:

Voorzitter, het gaat niet om die specifieke voorbeelden. Het gaat om die partners in de stad die ook voor deze gemeenschappen heel erg belangrijk werk doen. Dat weten bij een ook heel goed. En die daar extra geld voor krijgen om die activiteiten te verruimen of voor te zetten.

Sharon Dijksma (Voorzitter) [01:13:29]:

Ga u verder?

Mahaar Fattal (GroenLinks-PvdA) [01:13:32]:

Ik was bij het bestrijden van uitsluiting, wat goed aansluit bij dit kleine interruptiedebatje. Want wij reserveren extra middelen voor diversiteit en inclusie. En U-pas en onderwijs worden gedocumenteerd, zodat juist mensen zonder papieren volwaardig kunnen doen in onze stad. En we investeren in de veiligheid van vrouwen en queer personen op straat. We zijn allemaal Utrechters. En we hebben allemaal recht om onze talenten te ontwikkelen en veilig over straat te gaan. Daarom investeren we ook fors in onze jeugd. Gelijkheid begint vanaf je eerste dag in onze stad.

Sharon Dijksma (Voorzitter) [01:13:59]:

Mevrouw Hessel.

Yvonne Hessel (Utrecht Solidair) [01:14:03]:

Dank u wel voorzitter. Kunnen u voorstellen dat het voor sommige mensen echt heel vreemd is dat ongedocumenteerden, nou je hoeft ze ook niet op straat te laten, je kan natuurlijk basiszorg bieden, maar dat voor ongedocumenteerden een U-pas en met alles meelaten doen en een enorme aantrekkingskracht hebben op de illegaliteit, want ik heb veel internationale contacten en ze zeggen ook iedereen wil massaal naar Nederland en ik denk het liefst naar Utrecht.

Mahaar Fattal (GroenLinks-PvdA) [01:14:31]:

Sorry. Voorzitter, wij geloven dat ieder mens recht heeft op onderwijs, onderdak, zorg en ontwikkeling. Ook mensen zonder papieren.

Sharon Dijksma (Voorzitter) [01:14:40]:

Mevrouw Hessel.

Yvonne Hessel (Utrecht Solidair) [01:14:42]:

Dan zou ik dat niet steeds toch op de voorpagina van de krant zetten. Dan voor de rest, u heeft het steeds over de allerarmsten. Maar ziet u niet in dat uw eigen beleid de mensen arm houdt? Want het is altijd alleen voor de allerarmsten. Maar u investeert, zoals de VVD ook al zegt, niks in aan werk helpen. Ik vind als je mensen wilt helpen... Dan ga je ze vooruit helpen in het leven. En niet alleen maar wat het doet een beetje denken aan de aalmoes van vroeger. Van hier is een mandje eten. Herkent u dat?

Mahaar Fattal (GroenLinks-PvdA) [01:15:11]:

Voorzitter, wij investeren niet niks in het helpen van mensen naar werk. Wij geloven als GroenLinks-PvdA heel sterk dat arbeid een hele belangrijke pijler is voor mensen. Hun zelfbeschikking, hun ontwikkeling, hun zelfstandigheid. En dat blijven we ook gewoon doen. Er blijven mensen bij de gemeente werken die mensen helpen naar werk. Sterker nog, we gaan investeren op de meest kansrijke groepen die nu geen werk kunnen vinden. En daar gaan wij gewoon mee door.

Yvonne Hessel (Utrecht Solidair) [01:15:31]:

Laatste keer op dit punt mevrouw Hessel. Dank u wel voorzitter. Goed dat u ermee doorgaat. Maar u gaat er wel mee door. Want de werkeloosheid is alleen maar groter geworden. Het aantal bijstandsgerechtigden. Iedereen die door de stad loopt ziet dat er meer daklozen zijn. Er is nu

weer een tentenkampje bij het station opgeslagen. Dus gaat u echt zo door zoals u al die jaren bezig was?

Mahaar Fattal (GroenLinks-PvdA) [01:15:51]:

In dit akkoord hebben wij een hele mooie afspraak gemaakt over het versneld huisvesten van dak- en thuisluizenpersonen. Juist omdat wij zien dat zij recht hebben op een woning. Maar ook dat het onacceptabel is dat zij op straat slapen.

Sharon Dijksma (Voorzitter) [01:16:02]:

Ja, ik zie nu weer een interruptie van de heer Bosch. Ik wilde mij zeer graag even afmaken. We zijn ruim een uur onderweg bij de tweede fractie. En eigenlijk wilde ik zo meteen voorstellen dat mevrouw Fattal eerst gewoon even haar bijdrage afmaakt. En dat we dan nog kijken wie er een interruptie heeft. Want anders wordt het wel laat. Maar het is allemaal aan u.

David Bosch (UtrechtNu!) [01:16:33]:

Dan heb ik toch een punt van orde op. Want het gaat hier om de twee coalitiepartijen. Dus ook te verwachten dat die de meeste interrupties gaan krijgen. Ik zou het debat helemaal dood vinden slaan als je niet meer kan reageren op wat er daadwerkelijk gezegd wordt. Dus ik ben het daar eigenlijk niet mee eens.

Sharon Dijksma (Voorzitter) [01:16:46]:

Oké, dan gaan we het doen zoals u zegt. Het woord is aan u.

David Bosch (UtrechtNu!) [01:16:52]:

Ja, mevrouw Fattal, je had het net over veiligheid voor vrouwen en queerpersonen, als ik het even goed zeg. Maar wat hebben mensen daaraan, als je bijvoorbeeld kijkt naar bijvoorbeeld het Maxima Park. Daar vragen mensen al jaren om verlichting. En dan ook vrouwen, die voelen zich daar onveilig. En wat krijgen ze dan te horen? Ja, helaas, de ecologische zichtlijnen moeten in stand blijven. Wat hebben mensen daaraan, aan dit soort veiligheid? Dat gaan deze coalitie ook echt doorpakken daarop.

Mahaar Fattal (GroenLinks-PvdA) [01:17:19]:

Ja, voorzitter, we hebben natuurlijk een potje geld vrijgemaakt in het akkoord. En dat is best een aanzienlijk bedrag als je het mij vraagt om juist in dat soort situaties,

straatveiligheid, maatregelen te gaan nemen. Maar de vraag is natuurlijk wel dieper. Wat als de maatregel voor veiligheid een strijd is met maatregelen voor biodiversiteit of voor groen? En ik zou dan kiezen voor veiligheid. Wat niet altijd wil betekenen dat je een lantaarnpaal ernaast hebt, maar ook dat je andere ruimtelijke ingrepen kunt doen om het veiliger te maken voor mensen. Want het is superbelangrijk dat juist ook de inwoners rondom het Maxima Park veilig door het park heen kunnen.

Sharon Dijksma (Voorzitter) [01:17:53]:

Gaat u verder.

Mahaar Fattal (GroenLinks-PvdA) [01:17:55]:

Ik was nog bij het stukje jeugd. Ik zei al, het begint gelijkheid vanaf je eerste dag in onze stad. Kinderen kunnen nu met dit akkoord op een jongere leeftijd naar de voorschoolse educatie. Voorschool wordt een aantal plekken in de stad gratis, waardoor weinig gebruik van wordt gemaakt. Terwijl we juist zien dat dat zo belangrijk is voor de ontwikkeling van het kind. En met het succesvolle solidariteitsfonds in het primair onderwijs zorgen we dat geen kind zich buitengesloten hoeft te voelen. En dat trekken we door naar het voortgezet onderwijs. We breiden de Rijks Schooldag uit omdat we sterk geloven dat alle kinderen zich moeten kunnen ontwikkelen in sport, in cultuur of lezen, ongeacht de portemonnee van je ouders. Voorzitter, dat was het inhoudelijke stukje en ik ga nu wat zeggen over het proces. Dit akkoordschrijven was een proces van kiezen in Schaars. Ik heb dat al een aantal keer gezegd. En makkelijke keuzes bestonden daarin oprecht niet. Bijna alle gemeenten in Nederland lopen op dit moment tegen gigantische financiële en ruimtelijke muren aan door onbetrouwbaar politiek Den Haag. We hebben kaart gevochten om zoveel mogelijk overeind te houden. En dat betekent ook dat we elders pijnlijke bezuinigingen hebben moeten accepteren. Het akkoord schrijven was ook een proces van met bondgenoten starten die we ook verloren zijn. Het CDA en de Partij van de Dieren hebben we niet tot het einde mee kunnen formeren. En dat vinden we ontzettend verdrietig. Ik wil beide partijen nadrukkelijk bedanken voor hun inzet in de formatie. Alle vrijgemaakte tijd, de leuke, maar ook de zware momenten. Daarom hebben we in het akkoord, zo goed als kon, in die uitdagende financiële context waar we in zitten, plannen van de partijen overeind gehouden. Voor het CDA bijvoorbeeld de pleinsstrategie, meer ruimte voor camera's in de stad en ook de investering in ruimte voor sport en bewegen en veiligheid. Voor de Partij voor de Dieren bijvoorbeeld de beweging naar natuurinclusief bouwen. Meer geld voor dure hulporganisaties. En dit is een kleine persoonlijke nood. Maar mevrouw Sasbrink had het hele mooie idee om de tekeningen die je vindt in het coalitieakkoord. Die aan ons zijn aangeboden door Utrechtse jongeren. Om die ook echt in het akkoord te zetten. Dus hartelijk dank daarvoor. Voor alles wat jullie hebben gedaan.

Sharon Dijksma (Voorzitter) [01:19:47]:

De heer Van Steeg.

Bert van Steeg (CDA) [01:19:48]:

Ja, dank voor deze opmerking. Alleen, ik heb er wel moeite mee dat u zegt... De investering in veiligheid, daar zitten wij echt anders in. En zeker die investering in camera's, die is er blijkbaar nog niet. Of het is een potje van de raad of het is de investering in camera's. En twee, die sportsimulering. Ja, dat wordt natuurlijk gewoon bezuinigd op sport. En de prijzen van accommodaties die gaan de hoogte in. De prijzen van contributie die worden alleen maar duurder doordat u dat OZB-tarief zo omhoog gooit. Dus daar zouden wij nooit onze handtekening onder zetten.

Mahaar Fattal (GroenLinks-PvdA) [01:20:18]:

Ja, voorzitter. Het CDA voelt zich een verantwoordelijkheid toegeschoven gekregen door mijn woorden. En dat mag de heer Van Steeg afwijzen. En dat snap ik ook. Dus mijn intentie was oprecht alleen maar om dank uit te spreken en om ook zichtbaarheid te geven aan de inzet die is gepleegd. Maar dat beide partijen overigens niet tekenen voor alles wat er in dit akkoord staat, dat snap ik. Anders hadden ze hier gestaan.

Bert van Steeg (CDA) [01:20:39]:

Nee, en dat waardeer ik. Die woorden die waardeer ik. En dat u probeert om daar toch op een of andere zichtbaarheid aan te geven. Maar wat ik wel wil proberen te zeggen is. De investering in veiligheid hadden wij echt op een andere manier gedaan. En als het gaat over sport vind ik dit akkoord echt een achteruitgang. Niet in de investering, dat zie ik ook wel. Maar op de korte termijn zal sport alleen maar duurder worden in deze stad. En dat is gewoon een slechte zaak.

Mahaar Fattal (GroenLinks-PvdA) [01:21:00]:

Ik heb het gehoord, voorzitter.

Sharon Dijksma (Voorzitter) [01:21:04]:

De heer Sungur.

Mahmut Sungur (DENK) [01:21:05]:

Ja, voorzitter, als we toch bezig zijn. Ik ben wel benieuwd wie heeft voorgesteld om de hondenbelasting af te schaffen.

Mahaar Fattal (GroenLinks-PvdA) [01:21:10]:

Zullen we anders elk punt van het akkoord even langsgaan? Dan ga ik gewoon even namen en toenames en rugnummers noemen. Nee, voorzitter, dat ga ik niet zeggen. Er zijn afspraken die we integraal met elkaar hebben gemaakt.

Sharon Dijksma (Voorzitter) [01:21:20]:

Oké, ik kijk even.

Mahaar Fattal (GroenLinks-PvdA) [01:21:22]:

Mijn laatste pagina, voorzitter. Goed, gaat u verder. We doen een handreiking naar de Raad in dit akkoord. Want we hebben onbestemde budgetten vrijgemaakt rondom mobiliteit, afval en veiligheid. En het houdt daar niet op. Want het budgetrecht van deze Raad gaat over de volledige 2,2 miljard waar deze begroting om gaat. En dat betekent dat we vroegtijdig samenwerking moeten opzoeken, bredere meerderheden moeten halen, op raadsvoorstellen. Maar ook wij als fractie van GroenLinks-Partij van de Arbeid voelen die verantwoordelijkheid de komende vier jaar stevig. Dit vraagt iets van onze fracties, een open instelling, bereidwilligheid om samen te werken en elkaar dingen te gunnen. Maar het vraagt ook iets van het college. We hebben daarom vanochtend een bijzonder team aan wethouders ingestemd, waarvoor veel dank aan de collega's voor de steun van nieuwe en bekende gezichten. Ik zei het al, onze vier prachtige wethouders, mevrouw Voortman, meneer Abid, meneer De Vries en mevrouw Kleinrensink.

Sharon Dijksma (Voorzitter) [01:22:12]:

Mevrouw Hessel.

Yvonne Hessel (Utrecht Solidair) [01:22:14]:

Dank u wel, voorzitter. Wat vindt u ervan, als ik u zo hoor, met al die plannen en financiën, dat u nou juist het belangrijkste onafhankelijke controle instituut, de Rekenkamer, dat u daar precies op bezuinigt, terwijl ze al vorig jaar hebben aangegeven, we komen eigenlijk tekort?

Mahaar Fattal (GroenLinks-PvdA) [01:22:33]:

Voorzitter, ik kan daar eigenlijk gewoon heel eerlijk over zijn. Want wij hebben in dit akkoord best wel wat pijnlijke bezuinigingen op alle domeinen en ook een heel groot deel op ons ambtelijk apparaat gezet. En wij vonden het daarin netjes om ook te kijken naar onszelf, naar de raadsorganen. En daar zijn een paar onderdelen van. De Griffie, onze eigen fracties en de

Rekenkamer en het Ombudskloket. En wij hebben het zo getaxeerd dat deze raad het moeilijk zou vinden als wij dat vooral bij deze partijen in de raad hadden gezet. Dat vonden wij niet netjes ook als twee coalitiepartijen in dit akkoord. Vandaar is de bezuiniging hier terechtgekomen, maar dat wij kijken naar onszelf, juist in deze moeilijke tijden, dat vind ik wel echt uitlegbaar.

Sharon Dijksma (Voorzitter) [01:23:12]:

Mevrouw Hessel.

Yvonne Hessel (Utrecht Solidair) [01:23:14]:

U vindt het uitlegbaar dat de controle op uw uitgaven van het college minder wordt?

Mahaar Fattal (GroenLinks-PvdA) [01:23:21]:

Voorzitter, de controle van de uitgaaf van deze gemeente ligt bij deze raad. De Rekenkamer doet heel belangrijk werk om te kijken of dat ook doelmatig gebeurt. En ik wil niks zeggen over het belang van dat werk of over de wijze waarop ze dat werk doen. Dus nogmaals, deze bezuiniging was moeilijk. En tegelijkertijd vind ik het nogmaals echt redelijk dat wij ook als gemeenteraad kijken naar onze eigen organen. En daarom staat dit voorstel in het akkoord.

Sharon Dijksma (Voorzitter) [01:23:45]:

Gaats u verder.

Sharon Dijksma (Voorzitter) [01:23:47]:

Ik had het over... Oh, wacht even. Ja, ik heb de heer Sungur over het hoofd gezien. Dat moet ik natuurlijk niet doen.

Mahmut Sungur (DENK) [01:23:51]:

Ja voorzitter, was het niet netter geweest om dat gesprek ook eerst met de raad te voeren voordat dat al te bestemmen?

Mahaar Fattal (GroenLinks-PvdA) [01:24:01]:

Deels en deels ook niet, omdat ik denk dat dat een hele moeilijke keuze was geweest voor deze gemeenteraad om te maken, heel eerlijk gezegd. Ik snap dat dit heel veel doet met de beleving van de fracties in deze raad. Nogmaals, het waren geen makkelijke keuzes en om die alleen

maar te leggen bij de stad, bij die organisaties die dagelijks heel belangrijk werk doen voor Utrechters en daarin niet te kijken naar onszelf, terwijl wij juist net gegroeid zijn in een inwonersaantal en meer geld hebben gekregen als individuen in deze raad. Ik vond dat moeilijk uit te leggen, eerlijk gezegd.

Mahmut Sungur (DENK) [01:24:32]:

Ja, dat kan ik best begrijpen en ik zou ook niet weten waar de keuze dan wat mij betreft op zou moeten vallen. Dus dat zou een ingewikkeld gesprek kunnen worden. Maar qua proces en ook de samenwerking waar we het over hebben gehad eerder tussen oppositie en coalitie, was het vanuit dat optiek niet netter geweest om dat gesprek alsnog eerst te voeren met de fracties en vervolgens daar een besluit over te nemen.

Mahaar Fattal (GroenLinks-PvdA) [01:24:57]:

Ik snap dat en ik kan daar ook wel oprecht even over gaan nadenken. En ik moet ook eerlijk zeggen dat het een balans is, zowel in dit debat als ook de komende vier jaar, in hoeverre wij dingen samen doen met elkaar en in hoeverre wij dingen niet samen doen met elkaar. En dit is een voorbeeld van eentje waarin ik denk dat het moeilijk was om met elkaar tot consensus te komen. En ik merk überhaupt al in dit debat, als ik nu een beetje hoor hoe partijen op mij interrumperen, dat de meerderheden, als het gaat om dekkingen of om investeringen, moeilijk te zoeken zijn. En ook op deze... Dus denk ik dat dat moeilijk was. Terwijl ik nog steeds wel echt vind dat je ook naar jezelf moet kijken wanneer je bezuinigt in deze stad. Gaats u verder. We zijn bijna klaar, voorzitter. Ik had het over onze vier wethouders die wij hebben voorgedragen. Want met dit team van verandering. Een akkoord met duidelijke keuzes en een fractie vol raadsredenen die te trappelen staan om de stad in te gaan en de stem van Utrechter naar de raad te brengen, staan wij klaar voor de komende vier jaar. En we leggen de lat hoog, omdat Utrechters niet minder dan lat verdienen. Want dit, om iconische Utrechtse feminist Joke Smit te parafraseren, is een stad waar niemand wint ten koste van een ander. Waar onrecht niet als een natuurgegeven wordt beschouwd. Dit is een stad waar mensen willen wonen. En waar vreemdelingen niet worden gekleineerd. De stad waar de saamhorigheid bestaat.

Sharon Dijksma (Voorzitter) [01:26:16]:

Dank u wel. Dan gaan we verder met de volgende spreker. Namelijk de heer Van Steeg van het CDA.

Bert van Steeg (CDA) [01:26:54]:

Ik wacht even tot de heer Nijhoff ook zijn plaats. Voorzitter, Utrecht staat voor grote uitdagingen. Uitdagingen die om een antwoord vragen om Utrecht mooier en door te geven aan de volgende generaties. De CDA-fractie verwacht van een nieuw college dat ze

keuzes maakt en visie heeft op Utrecht van de toekomst. Met voldoende woningen, voorzieningen, waar ruimte is voor initiatief met en van inwoners en met een realistische verdeling van lasten. Voorzitter, kiezen is moeilijk en keuzes pakken niet altijd goed uit. Ronald Koeman kan er inmiddels over meepraten. Maar het coalitieakkoord adert toch vooral een voortzetting van de samenwerking, of moet ik zeggen, de gewapende vrede tussen GroenLinks, BVDA en D66. En dat betekent dat fors hogere lasten en gebrek aan realisme dat voortkomt uit gebrek aan echte keuzes. Dat zien we op de woningmarkt. Maar niet wordt gekozen voor de versnelling van bouwen. We zien een goede stap op het gebied van middenhuur. Die wij ook echt gewenst hebben. Maar de bouw van woningen wordt door de eis van 80% vertraagd en duur. Terwijl de inzet op meer huizen de beste garantie biedt voor betaalbaarheid. Maar ook voor een groei op menselijke maat. Voorzitter, realisme ontbreekt ook nog steeds in de financiële huishouding. Er wordt al wel gesproken over een investeringsplafond, maar het wordt maar deels ingevoerd. En heel veel nieuw beleid wordt in vooruitzicht gesteld. Juist nu de lasten opnieuw zo fors oplopen, heeft de nieuwe coalitie een morele plicht om daar scherpe keuzes in te maken. Voorzitter. Het nieuwe coalitie-record heeft als titel voor u gekregen. Het CDA zal voorstellen via een amendement om dat met u te maken. Want we vinden dat het echt met de stad moet gebeuren en ik hoor ook de coalitiepartijen dat pleidooi doen. Maar we zien juist dat, ondanks de enorme uitgaven die worden gedaan, dat er maar heel weinig investeringen worden gedaan in dat met Utrecht. Weinig ruimte voor vrijwilligerswerk, voor zelfbeheer en het initiatievenfonds zien we nauwelijks. Een amendement op dat vlak zal dus volgen. En dan hebben we het nog niet eens over benoemd dat het betaald parkeren wordt ingevoerd in heel Utrecht. Ook op plekken waar het niet bijdraagt aan leefbaarheid, maar alleen maar zorgt voor extra weerstand tegen gemeentelijk beleid. Zeker ook doordat nauwelijks wordt ingegrepen op het brede mobiliteitsbeleid. Financieel, maar ook als het gaat om knips en knijps. Voorzitter, de CDA-fractie vindt het goed dat er nadrukkelijk wordt gekozen voor preventie. Maar het hoofdstuk, een stad van preventie, had beter de grote grabbelton kunnen heten. een visie op preventie en versterking van de samenleving ontbreekt. Want hoe kan je zeggen dat je extra investeert als je bezuinigt op sportstimulering en de vereniging via de OZB onbetaalbaar maakt? En voorzitter, bezuinigen op sekswerk als vorm van traumaverwerking. Hoe ideologisch blind kun je zijn? Door te bezuinigen op de ondersteuningsprogramma's die juist perspectief en een keuze bieden, het zijn de verkeerde keuzes die wij echt anders zouden hebben gemaakt. En voorzitter, hoe geloofwaardig kan je ook werken aan een rook- en vape vrije openbare ruimte en tegelijkertijd het harddrugsverbod ter discussie stellen en de omgevingscriteria voor coffeeshops versoepelen? Voorzitter, en dan op het gebied van veiligheid. De discussie kwam er voorbij. We vinden het jammer dat er een potje wordt vrijgemaakt dat eigenlijk al is besteed, namelijk voor de camera's. En we vinden het ook jammer dat er onvoldoende ruimte is voor zichtbare veiligheid. Juist nu dat zo broodnodig is in de stad. We zullen dan ook voorstellen doen om juist dat te verbeteren. En ook op sport zullen wij een voorstel doen. Voorzitter, we zien ook, en mevrouw van Tal sprak er al over, een aantal voorstellen van het CDA terug in het akkoord. Het zijn er niet al te veel, maar we zijn er natuurlijk wel heel blij mee. En wij zullen ook in de komende week voorstellen doen en de coalitie oproepen om aan te sluiten bij die voorstellen van het CDA die al in

het akkoord staan. En we hopen ook dat we daarvoor meerderheden zullen vinden hier in de Raad. Dank u wel.

Sharon Dijksma (Voorzitter) [01:30:37]:

Dank u wel. Dan gaan we verder met de bijdrage van D66, mevrouw Dada-Anthonij.

Venita Dada-Anthonij (D66) [01:31:01]:

Voorzitter. Een stad waar iedereen een plek kan vinden. Waar je veilig over straat kunt. Waar je kransen krijgt ongeacht waar je wieg heeft gestaan. En waar de stad mee beweegt met wie er woont, werkt en leeft. Dat is niet vanzelfsprekend. Utrecht groeit. En die groei brengt uitdaging met zich mee. Een aansluitstop door netcongestie. Een woningcrisis die het voor veel mensen onmogelijk maakt om hier een plek te vinden. Lange wachttijden bij sportverenigingen. Een aansluit stop op het elektriciteitsnet en te weinig ruimte voor festivals en evenementen die onze stad juist levendig maken. Ook de onrust in de wereld om ons heen blijft niet buiten onze stadsgrenzen. Oorlog, klimaatverandering en economische onzekerheid voelen we ook hier, ondermeer in de financiële ruimte die de gemeente heeft. Deze problemen zorgen voor stilstand. De stad dreigt op slot te raken. Maar dat laten we niet gebeuren. We sluiten onze ogen niet voor wat moeilijk is. We kiezen voor het maken van duidelijke keuzes, zodat we vooruit kunnen met het bouwen aan een Utrecht dat we voor oog hebben. Door stap voor stap problemen op te lossen, dat is wat dit akkoord is. Een eerlijk en vooral hoopvol verhaal. Niet door Goudenberg te beloven. Maar de realistische zijn over wat nodig is. En optimistische blijven over wat mogelijk is. Voorzitter, voordat ik verder ga wil ik stilstaan bij hoe we hier gekomen zijn. Een voor Utrecht zeer ongebruikelijke onderhandelingsperiode die we met vier partijen begonnen. En die helaas is geëindigd in een coalitie van twee. We willen graag onze waardering uitspreken voor het CDA en Partij voor de Dieren, voor de prettige samenwerking en voor hun bijdrage aan de onderhandelstafel. Jullie vingerafdruk is terug te vinden in dit akkoord. Als blijk van waardering, maar ook omdat goede plannen altijd welkom zijn. En die goede ideeën bestaan niet alleen binnen de coalitie. Daarom zoeken we bewuste samenwerking op met uw Raad op veiligheid, mobiliteit, afval en de financiële spelregels.

Sharon Dijksma (Voorzitter) [01:33:13]:

De heer Bosch.

David Bosch (UtrechtNu!) [01:33:15]:

Ja, de goede plannen van de CDA en Partij voor de Dieren zitten nog in. Ik zal die kwalificatie bij u laten. Maar waar staan de goede plannen van UtrechtN u?

Venita Dada-Anthonij (D66) [01:33:28]:

Ik zou zeggen bijna helaas dat u niet aan tafel zat. En die zijn daar niet in te vinden. Maar ik denk ook dat u wel iets in dit akkoord van u herkent wat u wenst.

David Bosch (UtrechtNu!) [01:33:42]:

Ja, de titel. Maar... Nee, kijk, voorzitter, want wij zijn op een gegeven moment ook nog een keer bij de verkennen weer langsgeslagen met z'n allen. En daar hebben we wel iets over terugkoppelingen gezien van een paar partijen werden genoemd, maar wat is er voor de rest eigenlijk mee gebeurd? Ik heb eigenlijk achteraf een beetje het gevoel dat ik beter op maandag, zoals gebruikelijk, in de snackbar zou kunnen gaan zitten.

Venita Dada-Anthonij (D66) [01:34:07]:

We hebben met de formateurs de terugkoppeling gehad over die gesprekken. Een deel daarvan is ook met ons besproken om te kijken hoe we die samenwerking de komende jaren kunnen vormgeven. Zo weet ik dat er ook een idee was, en ik kijk even naar een partij zonder hem te noemen, om dit soort gesprekken periodiek te voeren. Dat leek ons, zeg ik even uit afgaande op de gesprekken die we ook hebben gehad tussen GroenLinks-PvdA en D66, dat dat eigenlijk een goed idee is. Want we zijn echt serieus over deze samenwerking.

Maarten van Heuven (Partij vd Dieren) [01:34:47]:

Mevrouw Dada-Anthonij zegt heel mooi. Goede plannen vormen we uit. Samenwerking met de oppositie willen we graag vormgeven. Maar dan lezen we toch in het akkoord een vrij autoritaire uitspraak. Maar ongedekte moties voeren we niet uit. Wie bepaalt in dit geval wat een ongedekte motie is?

Venita Dada-Anthonij (D66) [01:35:02]:

Nou, ik denk dat we allemaal weten hoe dat gaat als we moties indienen en dat we het ambtelijk uitvragen of er financiële dekking voor is. Als die er niet is, is die er niet. En ik denk dat heel goed uit te leggen is, in deze financieel lastige tijd, dat je als je een ongedekte motie gaat aannemen en daarmee belooft dat je hem gaat uitvoeren, dat je weet dat dat niet mogelijk is. En eerder haalde mevrouw Fattal dat ook al aan. Loze beloften, daar heeft niemand iets aan.

Maarten van Heuven (Partij vd Dieren) [01:35:27]:

Maar bepalen wat een ongedekte motie is, is wel uiteindelijk een keuze die door het college gemaakt wordt en waar wel de oppositie of de raad buiten spel wordt gezet. Ik refereer bijvoorbeeld aan het verbod op fossiele reclame via de APV. Dat is vorig jaar aangenomen door de raad. Is niet uitgevoerd, weliswaar door het vorige college ook. We hebben nagevraagd waarom niet en dan wordt gezegd, ja, maar die motie is niet ongedekt. Maar die motie hoeft niet gedekt te zijn, is mijn informatie zoals het in Den Haag is gegaan. Dus hier zit een machtsverhouding in en dat is geen goede samenwerking met de oppositie wat mij betreft. Hoe reageert mevrouw Dada-Anthonij daarop?

Venita Dada-Anthonij (D66) [01:36:00]:

Als ik kijk naar transparantie over reserves en op voorhand al de oppositie betrekken wij voorstellen. Ik denk dat dit soort misverstanden, zal ik het maar even noemen, want ik heb er niet bij gezeten, dat we die daarmee ook kunnen ondervangen.

Sharon Dijksma (Voorzitter) [01:36:15]:

Laatste keer, meneer Van Heuven.

Maarten van Heuven (Partij vd Dieren) [01:36:17]:

Betekent dit dan ook dat we geen ongedekte raadsvoorstellen meer gaan krijgen van het college? Want dat is de afgelopen vier jaar heel vaak gebeurd. Op zich niet erg, maar het is wel gelijke monniken gelijke kappen.

Venita Dada-Anthonij (D66) [01:36:27]:

Ja, helaas, ik zit niet in het college. Dat is aan het college om die te beantwoorden. Het is een vraag aan het college. Ik neem aan dat ze, als we het hebben over financiële verantwoordelijkheden, dat we dat niet doen. Maar als het een vraag aan het college is, zal het college dat moeten beantwoorden.

Sharon Dijksma (Voorzitter) [01:36:42]:

Ik wil er even op wijzen dat het college vandaag in de luisterstand zit. En u bent nu gewoon de baas, dus u kan ook zelf daar iets van vinden. Dit roept een enorme hoeveelheid interrupties ook op, zie ik. Oké, ik ga gewoon het rijtje af. Is dat goed? De heer Bosch.

David Bosch (UtrechtNu!) [01:37:06]:

Ja, want begrijp ik nu goed dat met deze uitspraak ook de ongedekte moties die er al liggen niet meer uitgevoerd gaan worden. Zoals die van de heer Van Heuven. En dat ook de postzegelmoties die hier ook regelmatig voorbij komen allemaal ontraden worden.

Venita Dada-Anthonij (D66) [01:37:21]:

Nou, ik heb geen inzicht in elke motie individueel. Ik weet wel dat alles wat er ligt, dat we ons gaan richten op de uitvoering en niet nieuw beleid. Hoe het met individuele moties zit, dat antwoord moet ik u schuldig blijven.

Sharon Dijksma (Voorzitter) [01:37:34]:

Heer Sungur.

Mahmut Sungur (DENK) [01:37:35]:

Ja, voorzitter, het is toch gewoon de omgekeerde wereld? Want als partijen hier zien dat de motie niet gedekt is, dan stem je dan toch gewoon tegen als D66 of GroenLinks-PvdA? Waarom leg je die verantwoordelijkheid bij het college neer, terwijl je er zelf bij staat? Het is toch gek dat je zegt, we gaan het niet uitvoeren, maar je stemt kennelijk zelf als coalitie of één van de twee partijen dan wel voor, want anders zou die geen meerderheid hebben.

Venita Dada-Anthonij (D66) [01:37:58]:

Het ging net over ongedekte raadsvoorstellen van het college, dat was de vraag. Dat is waar ik op antwoord.

Mahmut Sungur (DENK) [01:38:06]:

Ja voorzitter, maar mijn vraag gaat daar niet over. Mijn vraag gaat over het stukje wat in het coalitieakkoord staat. Namelijk, ongedekte moties die voeren wij niet uit. Maar zou je dan niet als partijen moeten zeggen, ongedekte moties, daar gaan wij gewoon niet voor stemmen. Dan leg je de verantwoordelijkheid ook helemaal niet bij de wethouders neer. Maar gewoon neem je hem zelf als raad. Want de raad die beslist uiteindelijk.

Venita Dada-Anthonij (D66) [01:38:27]:

Ik weet niet hoe het in uw fractie zit, maar binnen onze fractie is het gebruik om ongedekte moties niet in te stemmen. We vragen altijd uit, is het gedekt en is het ambtelijk gecheckt?

Sharon Dijksma (Voorzitter) [01:38:38]:

Een keer op dit punt meneer Sungur.

Mahmut Sungur (DENK) [01:38:39]:

Ja voorzitter, wat zal ik hierop zeggen? Mijn ervaring, laat ik het hierop houden, is dat het niet de afgelopen vier jaar, maar de afgelopen acht jaar echt heel anders kan zijn met dekking van moties. En het gaat niet alleen om uw fractie, maar gewoon als coalitie. Het punt is, je legt de verantwoordelijkheid over de uitvoering van aangenomen moties kennelijk bij het college neer. En ik zeg dan, volgens mij kan je ook met elkaar de afspraak maken, moties die niet gedekt zijn, die gaan wij als coalitie niet steunen, zodat we zelf de verantwoordelijkheid nemen en ze ook geen meerderheid kunnen halen.

Venita Dada-Anthonij (D66) [01:39:16]:

Ik hoor hier een vraag in, maar dit kan ik wel bevestigen. Ik ga niet voor de fractie van GroenLinks-PvdA aanspreken. En we zullen dit denk ik ook wel nog wel na de beschikking de komende jaren, want wat ons betreft zijn ongedekte moties, die steunen we niet.

Sharon Dijksma (Voorzitter) [01:39:31]:

De heer Dijkstra.

Gert Dijkstra (EenUtrecht) [01:39:34]:

Ik had ongedekt anders gelezen, namelijk 50% van de kiezers staat erachter. Dat is nu 44%. Mag ik er zo uit lezen dat D60 streeft naar altijd 6, 7, 28 zetels steun voor elke motie die er gaat komen, omdat je dan pas ook echt een meerderheid in de stad achter je hebt?

Venita Dada-Anthonij (D66) [01:39:52]:

Ik kan me voorstellen dat de heer Dijkstra dat antwoord graag zou horen, maar dat is niet het geval.

Sharon Dijksma (Voorzitter) [01:39:58]:

De heer Dijkstra.

Gert Dijkstra (EenUtrecht) [01:39:59]:

Gaat dat betekenen dat D66 ook tevreden is als bij heel veel voorstellen we steeds voortdurend moeten gaan zien straks dat 23 zetels genoeg gaan zijn om het er doorheen te trekken of niet?

Venita Dada-Anthonij (D66) [01:40:11]:

Als ik aan voorstellen denk, denk ik vooral aan de inhoud en daar beoordelen we ze op. Dan gaat het niet wat mij betreft over de stemverhouding.

Gert Dijkstra (EenUtrecht) [01:40:20]:

Dat is een glashelder antwoord. Dus u bent tevreden met 23 zetels zeg ik via de voorzitter. Nou dat lijkt me geen goede start vandaag voor de samenwerkende komende vier jaar.

Venita Dada-Anthonij (D66) [01:40:31]:

Dat is een oordeel van de heer Dijkstra. En het zijn woorden die hij in mijn mond legt. Want dat was niet het antwoord wat ik gaf.

Sharon Dijksma (Voorzitter) [01:40:40]:

De heer Van Steeg.

Bert van Steeg (CDA) [01:40:42]:

Ja, al is een opmerking over die ambtelijke check. Ik mag hopen dat de D66-fractie daar meer afstand van gaat nemen. Want we zijn politici en wij moeten hier een keuze maken. Die dekking kan ik me voorstellen. Maar de ambtelijke check is echt niet altijd nodig. Dat terzijde. We kunnen hier ook als raad met elkaar gewoon afstemmen of afspreken. Dat wij gewoon niet voor raad voorstellen die niet gedekt zijn, toch? Is mevrouw Dada-Anthonij daarmee eens?

Venita Dada-Anthonij (D66) [01:41:04]:

Voor raadsvoorstel... Maar waar het in zit... Welk oordeel zit daaraan vast? Wanneer is het niet gedekt? Ik wil graag weten uit welk potje het komt. En als een raadsvoorstel uit een bepaald potje komt waarvan wij denken dat is acceptabel binnen de kaders van het coalitieakkoord dan stemmen wij voor.

Bert van Steeg (CDA) [01:41:21]:

We hebben natuurlijk verschillende veel raadsvoorstellen gezien die gewoon geen dekking hadden waarvan werd gezegd dit deel kunnen we gewoon niet betalen. Waarom gaan we niet gewoon nu afspreken met elkaar dat dat soort raadsvoorstellen in lijn met wat er in het coalitieakkoord staat, dat we die gewoon terugsturen.

Venita Dada-Anthonij (D66) [01:41:36]:

Dat is een afspraak die u wilt maken en die laat ik bij u. Ik ga niet zo ver op dit moment.

Bert van Steeg (CDA) [01:41:43]:

Maar voorzitter, dan stel ik hier toch vast dat wat er in het coalitieakkoord staat een dode letter is of een opdracht aan de raad, maar dat de coalitiepartijen niet bereid zijn om echt dat ook in praktijk uit te voeren. En dat vind ik jammer.

Venita Dada-Anthonij (D66) [01:41:56]:

Dat is een statement, maar ik wil toch even zeggen dat het gaat over ongedekte moties in het coalitie. Ik hoor het niet ongedekte raadsvoorstellen.

Sharon Dijksma (Voorzitter) [01:42:04]:

De heer Van Heuven.

Maarten van Heuven (Partij vd Dieren) [01:42:06]:

Ja, dit is natuurlijk een makkelijk antwoord. Want in het coalitieakkoord wordt wel iets gezegd over ongedekte moties. Er wordt iets gezegd over gelijkwaardige samenwerking. En wat de heer Van Steeg net ook zegt, is gewoon interessant. En wat meerdere mensen ook zeiden, want het klopt gewoon niet. En ik ga dan toch even terug naar die klimaatvisie. Die is ongedekt. Die moet nog steeds behandeld worden door de raad. Die moet nog vastgesteld worden. Tijdens de coalitieonderhandelingen is die dus niet volledig van dekking voorzien. Als mevrouw Dada-Anthonij en hij ongedekte moties niet willen uitvoeren, dan wil ze dus eigenlijk deze klimaatvisie dus ook niet aannemen. Klopt dat.

Venita Dada-Anthonij (D66) [01:42:37]:

Zoals wij de klimaatvisie aan tafel hebben besproken, is dat er nog eentje die uitgevoerd gaat worden. Die komt uit de vorige periode.

Maarten van Heuven (Partij vd Dieren) [01:42:46]:

Maar in deze nieuwe periode moeten we hem nog bespreken en vaststellen. Dan wil ik er eigenlijk gewoon van mevrouw Dada-Anthonij horen. Klopt dat dan dat ze dus niet voor dat akkoord gaat stemmen, als ze dus ook niet ongedekte moties gaat stemmen?

Venita Dada-Anthonij (D66) [01:43:00]:

Kijk, ik snap dat de raad hier nu een antwoord op wil en mij probeert te verleiden daartoe en dat ga ik niet doen.

Maarten van Heuven (Partij vd Dieren) [01:43:07]:

Het gaat in principe daar ook niet over. Het ging in wezen over dat het vrij hautain is. Dat dan wel wordt gezegd, we willen samenwerken met de oppositie. Maar ongedekte moties wijzen we af. Je kan ook gewoon zeggen, dit is een goed idee van de Raad. Want de Raad heeft hem aangenomen. We gaan een plek daarvoor zoeken. Dat zou toch een veel uitnodigender gebaar zijn geweest. Een uitgestoken hand zijn geweest.

Venita Dada-Anthonij (D66) [01:43:28]:

Dat snap ik. En tegelijkertijd hebben we het nu over één punt. Er staan er meerdere punten over de samenwerking in dit coalitieakkoord.

Sharon Dijksma (Voorzitter) [01:43:37]:

Oké, ik kijk even. We gaan denk ik verder.

Venita Dada-Anthonij (D66) [01:43:42]:

Ja, gaat u verder. Ik zoek even, volgens mij heb ik deze zin al gehad, maar voor alle zekerheid. Daarom zoeken we bewust de samenwerking met uw Raad op veiligheid, mobiliteit, afval en de financiële spelregels. Essentieel voor gezonde democratie en onderdeel van hoe D66 graag wel politiek bedrijft. Met vertrouwen, respect voor ieders rol en de overtuiging dat Utrecht een mooie wordt als meer mensen zich mede-eigenaar voelen van de weg die we inslaan. Dan, voorzitter, het akkoord. Laat ik beginnen met wat voor ons het belangrijkste is, doorbouwen. Een woning is veel meer dan alleen een dak boven je hoofd. Het is de plek waar je thuis komt, tot rust komt en een leven opbouwt, samen met de mensen van wie je houdt. Voor veel Utrechters is die basis niet vanzelfsprekend en daarom bouwen we door. We kiezen voor betaalbare woningen voor middenhuur, voor starters, gezinnen en voor studenten. Voor mensen die nu nog geen plek kunnen vinden. We hebben de grootste bouwlocatie van Nederland en we gaan slimmer gebruik

maken van wat we nu al hebben. Splitsen en optoppen wordt makkelijker. Woningdelen breiden we uit naar vier personen. Daarnaast gaan we door met de Utrechtse aanpak.

Sharon Dijksma (Voorzitter) [01:44:50]:

De heer Van Rooij.

Lars van Rooij (Student & Starter) [01:44:52]:

Ja, want inderdaad goed om te horen, zeker met netcongres, wordt juist het beter benutten van de bestaande woningen veel belangrijker. En het is ook goed dat jullie eindelijk GroenLinks-PvdA over de streep hebben getrokken om dat woningdelen te verruimen. Maar in het akkoord lezen we wel, we gaan kijken welke maatregelen nog nodig zijn om dit te doen. Waar denkt D66 dan aan?

Venita Dada-Anthonij (D66) [01:45:11]:

We moeten gewoon kijken waar het mogelijk is. We kunnen een heleboel willen en dat is ook precies wat de afgelopen vier jaar ons hebben laten zien. We bedenken beleid en we voeren niet uit. Dus het is heel belangrijk dat je goed binnen wat mogelijk is daarin opereert en dan ook zorgt dat dingen ook daadwerkelijk gaan gebeuren.

Lars van Rooij (Student & Starter) [01:45:28]:

Ja, en daar sluit ik me bij aan. Het is heel belangrijk dat dit ook echt gaat gebeuren. Dus deel D66 dan, kunnen ze dat nu bevestigen, dat dit zeker niet betekent dat deze maatregel of pas over een hele lange tijd wordt ingevoerd, of zelfs helemaal niet.

Venita Dada-Anthonij (D66) [01:45:41]:

Ik miste even de eerste woorden die de heer Van Rooij zei. De aansluitstop komt eraan. Was dat het?

Lars van Rooij (Student & Starter) [01:45:46]:

Nee, het gaat over het woningdelen. Dat die extra maatregelen er niet voor gaan zorgen dat het pas over heel lang ingevoerd kan worden, die verruiming, of zelfs tot afstel leidt.

Venita Dada-Anthonij (D66) [01:45:54]:

Dat is niet waar we over gaan. Dat is niet de doelstelling.

Lars van Rooij (Student & Starter) [01:45:58]:

Ja, dat is niet waar we voor gaan. Daar koop ik echt helemaal niets voor. En al die woningzoekenden, die jonge woningzoekenden die overigens achteraan in de rij staan, omdat het lood ook op zo'n laag percentage blijft, ook niet. Dus ik wil gewoon van D66 horen. We gaan dit gewoon doen in deze periode en zo snel mogelijk. Kan D66 dat doen?

Venita Dada-Anthonij (D66) [01:46:15]:

Dat staat in dit akkoord.

Sharon Dijksma (Voorzitter) [01:46:18]:

Gaat u verder.

Venita Dada-Anthonij (D66) [01:46:20]:

Daarnaast gaan we door met de Utrechtse aanpak, zodat we in kunnen grijpen wanneer bouwprojecten in het slot dreigen te raken. En we investeren veel geld in het oplossen van netcongestie, zodat we door kunnen blijven bouwen. Met de groei van de stad worden de uitdagingen om veiligheid ook groter. Als je niet veilig voelt, ben je ook niet vrij. Iedereen in deze stad moet zich veilig kunnen voelen. Waar je ook bent en wie je ook bent. We investeren in handhaving waar dat nodig is en pakken overlast harder aan. We investeren ook in de aanpak van femicide en vrouwenonveiligheid. De aanpak ondermijnende criminaliteit wordt versterkt. We investeren in preventie met erop af dienst en door werk te maken van sterke en weerbare wijken.

Sharon Dijksma (Voorzitter) [01:47:01]:

De heer Van Steeg.

Bert van Steeg (CDA) [01:47:03]:

Ja, het is mooi dat de coalitie extra investeert in veiligheid. Ik denk dat dat ook echt nodig is. Maar mevrouw Dada-Anthonij zegt ook, we investeren in handhaving. En dat heb ik nou niet gezien. Zou het niet beter zijn om juist daar in te gaan investeren, om die balans tussen... Repressie, welk woord je er ook voor wil gebruiken en preventie, om die in balans te houden. En op die manier denk ik ook brede draagvlak in de raad te krijgen.

Venita Dada-Anthonij (D66) [01:47:24]:

In het akkoord ziet u een stukje over hotspots staan en daar gaat dit over. Dus waar inderdaad heel veel overlast is, dat moet ook meer gedaan worden.

Bert van Steeg (CDA) [01:47:33]:

Maar over investeringen in handhaving staat volgens mij niets in het akkoord. En mevrouw Dada-Anthonij, volgens mij wordt daar geen geld voor besteed. Dus nogmaals de vraag, op welke manier gaan we ervoor zorgen dat er ook op handhaving dan wel een plus komt?

Venita Dada-Anthonij (D66) [01:47:47]:

We pakken de hotspots aan en we doen daar wat er nodig is. Dat is waar het op terug slaat. En dat is soms ook handhaving. En handhaving is überhaupt een middel wat vaker ingezet wordt. Dus dat.

Sharon Dijksma (Voorzitter) [01:48:01]:

De laatste keer, meneer Van Steeg.

Bert van Steeg (CDA) [01:48:03]:

Handhaving kost ook geld. En daarvoor is niet expliciet in ieder geval geld vrijgemaakt. Dan zou het in ieder geval helpen om dat wel te doen. Om te zeggen, oké, we investeren daadwerkelijk in handhaving. Want in het akkoord staat het niet.

Venita Dada-Anthonij (D66) [01:48:16]:

Het staat niet net expliciet genoemd in tekort, maar het zal op momenten en op bepaalde plekken gewoon wel nodig zijn, ja.

Sharon Dijksma (Voorzitter) [01:48:25]:

Mevrouw Meeding.

Tess Meeding (VVD) [01:48:28]:

Ja, voorzitter, net als de heer Van Steeg heb ik in het akkoord niet kunnen lezen dat er echt expliciet voor handhaving geld wordt vrijgemaakt. Maar daar wilde ik geen vraag over stellen. Ik wil het hebben over wonen. Want mevrouw Dada-Anthonij had het net hele lovende woorden over wonen. Tegelijkertijd zien we in het coalitieakkoord heel duidelijk staan we kunnen en we gaan ook geen betaalbare koopwoningen bouwen zolang als we nog niet de mogelijkheid hebben om het ook langdurig betaalbaar te houden. En in dat geval zullen we alleen nog maar op middenhuur inzetten. Wat verwacht mevrouw Dada-Anthonij dat daarvan het effect is? Want we weten toch allemaal dat we die regels nog niet hebben? Dus dan gaan we toch langdurig alleen maar inzetten op huur?

Venita Dada-Anthonij (D66) [01:49:07]:

Mevrouw Meerding, ik heb mij goed genoeg om te weten dat als wij denken, als wij een inschatting hadden dat middenkoop mogelijk zou blijven en behoud van waarde zou hebben en niet in waarde meteen zou stijgen bij de eerste verkoop, dan hadden we daarop ingezet. Zolang we die inschatting niet zorgenvrij kunnen maken, doen we dat niet.

Sharon Dijksma (Voorzitter) [01:49:23]:

Mevrouw Meerding.

Tess Meerding (VVD) [01:49:26]:

Ja, en zo staat het inderdaad ook in het coalitieakkoord. Maar dat betekent feitelijk gewoon die instrumenten zijn er op dit moment nog niet. En dat betekent dat er dus van die 80 procent dat het alleen maar een sociale huur en middenhuur is. Er komt dus geen koopwoning bij. Dat kan toch niet het beleid van D66 zijn?

Venita Dada-Anthonij (D66) [01:49:43]:

Nee, dan leest u... Nou, laat ik het zo zeggen. Dat is een beetje tekort door de bocht natuurlijk. We hebben 80% betaalbaar, 20% daarvan valt daar buiten. Uiteindelijk moet de rekening per project rondgerekend kunnen worden en daardoor zullen er ook koopwoningen gebouwd moeten worden. Alleen is de inzet op dit moment op middenhuur omdat we er zeker van willen zijn dat als het middenkoop is dat het ook middenkoop blijft en bereikbaar blijft voor de groep... waar we het voor gebouwd hebben.

Sharon Dijksma (Voorzitter) [01:50:10]:

Laatste keer mevrouw Meerding.

Tess Meering (VVD) [01:50:12]:

Ja, voorzitter. En nogmaals, dat standpunt is heel helder. Zo staat het in het akkoord. We gaan niet over op middenkoop. We gaan niks in de middenkoop bouwen... totdat het mogelijk is dat langdurig betaalbaar te houden. Maar dat is het nu niet. Dus dat betekent feitelijk, we gaan alleen maar middenhuur bouwen en aan middenkoop komen we gewoon niet toe.

Venita Dada-Anthonij (D66) [01:50:29]:

Dat staat er inderdaad. En als we dat niet zouden doen, dan zouden we zeggen we bouwen middenkoop om het duurkoop te laten worden. Hoe ver is dat?

Sharon Dijksma (Voorzitter) [01:50:41]:

Gaat u verder. Gaat u verder.

Venita Dada-Anthonij (D66) [01:50:46]:

Even kijken hoor. Structurele veiligheid ontstaat namelijk niet alleen door grenzen te stellen, maar ook door perspectief te bieden. En dat perspectief bieden moet al van jongs af aan. Het begint op school en is de basis voor wat daarna komt. Goed onderwijs is het mooiste cadeau dat een stad een kind kan geven. Het bepaalt de kansen van een kind en daarmee de toekomst van Utrecht. We zetten daarom in op de Rijke Schooldag met sport, cultuur en techniek voor ieder kind.

Sharon Dijksma (Voorzitter) [01:51:15]:

De heer Van Berg.

Derk van Bergen (ChristenUnie) [01:51:16]:

Voorzitter, ik hoor mevrouw Dada spreken over het bieden van perspectief en ik hoor haar over veiligheid van vrouwen. En ik ga er wel op aan, want tegelijkertijd zien we in dit akkoord dat er fors bezuinigd gaat worden op uitstapprogramma's. En als we het dan hebben over die veiligheid van vrouwen en als we het nou hebben over het bieden van perspectief, dan vind ik dit echt een hele pijnlijke bezuiniging. Dus ik vraag me af waar deze vandaan komt.

Venita Dada-Anthonij (D66) [01:51:37]:

Nou ja, laten we even wel heel helder stellen. Dit gaat over sekswerkers. Dus de heer Van Berg zegt heel expliciet vrouwen. Het is wel een heel specifieke groep binnen die categorie. En ja, wat we net ook hoorden, er zijn bezuinigingen gemaakt die we heel spijtig vinden. Maar die we wel hebben moeten doen. En tegelijkertijd investeren we ook in sekswerk op een manier waarop deze vrouwen op autonome manier en op veilige manier hun werk kunnen doen. En dat is ons ook wat waard.

Sharon Dijksma (Voorzitter) [01:52:08]:

Van Berg.

Derk van Bergen (ChristenUnie) [01:52:09]:

Voorzitter, daar wordt dan blijkbaar in geïnvesteerd. Maar op het moment dat je ook maar overweegt iets anders te willen met je leven en daar hulp bij nodig hebt, omdat je je paspoort is afgepakt, omdat je je huisvesting daarvan afhangt, omdat je je geld daarvan afhangt, dan wordt je hulp gewoon keihard afgewezen. En dat vind ik echt een zorgelijk signaal vanuit deze coalitie.

Venita Dada-Anthonij (D66) [01:52:27]:

Ik denk dat deze bezuiniging die raakt diep en die raakt hard en dat begrijp ik helemaal. Dat deel ik en dat voel ik. En tegelijkertijd denk ik ook dat door de investering bijvoorbeeld in veiligheid en in de sociale basis daar ook manieren zijn om deze mensen van goede ondersteuning te voorzien.

Sharon Dijksma (Voorzitter) [01:52:44]:

Laatste keer meneer Van Berg.

Derk van Bergen (ChristenUnie) [01:52:45]:

Voorzitter, ja dat is niet het signaal dat we uit het veld krijgen. Daar zijn nu al wachtrijen bij de uitstapprogramma's. We hebben ook een brief gekregen van de tussenvoorziening die aangeven dat bellen enorm onder druk komt te staan. Dus dit is gewoon niet waar. En dan zo'n bezuiniging die zo fors is, die zo ingrijpt op vrouwen die dit zo hard nodig hebben. Ik vind dat echt onuitlegbaar.

Venita Dada-Anthonij (D66) [01:53:05]:

Ik heb de tussenvoorziening inderdaad ook gesproken. En ik deel een deel van de signalen die u weergeeft. En tegelijkertijd hebben we het er ook over gehad dat er ook andere manieren moeten zijn om dit eventueel op te vangen. En daar zijn wij bereid naar te kijken.

Sharon Dijksma (Voorzitter) [01:53:20]:

De heer Van Steeg.

Bert van Steeg (CDA) [01:53:21]:

Ja, dank voorzitter. Nog even inderdaad over sekswerk. Want ik had veel verwacht, maar niet dat deze coalitie zou bezuinigen op sekswerk. En zeker gezien de ambities die er zijn, juist die preventieve kant, daar had dan toch ook ruimte voor moeten kunnen zijn. U zegt, ja dat doet pijn. U heeft heel bewust deze keuze gemaakt. Waarom heeft u dat gedaan?

Venita Dada-Anthonij (D66) [01:53:41]:

Nou ja, omdat de voorwaarden die we scheppen met de investeringen die we doen, sekswerk ook veiliger moeten maken. En net wat ik zei, de autonome manier van sekswerk kunnen bedrijven, of verschillende manieren die de voorkeur heeft van de persoon die het beroep beoefent, dat weegt voor ons heel zwaar.

Bert van Steeg (CDA) [01:53:58]:

Dat begrijp ik en is mij ook bekend, maar tegelijkertijd weten we ook dat er problemen zijn in die sector. En dat dat ook nodig is dat daarin geïnvesteerd wordt. En dan begrijp ik niet dat u die keuze maakt. Maar dan, wat ik ook niet begrijp, is dat er U heeft een trauma op het gebied van sekswerken, dat heeft mevrouw Fattal in het vorige debat gezegd. En dan is de tekst die in het coalitieakkoord staat, is tien zinnen of zo. En u zegt eigenlijk niet wat u wilt. Kunt u nu duidelijker maken wat u gaat doen op het gebied van sekswerken?

Venita Dada-Anthonij (D66) [01:54:27]:

Ik zal heel duidelijk zijn over hoe wij sekswerk zien. Sekswerk is werk. En daarom moet je zorgen voor een veilige werkomgeving voor deze vrouwen, waarin ze hun werk kunnen doen zoals zij daar invulling aan willen geven. Dan hoeft je niet heel veel woorden aan vuil te maken. Net wat mevrouw Fattal ook zei, we konden elkaar daar heel goed op vinden. Dus dan hoeft je dat ook niet met hele paragrafen in het akkoord te zetten.

Sharon Dijksma (Voorzitter) [01:54:50]:

Laatste keer meneer Van Steeg.

Bert van Steeg (CDA) [01:54:51]:

Maar dan was juist die bezuiniging op de preventieve kant, die je ook hoort bij sekswerk, die is dan toch totaal onnodig. En is die toch onbegrijpelijk, juist in het licht van wat u ook in de toekomst nog wilt op het gebied van sekswerk.

Venita Dada-Anthonij (D66) [01:55:03]:

Als die bezuiniging onnodig was geweest, dan hadden we hem zeker niet gedaan. Want ik zie wel hoe diep die raakt. We gaan door met de gratis schoollunch. Want op een lege maag kun je niet leren. We werken samen met scholen aan een veilige leeromgeving. Ondersteunen de verbinding tussen onderwijs, zorg en jeugdhulp. En aan taal, lezen en taalontwikkeling. Want een kind mag nooit beperkt worden door de wijk waarin het opgroeit. Alleen zijn of haar eigen talent en de kans om die te laten groeien, mogen de toekomst van een kind bepalen. En die kans moet ieder kind niet alleen op school krijgen, maar ook in de wijk waar ze opgroeien. Daarom investeren we niet alleen in de klas, maar in de wijk in onze stad waar deze scholen ook staan. Een stad waar mensen elkaar ontmoeten, waar ondernemers kansen krijgen, waar cultuur inspireert en waar levende gebeurtenissen zorgen voor verbondenheid. Daarom investeren we in een sterke lokale economie en geven ondernemers de ruimte om te ondernemen. We gaan door met de aanpak circulaire economie en het ondernemersfonds. Nieuwkomers helpen we sneller aan werk. Cultuur en horeca groeit mee met de stad. Midden in de wijken, maar ook in Rijnenburg, waar een groot festivalterrein komt. Want cultuur en gezelligheid brengt mensen samen en geeft onze stad haar kleur.

Yvonne Hessel (Utrecht Solidair) [01:56:16]:

Zo bouwen we naar Utrecht dat economisch sterk is, cultureel rijk blijft en waar levendigheid hand in hand gaat met leefbaarheid. Maar intussen hebben we een rechtszaak lopen met de jaarbeurs, want ik wil Utrecht verlaten als Zero Missie doorgaat, Karel de Vijfde. Alle grote bedrijven zitten we nu mee in de rechtszaak. Vier grootste bedrijven, doordat er een knip komt in de Catherijnesingel, zeggen ze ja dan moeten we weg. Hoe kijkt u daar tegen die economische situatie aan?

Venita Dada-Anthonij (D66) [01:56:59]:

Ik kijk niet zozeer naar die economische situatie, maar naar de relatie. En die relatie moet hersteld worden. En ik denk dat dat goed is. Bijvoorbeeld het OVU, om een zijstraat te noemen. We zoeken daarin meer de samenwerking met het bedrijfsleven. En aan de

onderhandeltafel, laat ik het bij mezelf houden, heb ik heel vaak benadrukt... dat economie een heel belangrijke factor is hoe we deze periode door gaan komen. Omdat we last hebben van financiële krapte. Dus ik denk dat die wederzijdse relatie tussen de gemeente, het college, de raadsleden en de ondernemers gewoon heel erg belangrijk is.

Sharon Dijksma (Voorzitter) [01:57:33]:

Mevrouw Hessel.

Yvonne Hessel (Utrecht Solidair) [01:57:35]:

Dank u wel, voorzitter. Dan heb ik toch nog een korte vraag. Zou het tot de mogelijkheden behoren, omdat er nu heel veel ondernemers in procedure zitten over de knip, dat dat nog herzien kan worden?

Venita Dada-Anthonij (D66) [01:57:48]:

Daar kan ik helaas nu geen uitspraken over doen.

Venita Dada-Anthonij (D66) [01:57:54]:

Voorzitter, ik ben heel trots op dit akkoord, maar ik zou u tekort doen als ik zou beweren dat we alles konden doen wat we wilden. In dit akkoord maken wij duidelijke en soms heel pijnlijke keuzes, die we zeker liever niet hadden genomen. Maar door de keuzes in Den Haag en de financiële ruimte hebben we gekozen voor focus, voor uitvoering boven nieuwe plannen, voor investeren in wat dagelijks leven van Utrechters echt verschil maakt. Voorzitter, de geschiedenis leert ons dat vooruitgang nooit vanzelf komt. Vooruitgang ontstaat wanneer mensen ondanks onzekerheid blijven geloven in een betere toekomst. En dat is wat dit akkoord doet. Het kiest niet voor angst, maar voor vertrouwen. Niet voor stilstand, maar voor beweging.

Sharon Dijksma (Voorzitter) [01:58:37]:

Mevrouw Meerding.

Tess Meerding (VVD) [01:58:39]:

Ja, voorzitter, want D66 gaat het over moeilijke keuzes maken en wees daarbij ook weer gelijk naar Den Haag. Maar waar ik D66 niet over hoor, is de keuze op betaald parkeren. Ik ben eigenlijk echt heel benieuwd hoe die tot stand zou komen. Want D66 heeft campagne gevoerd met, wij gaan het daar echt anders doen. Hij heeft het op de flyers gezet, ik heb mensen

gesproken die zeiden we gaan daarom op D66 stemmen. Hij heeft die belofte niet gehouden. Ik ben heel benieuwd wat daarvoor de uitleg is.

Venita Dada-Anthonij (D66) [01:59:03]:

Ten eerste ben ik in de campagne heel duidelijk geweest. Het is geen belofte. Het is wat wij zouden doen als wij de partij waren die de macht had. Dat is wat er zou gebeuren. Dus daar ben ik op voorhand duidelijk over geweest. En tegelijkertijd steek ik niet onder stoelen of banken dat in binnen onze partij er het liefst nu op dit moment geen betaald parkeer in Vleuten de Meern genomen zou worden. Maar mevrouw Meerding weet ook hoe het werkt als je in een coalitie zit en dat je met elkaar tot een uitkomst moet komen. En als het, zeg maar, zo was gegaan zoals het voorstel was, dan was het niet 2034 wanneer parkeren zou worden uitgerold. Dan hadden we ook de gratis bezoekersuren niet gehad. En dan hadden we ook zeker niet de ruimte gehad om mensen bij winkelcentra te laten parkeren. Dus het onaangepast uitrollen, daar is hier zeker geen sprake van.

Sharon Dijksma (Voorzitter) [01:59:54]:

Mevrouw Meerding.

Tess Meerding (VVD) [01:59:57]:

Het was geen belofte van D66. Deze ga ik denk ik ergens opschrijven en gebruiken voor de volgende campagne. Want dan weten mensen de volgende keer waar ze echt op stemmen. Ik heb genoeg mensen gesproken die tegen mij zeiden, laatste weekend toen we bij het Merenveldplein stonden te flyeren. Ik ga op D66 stemmen, want ik heb een flyer in de bus gehad dat zij betaald parkeren hier tegen gaan houden. Toen zei ik al tegen die mevrouw, nou ik zou er maar niet op rekenen. Ja, maar het staat wel op de flyer. Zet het dan ook niet op je flyer. Maak geen beloftes waarvan je gewoon geen enkele intentie hebt om ze na te komen. Nou ja, ik snap dit echt niet. En er wordt gezegd, ja, we hebben wel iets gedaan. Maar 2034, het was altijd al het plan dat blok 3 tussen 2031 en 2034 ingevoerd zou worden. Dus dit past gewoon precies in het beleid wat er al lag. En dit is echt niks nieuws.

Venita Dada-Anthonij (D66) [02:00:45]:

Ik hoor hier alleen maar waardeoordelen. En ik zou mevrouw Meerding adviseren. In een campagne moet je geen beloftes doen waarvan je niet weet of je ze waar kan maken. En dat weet je in een campagne nooit. Je kan wel vertellen wat je zou doen als partij.

Tess Meerding (VVD) [02:00:56]:

En dat heb ik zeker gedaan. Ja, voorzitter. Ik constateer dat de campagnebeloftes van D66 over betaald parkeren, maar ook over het niet ophogen van de belastingen, dat die gewoon heel weinig waard zijn. En dat het uiteindelijk gewoon een akkoord is van GroenLinks-PvdA, wat hier ligt, met misschien af en toe een kleine bijdrage van D66. En dat vind ik heel erg spijtig, want D66 had ook de macht aan de onderhandelingstafel om hier echt iets te bereiken. En ik denk dat die kans is blijven liggen.

Venita Dada-Anthonij (D66) [02:01:30]:

Ik denk dat ik doorga met mijn bijdrage.

Venita Dada-Anthonij (D66) [02:01:35]:

Dit is wat het akkoord doet. Het kiest niet voor angst, maar voor vertrouwen. Niet voor stilstand, maar voor beweging. Niet voor de korte termijn, maar voor de volgende generatie. En daarom vraag ik de Raad om dit akkoord te beoordelen op wat het uiteindelijk wil bereiken. Een Utrecht waar meer mensen thuis kunnen vinden. Een Utrecht dat groener, gezonder en duurzamer wordt. Een Utrecht waar je niet je achtergrond bepaalt hoe ver je kunt komen, maar je talenten en je mogelijkheden. Dat is de stad waarvoor wij ons de komende vier jaar met volle overtuiging willen inzetten. Voor u.

Bert van Steeg (CDA) [02:02:11]:

Mevrouw Dada-Anthonij zegt dat we moeilijke keuzes gemaakt hebben. En ook uit Den Haag komen grote financiële lasten. We hebben de afgelopen jaren heel vaak gesproken over de stijging van de lasten. En zeker D66 was natuurlijk de partij die steeds zei dat we niet meer gaan doen. Nog een keer verhogen van de lasten. Dit akkoord verhoogde lasten twee keer zoveel als het vorige coalitieakkoord. Hoe is het mogelijk?

Venita Dada-Anthonij (D66) [02:02:33]:

En tegelijkertijd snijden we ook in het ambtenarenapparaat en maken we ook keuzes die we van tevoren niet hadden kunnen inschatten. We werden in het begin van de onderhandelingen geconfronteerd met netcongestie. De uitdaging was ontzettend groot. En ik heb gezegd, ook in de campagne, het is de laatste knop waar wij aan zullen draaien. De OZB, bijvoorbeeld. En dat is ook precies zo gebeurd.

Bert van Steeg (CDA) [02:02:58]:

Ik hoor wat beweging aan de overkant. Maar dat geeft niet. Natuurlijk, er zijn grote uitdagingen en ik snap best dat dat ook veel geld kost. Maar twee keer zoveel als het OZB-verhoging, als de

vorige coalitieakkoord. U had toch echt wel iets strengerkeuzes kunnen maken in het akkoord, zodat dat iets beperkter was geweest. Juist ook om het D66-verhaal overeind te houden.

Venita Dada-Anthonij (D66) [02:03:23]:

Ik ben blij dat onze partijen combineert met elkaar. Zo zitten we ook landelijk. Ja, en ik snap dat. En liever had ik dat ook gedaan. Maar we willen ook deze stad, die groeit het hardst. Gisteren was er nog een artikel in het AD, meen ik, over hoe hard deze stad groeit. Nou, daar moeten woningen bij komen, daar moeten voorzieningen bij komen. Daar moet een heleboel meegroeien om dat verantwoord te laten gebeuren. Dat is ook de uitdaging waar we aan staan. We hebben helemaal niet bijsterveel knoppen om aan te draaien. Je wil ook niet aan je wettelijke taken komen, want dan sta je voor het hekje zo meteen. Dat is ook iets niet wat je wil laten gebeuren. Dus er zijn zoveel overwegingen die hier in de mesa zijn gegaan. Lastenverhogen is nooit leuk. Het is niet onze hobby. Wat ons betreft doen we het niet meer. En tegelijkertijd ook het realisme. Het is geen belofte, zoals mevrouw Meering denkt dat wij in de campagne hebben gedaan. Het is wel iets waar wij achter staan. En als het nodig is, is het nodig, maar liever niet.

Sharon Dijksma (Voorzitter) [02:04:20]:

De laatste keer, meneer Van Steeg.

Bert van Steeg (CDA) [02:04:21]:

Nee, natuurlijk. En die investeringen op lange termijn moet je blijven doen. Alleen die betaal je niet uit de lopende begroting. En dat doe je met de OZB wel. En dan wordt er gewoon gevraagd, wat gaan we wel doen en wat gaan we niet doen? En in dit akkoord worden op dat vlak heel weinig keuzes gemaakt. Hadden nog echt heel veel andere dingen niet gedaan kunnen worden, zodat u een verhaal had kunnen houden wat hier geloofwaardiger had geklonken dan dat het nu klinkt.

Venita Dada-Anthonij (D66) [02:04:44]:

Ja, maar dat is een politieke keuze die we ieder verschillend maken. En wij vinden bepaalde dingen gewoon heel erg belangrijk om wel te blijven doen. Bijvoorbeeld die levendigheid. Die vinden we belangrijk. De stad moet levendig zijn. Mensen moeten wat te bieden hebben. Mensen moeten ook wat terugzien van wat wij in deze stad investeren. En zo geven wij daar invulling aan.

Yvonne Hessel (Utrecht Solidair) [02:05:09]:

Dank u wel, voorzitter. Ik had een vraag aan Pro. D66, sorry. Ik loop alweer vooruit. Er is namelijk een groep in Utrecht die heel blij is dat 1 juli met de net congestie. Het is allemaal een ramp voor iedereen. Maar ondernemers raken klanten kwijt omdat er overal laadpalen staan. Het is een ramp voor iedereen. Maar ondernemers raken klanten kwijt omdat er overal laadpalen staan. En ik ben in de Zeven Steegjes aan het flyeren. Ze krijgen geen bezoek meer, want er is geen parkeerplek meer. Want er staan overal elektrische laadpalen. Die plekken zijn de hele dag leeg. U kunt voorstellen voor een klein winkeliertje dat net boven het minimum uitkomt, dat heel frustrerend is. Dat die tegen een lege plek kan zitten kijken. Dus die dachten, dat is mooi. Maar wat lees ik nou? Veertig laadpalen hebben we afgesproken dat we per maand plaatsen. Dus we gaan vragen of ze dan uitgezet kunnen worden in de spitsuren. Zodat we toch een elektrische laadpaal kunnen plaatsen. Want anders moeten we drie FTE's komen erover. Wat vindt u daarvan?

Venita Dada-Anthonij (D66) [02:06:20]:

Ik ken deze individuele casus niet, dus ik vind hem heel lastig inschatten. Wat het feit wel blijft, is dat we die transitie willen maken naar elektrisch vervoer. En daar zijn die laadpalen voor nodig. Dus ik kan me zo voorstellen dat dat ermee te maken heeft.

Sharon Dijksma (Voorzitter) [02:06:34]:

Mevrouw Hessel.

Yvonne Hessel (Utrecht Solidair) [02:06:36]:

Dank u wel, voorzitter. Ja, daarom kwamen er 40 laadpalen er ook. Alleen nu is er geen elektriciteit meer. Dus daarom krijgt de woningbouw problemen. Daarom wil dit college 5 miljoen uitgegeven per jaar om alternatieve ideeën te zoeken. Er komen vier gasgeneratoren, want nou is gas in één keer wel goed. Snap u dat dat voor de bevolking heel frustrerend is als ze denken... nou, oké, het is allemaal heel erg, we krijgen weer gasgeneratoren. Maar in ieder geval krijg ik niet nog meer laadpalen voor mijn deur. En dan zegt hij in één keer, ja, maar die gaan wel door.

Venita Dada-Anthonij (D66) [02:07:11]:

Ik begrijp dat het verwarrend is, maar ik denk ook dat... Ik zal even uit mijn eigen ervaring putten aan de onderhandeltafel. Toen we aan de onderhandeltafel zaten en het bekend werd dat de stop op 1 juli zou komen toen veranderde bijna elke dag iets. Dus hoe goed je ook probeert te communiceren als gemeente. Je loopt eigenlijk altijd achter de feiten aan. Dat is ook de realiteit. Maar ik ben wel van mening dat we Utrecht zo goed mogelijk in deze fase mee moeten nemen om ze dit te kunnen laten meemaken en ook om inzicht te geven wat zij mogen verwachten en kunnen verwachten.

Sharon Dijksma (Voorzitter) [02:07:48]:

Mevrouw Passier.

Charlotte Passier (Vlt) [02:07:51]:

Ja, dank voorzitter. Ik ben toch wel verbaasd dat mevrouw Dada-Anthonij zegt dat ze aan het begin van de coalitieonderhandelingen werden verrast door net congestie want dit was toch echt al heel erg lang aan te zien komen. En de volgende is drinkwatertekort... Die is ook al jaren aangekondigd voor 2030. Dat is over vier jaar. Er staan toerhogen ambities op wonen in dit coalitieakkoord. Hoe gaat D66 ervoor zorgen dat we over vier jaar niet verrast worden door een drinkwatertekort?

Venita Dada-Anthonij (D66) [02:08:22]:

Ik snap de toon van mevrouw Passier niet zo heel erg. Want inderdaad, we wisten al lang dat het eraan zou komen. Maar dat het ineens zo snel zou gaan, zal iedereen verrast hebben. We wisten ook dat het november kan worden. En dat hebben we een hele lange tijd ook gedacht. Dus het verraste me inderdaad. Als het gaat om voorzieningen. Ik had het net al over de groei van de stad. En we hebben het watertekort scherp in beeld. We hebben het daar ook aan de onderhandeltafel uitgebreid over gehad. Dus op het moment wat ik zei. Als een stad groeit. Dan moeten de voorzieningen meegroeien. Op een verantwoordelijke manier. En als je weet dat er een tekort komt. Dan zal je daarop moeten anticiperen. Ik denk dat de lessen die we zo meteen kunnen trekken uit de situatie met netcongres. Die heel waardevol zullen blijken om het daarop toe te passen.

Sharon Dijksma (Voorzitter) [02:09:03]:

Mevrouw Passier.

Charlotte Passier (Vlt) [02:09:05]:

Ik heb Ctrl-F gedaan in het coalitieakkoord. Het tekort staat er niet in genoemd, wel opvangen van hemelwater. Waar moet ik het terugvinden?

Venita Dada-Anthonij (D66) [02:09:16]:

Nou, mevrouw Fattal was hier zojuist heel duidelijk over. Op het moment dat je een afspraak moet maken omdat er ruimte tussen zit, dan zet je dat in dit akkoord. Het feit dat het niet in het akkoord staat, betekent niet dat het niet belangrijk is. Het lijkt me een beetje heel vreemd. Want

als we alles wat we belangrijk moeten vinden in dit akkoord zouden zetten, nou, deze aantal pagina's waren niet voldoende geweest, kan ik u vertellen. Maar we vinden alles belangrijk. En we weten ook dat u als raad alles belangrijk vindt. En daarom zei ik net ook, ik denk dat de goede ideeën die we nodig gaan hebben... in de samenwerking zullen komen met uw raad.

Sharon Dijksma (Voorzitter) [02:09:48]:

Dank u wel. Volgens mij was u daarmee aan het einde van uw bijdrage. Kijk even op de klok. Het is nu vier uur en we hebben vier fracties gehad. Nog twaalf te gaan. En ik heb eigenlijk wel het voornemen om voor de dinerpauze dit debat af te ronden. Omdat we vanavond ook het afscheid hebben van de vertrekkende wethouders. En ik neem aan dat u bereid bent om daaraan bij te dragen. Aan het feit dat we om zes uur uiterlijk kunnen afronden. Ja toch? Dat is mooi. Dat betekent dat we verder gaan. Met het debat. En dan kijk ik naar de heer Van Heuven. Want het woord is dan aan de Partij voor de Dieren.

Maarten van Heuven (Partij vd Dieren) [02:10:54]:

Ja voorzitter, als u denkt dat het na zes uur wordt, ik denk dat dan de spreektijd op is. Dat is het voordeel van spreektijd. Dus ook die van mij zal opraken? Misschien niet, maakt niet uit. Voorzitter, zeven weken lang waren wij een mogelijke coalitiepartij en we hebben voorstellen ingebracht voor het akkoord. En het akkoord dat we vandaag samen met de beleidsarme voorjaarsnota bespreken is niet ons akkoord, laat dat helder zijn. Maar het is wel een akkoord waarop op vele plekken, het werd net al gezegd, onze vingerafdrukken zitten. En in het akkoord zitten veel punten, soms van ons, soms van de andere partijen die mee onderhandelden waar we blij mee zijn. Denk aan de culturele trekker in Overvecht, het voortzetten van de LVV, meer bibliotheek op school, het bieden van onderwijs aan ongedocumenteerde 18-plussers en het moderniseren van sekswerk. En hoe leuk is het dat we eindelijk van de hondenbelasting af zijn? Die belasting was pas echt een melkkoe. En hierbij wil ik overigens niet zeggen dat dit idee van ons was, dat lijkt lekker in het midden wie daarmee aankwam. Ik begrijp dat een aantal mensen daar nieuwsgierig naar zijn. Maar we zijn echt trots op hoe dieren, natuur en klimaat erop vooruit gaan. Want voorzitter, een akkoord met de woorden duiven tillen, bijen burt en eendetrapjes erin. Kent u dat? Nee, maar we hebben hem wel. Dit is mooi en het is ook broodnodig dat er voor dierenwelzijn een half miljoen structureel bijkomt. Dit punt wil ik wel verklappen, komt natuurlijk van ons. En wij bieden de nieuwe wethouder Dierenwelzijn graag aan samen te denken over de invulling van het budget en het opstellen van de bijbehorende uitvoeringsagenda. En dit past ook heel goed bij het streven van de coalitie om constructief met de oppositie samen te werken. Dus zie ik de nieuwe wethouder Dierenwelzijn knikken. Fijn, dan hebben we nu al vooruitgang geboekt. Er komen 2 miljoen voor Utrecht gaan natuurinclusief bouwen. En er komt een norm die ervoor zorgt dat bij elke nieuwe woning ook nieuw meer groen komt. Biodiversiteit wordt leidend bij de inrichting van de openbare ruimte. En we krijgen er zowaar twee bossen bij. Eentje in Rijnenburg en eentje in Rijnauwen. En deze laatste moet er in 2029 al zijn. Dat is gewoon echt super vet en nodig. 2 miljoen euro structureel extra beschikbaar voor klimaat, noodzakelijk. Het vorige college bleef maar bezuinigen en vorige week merkten ze al hoe heet het aan het worden

is. Maar zoals gezegd, het akkoord is niet ons akkoord. Want als we over klimaat hebben, er had natuurlijk veel meer geld naartoe gemoeten. En het had breder ingezet moeten worden dan alleen naar isoleren. Een belangrijk onderwerp en daar komen we in de komende tijd ongetwijfeld nog wel op terug. En we hebben nog wel meer kritiekpunten. Heel goed dat de coalitie kiest om de WHO-normen voor de vaccinatiegraad te halen, maar kiest dan ook bij schone lucht voor die WHO-norm. Nee dus. En meer geld uittrekken voor het bestrijden van armoede. Fantastisch. Maar dieren in armoede worden vergeten en een regeling voor het vergoeden van noodzakelijke en urgente medische kosten via de Dierenvoedselbank ontbreekt. En dan een ton om meer evenementen naar Utrecht te halen. Dat is echt zonde van het geld, gezien de festivalisering en ook de klachten over festivals en evenementen die we nu al krijgen. En dat de leges voor evenementen niet kostendekkend worden gemaakt, vinden wij als Partij voor de Dieren ronduit stom. Bouwen aan de westkant van L unetten Koningsweg vinden wij ook geen goed idee en brengt de belangrijke ecologische verbinding in gevaar. Goed dat er gezocht wordt naar de ongehoorde stem van inwoners, maar dan missen wij hier wel de rechten van de natuur. Immers, in Utrecht wonen meer dieren dan mensen, zoals het akkoord zelf zegt, dus laten we daar mooie participatietrajecten voor gaan opzetten. Daar is al een aangenomen initiatiefvoorstel voor, overigens. En ook een mooie, lokale media zouden belangrijk zijn, werd ook gezegd in allerlei social media filmpjes, maar voor financiering van de lokale omroep wordt heel passief alleen maar naar het Rijk gekeken. Geen extra geld. En slechts twee ton per jaar investeren in het vergroenen van straten en of groene vergroeningsprojecten, dat vinden we natuurlijk veel te weinig. En wat een draak van een compromis is er gesloten over betaald parkeren. De mobiliteitstransitie, beprijzen, was een principe dingetje. Maar een grote getale gratis uren weggeven aan bezoekers bots gewoon hiermee. En dat het ook nog eens niet overal in de stad gebeurt, is super oneerlijk. Het maakt de doelen op klimaat- en luchtkwaliteit nog onhaalbaarder. En het kost ook nog eens op termijn 5 miljoen euro per jaar. En gratis bezoekersuren. Die snap ik niet. De nieuwe coalitie heeft een krappe meerderheid van één zetel en zoekt naar een goede samenwerking met de oppositie. Daarover een aantal opmerkingen. Op drie onderwerpen komt in totaal 900.000 euro per jaar vrij. Goed idee, maar best krappe budgetten. De coalitie kiest zonder overleg met de raad wel voor een bezuiniging op de rekenkamer. Het ombudskloket krijgt minder geld dan gevraagd, ook minder dan het nu heeft en ook nog eens incidenteel. Twee belangrijke organen die zowel het college als de raad de coalitie en oppositie scherp moeten houden, moeten krimpen. Niet oké. Als de coalitie schrijft naar onszelf te kijken als het gaat om bezuinigingen, dan wordt er dus alleen gekeken naar de raad en de ambtenaren. Maar waarom niet naar het college? Als er minder beleid wordt gemaakt en meer wordt uitgevoerd, dan is het toch ook een wethouder minder noodzakelijk. De zin, we voeren ongedekte moties niet uit, die heb ik net al geïllustreerd en mijn mening overgedeed. Concluderend voorzitter, het akkoord is niet de onze. Maar onze verkiezingsbelofte van een bos in Rijnenburg wordt realiteit. We willen ook minder koeien en meer natuur op Rijnouwen en dat zien we in het akkoord terug. En de budgetten voor dierenwelzijn en klimaataanpak nemen sterk toe. Vanuit de oppositie zullen wij erop toezien dat deze en andere mooie ambities ook daadwerkelijk tot realisatie gaan komen. Dank u wel.

Sharon Dijksma (Voorzitter) [02:16:30]:

Dank u wel. We gaan verder met DENK. De heer Sungur.

Mahmut Sungur (DENK) [02:17:00]:

Ja voorzitter, hier staan we dan. Na de verkiezingen kregen we een verkenning met de opdracht om te komen tot een brede coalitie. Al kort daarna volgde de uitsluiting van de winnaars. Vervolgens een formatie met vier partijen. Daarna het politieke martelaarschap van het CDA. En vervolgens weer een debat. Toen een pinksterbezinning. Vervolgens werd Partij voor Dieren overboord gegooid door D66. Wat volgde was een online uithaal van GroenLinks-PvdA richting D66. Daarna mochten de fracties weer op gesprek bij de formateurs. Het was gezellig, maar nooit een terugkoppeling over ontvangen. Na al die maanden politiek-gymnastiek ligt er uiteindelijk een coalitieakkoord van twee partijen. Twee partijen die blijkbaar denken te weten wat goed is voor u. Wie dat als titel heeft bedacht, mag zich wat ons betreft nog eens bezinnen.

Mahmut Sungur (DENK) [02:17:57]:

Na alle commotie, alle vertraging en alle politieke drama's verwacht je iets groots. Wat krijgen we? Een slap aftreksel van het vorige akkoord. Meer van hetzelfde, alleen dan slechter. Een akkoord waarin dingen ontbreken die erin zouden moeten staan en waarin dingen staan die er juist niet in thuis horen. Neem bijvoorbeeld de zin, moties zonder dekking worden niet uitgevoerd. Daar hebben we het net ook uitgebreid over gehad met elkaar... En een terechte opmerking rondom raadsvoorstellen zonder dekking, die willen we ook onze kant niet op zien komen. Want wat ons betreft, als je zo iets al vindt, dan stem je als coalitiepartij gewoon tegen. Dan voorkom je ook dat het college die verantwoordelijkheid moet gaan nemen wat gewoon bij de raad ligt. Want het is maf wat ons betreft dat je als coalitiepartij wel voor een motie gaat stemmen die het vervolgens haalt en daarna tegen je eigen wethouders gaat zeggen voer hem vooral niet uit. Dat is wat dit is. Voorzitter, dat is niet besturen, dat is politiek kermis. En ik zeg het alvast richting het college. Als aangenomen moties van mijn hand niet worden uitgevoerd, dan volgt een motie van afkeuring. En wie weet meer. Gelijke monniken, gelijke kappen. Dan de bezuiniging op de rekenkamer. Ook weer zo'n opvallende keuze, voorzitter. Zonder enig overleg met de Raad wordt eenzijdig besloten te bezuinigen op een onafhankelijk controlerend orgaan. De instantie die juist cruciaal is bij het controleren van het college. Voorzitter, gelijkheid zou een van de drie prioriteiten van dit college zijn, van de coalitie zijn. Je zou het alleen niet weten als je het akkoord leest. Over racisme en discriminatie staat er nauwelijks iets, behalve we gaan door met wat we al deden. Maar juist dat is het probleem, alsof datgene wat gebeurt voldoende is. In het vorige akkoord stond een volledig paragraaf over inclusie en diversiteit, met maar liefst zestien concrete acties. In dit akkoord niets, nihil nada noppes, zero voorzitter. Er wordt maar drie ton extra uitgetrokken voor diversiteit en inclusie. En de cijfers zijn snoeihard. In 2023 gaf 19 procent van de Utrechters aan discriminatie te hebben ervaren. Vorig jaar was het alweer gestegen naar 21 procent. De trend gaat de verkeerde kant op. Stelt u zich eens voor dat van alle raadsleden hier tien mensen worden gediscrimineerd. Dat is de realiteit achter

deze cijfers. Als dit de inzet is op een onderwerp dat volgens het college topprioriteit heeft, dan wil ik niet weten hoe we omgaan met onderwerpen die geen prioriteit hebben. Voorzitter. Natuurlijk zien we ook weer de bekende handtekening van GroenLinks- PvdA en D66. De automobilist mag opnieuw de rekening betalen. Betaald parkeren in de hele stad gaat gewoon door. D66 heeft de automobilist wederom iets beloofd en vervolgens het tegenovergestelde geleverd. Fluitende meren is in de steek gelaten. Overvecht is in de steek gelaten. En alsof dat niet genoeg is, wordt de omgevingsvisie Overvecht opnieuw door de strot van Overvechters geduwd. Niet luisteren, niet aanpassen, gewoon doordrukken. Dat lijkt de nieuwe bestuursfilosofie. En nu krijgt een wethouder zonder binding met Overvecht de nobele taak om die visie alsnog te verkopen aan de Overvechters. Wat er met dit akkoord gebeurt, is dat het sociaal domein wordt leeggetrokken om Utrecht verder om te bouwen tot een ideologisch verkeersproject. Buurtkamers verdwijnen, de U-polis komt niet terug, mobiliteitsbudgetten worden verlaagd, de OZB stijgt fors, ondernemers krijgen het zwaarder, sportverenigingen krijgen het moeilijker. Sociale huurwoningen worden weer verkocht, voorzitter. De rekening ligt bij inwoners, ondernemers en maatschappelijke instellingen. Wat ze hebben gekregen is meer van hetzelfde, alleen dan dunner uitgesmeerd, zwakker en met minder ambitie. En dat is misschien wel de grootste teleurstelling van dit akkoord. Dank u wel.

Sharon Dijksma (voorzitter) [02:21:44]:

Dank u wel. Dan gaan we verder met mevrouw Passier van Volt.

Charlotte Passier (Volt) [02:22:11]:

Dank u wel, voorzitter. Als eerste wil ik GroenLinks- PvdA en D66 van harte feliciteren met hun coalitieakkoord. Het vraagt ontzettend veel tijd en inzet om tot een akkoord te komen. Daar hebben we het de afgelopen weken ook af en toe over gehad. En daarvoor wil ik mijn waardering uitspreken aan iedereen die hieraan heeft bijgedragen. En natuurlijk ook aan de Partij voor de Dieren en het CDA, want ook van jullie zit hier ontzettend veel tijd in. Kies nu voor de toekomst, dat is ons motto. En met die blik lezen wij natuurlijk ook dit akkoord. Iedereen in Utrecht verdient een mooie toekomst. Voor onze kinderen, studenten en alle Utrechters die hier wonen en hun leven opbouwen of willen opbouwen. Stad waar iedereen zich thuis voelt en waar we verantwoordelijkheid nemen voor elkaar, voor de volgende generaties en ook voor Europa. Want wat we hier doen, dat heeft impact daar en andersom. De geopolitieke kaart wordt opnieuw geschud en de gevolgen van de klimaatverandering worden steeds duidelijker zichtbaar. Zo hebben we net ontzettend hete dagen achter de rug en het werd al gezegd dat dat vaker zal gaan gebeuren. Dat vraagt om actie, maar dat biedt ook kansen voor Utrecht. Kansen om beter naar elkaar te luisteren, om duurzaam te bouwen en om te kiezen voor een stad waar iedereen zichzelf kan zijn. Daarbij kijken we verder dan de volgende verkiezingen. We kijken naar de lange termijn en alleen zo blijft Utrecht leefbaar, groen en veilig. We zien in dit akkoord goede stappen. En dit is een lijstje dat zeker niet compleet is. De aandacht

voor weerbaarheid en crisisparaatheid is echt verstandig. Hetzelfde geldt voor netcongestie, digitale autonomie. Het voortzetten van plan Einstein steunen wij natuurlijk van harte. En ook de inzet van burgerberaden waarderen wij. Tegelijkertijd willen we daar wel een duidelijke oproep bij doen. Zet die beraden in op grote, complexe vraagstukken. Denk aan een klimaatberaad of een beraad over de inrichting van onze openbare ruimte, want juist daar zit de kracht van beraden. Er zijn ook zaken waar we zorgen over hebben. Ten eerste wonen. Tachtig procent betaalbare woningen, dat klinkt ambitieus. Maar de afgelopen vier jaar is dat bij lange na niet gehaald. Het is fors meer dan landelijke norm van twee derde betaalbaar bij nieuwbouwontwikkelingen. En het is ook een extra schepje bovenop de al bestaande Utrechtse norm van 75 procent betaalbare woningen. Het is een ambitie die bovendien rechtstreeks ingaat tegen het advies uit het ambtelijk overdragsdossier. Waarin juist wordt geadviseerd over het percentage betaalbare woningen om dat te verlagen naar twee derde. Want dat heeft volgens dat advies drie voordelen. We kunnen absoluut gezien meer betaalbare woningen opleveren. Het levert minder vertragingen op en het kost minder geld om kwaliteit te toevoegen. En ja, met de Utrechtse aanpak kunnen we per project afspraken maken. Maar dat betekent, zo heb ik de afgelopen vier jaar geleerd, toch vaak dat het gaat over minder betaalbare woningen, kleinere appartementen of bijvoorbeeld minder groen. De vraag is dus niet alleen is het ambitieus, maar vooral is het realistisch en bouwen we hiermee ook in Utrecht wat we op de lange termijn nodig hebben. Ten tweede belangrijke toekomstkeuzes.

Mahaar Fattal (GroenLinks-PvdA) [02:25:12]:

Ik noemde net al het dreigende drinkwatertekort. Het percentage wat is afgesproken in het akkoord vier jaar geleden, dat is gewoon keer op keer gehaald. Bij de plannen die zijn gemaakt van de afgelopen vier jaar. Ook in de Utrechtse aanpak is het percentage nooit onder 75% gegaan. Dus het feit dat wij nu in dit akkoord zeggen, we willen die ambitie verhogen. En we willen doorgaan met de Utrechtse aanpak. Want wij denken dat dat kan. Dat moet toch gewoon realistisch zijn?

Charlotte Passier (Volt) [02:25:46]:

We hebben de afgelopen jaren ook echt gezien dat, wat ik al zei, appartementen steeds kleiner werden. Dat er uitgesteld werd van de openbare groen of de openbare ruimte. Dat we daar echt op moeten toelagen. Minder parkeerplaatsen, dat soort zaken. Het leidt tot vertragingen. En daar zit wat ons betreft gewoon echt een grote zorg. Vandaar dat ik ook echt zeg, het gaat niet alleen om de ambitie. Want wij snappen ook, zoveel procent betaalbare woningen is wenselijk. Maar krijgen we uiteindelijk ook wat we willen? Dat is de vraag. En vandaar dat ik die zorg uitspreek. Gaat u verder. Ja, ik noemde net al het dreigend drinkwatertekort. En daar had ik net ook al een debatje over. Want vanaf 2030 dreigt er in deze regio een tekort aan drinkwater. En dat raakt wel echt direct aan onze woningbouwambities. En ik vind het bizar dat dit niet terugkomt in het coalitieakkoord. Of tenminste niet wordt genoemd. Want zonder water is een woning niet meer dan een

stapel stenen. Onze oproep is echt investeer in een circulair watersysteem. Want alleen dan kunnen we die toekomstige groei ook echt mogelijk maken. En nog één, zet echt in op het versimpelen van minimaregelingen. Zodat geld ook echt daar komt waar het nodig is. In de afgelopen periode hebben we hier natuurlijk al een initiatief voorstel voor gedaan. Dus u weet wat er mogelijk is en u weet ook wat onze visie daarop is. Dan, groei in balans. De afgelopen jaren hebben we gezien dat groei in balans... Nou ja, niet altijd helemaal in balans ging. Laat ik het zo zeggen. Het aantal vierkante meters groen per inwoner nam af terwijl de stad verder verdicht en de gevolgen voor klimaatverandering steeds zichtbaarder worden. En in het akkoord staan zeker goede punten. Zoals extra groen, biodiversiteit wordt integraal onderdeel van beleid en er komt ook een bindende groennorm. Maar dit mag niet ten koste gaan van de haalbaarheid van projecten. En dan is mijn vraag toch echt wel, wat zegt de coalitie daarmee? Want ons waart dat zorgen, juist omdat we zien hoe essentieel groen is voor verkoeling, voor gezondheid, voor leefbaarheid van de gemeente Utrecht. En onze oproep is daarom ook om steviger te kiezen voor dat groen. Maak van Utrecht een nationale parkstad. Zorg ervoor dat de bindende groennorm echt bindend wordt. Dat biodiversiteit echt een integraal onderdeel wordt van beleid. Werk met groene corridors en treinstraten. En, die miste ik ook in het akkoord, geef bewoners een grotere rol in het vergroenen van hun eigen omgeving. Want alleen zo bouwen aan een stad die ook op de lange termijn in balans is. Dan goed bestuur. Ik kijk even naar de tijd, ik ga sneller. Bij de jaarstukken zagen we een onderbesteding van 91 miljoen euro. En de rekenkamer en de account hebben duidelijk gemaakt dat dit geen incident is, maar een structureel patroon. Te veel ambities ten opzichte van de uitvoeringskracht, structurele vertraging in uitvoering, structurele onderschatting op inkomsten. En gelukkig lopen er programma's zoals GIP op investeren en ook het versterken van de financiële functie. Het coalitieakkoord heeft opnieuw veel ambities, gecombineerd met bezuinigingen en een OZB-verhoging van 15% voor woningen. En wetende dat onderbesteding een structureel probleem is, kan ik in ieder geval niet aan inwoners de voorgestelde OZB-verhoging uitleggen. Ik zou de coalitie willen oproepen om echt eerst grip te krijgen op die onderbesteding voordat een dergelijke lastverhoging wordt doorgevoerd. Meneer Van Steeg zei hier net ook al iets over en daar sluit ik mij bij aan. En toetsplannen op uitvoerbaarheid. Tot slot op dit punt de bezuiniging op de rekenkamer. Daar is ook al wat een en ander over gezegd. Voor Volt is dit echt een principieel punt. Sowieso moeten bezuinigingen wat ons betreft op raadsorganen in samenspraak met de hele raad. En dat de coalitie ook een gerichte bezuiniging voorstelt op de rekenkamer vinden wij dus eigenlijk niet kunnen. En juist nu is onafhankelijke controle essentieel. Dus deze bezuiniging verzwakt de democratische tegenkracht van de raad. Dat vinden wij onverstandig. Tot slot voorzitter. We kiezen voor een constructieve rol. We versterken waar het goed gaat, blijven aandringen waar het beter moet en waar het beter kan. En één van die dingen waar het beter kan en moet is de samenwerking tussen oppositie en coalitie. En wij sluiten aan bij wat hier al eerder over is gezegd. Onder andere door de VVD, maar ook door de heer Van Heuven en volgens mij ook door de heer Sungur.

Sharon Dijksma (Voorzitter) [02:29:59]:

Dank u wel. Dank u wel. We gaan voordat we straks een hele korte schorsing doen eerst nog luisteren naar de heer Van Rooij.

Lars van Rooij (Student & Starter) [02:30:07]:

Voorzitter, de vakantie staat voor de deur. Na intensieve onderhandelingen besluiten mevrouw Fattal en mevrouw Dada-Anthonij samen op reis te gaan. En ze hebben er zin in. Ze pakken hun koffers, stappen in een elektrische taxi naar het vliegveld en na een wat hobbelige rit staan ze bij de incheckbalie. En wat blijkt? De koffers zijn veel te zwaar. Alles moest mee. Geen van beiden durfde iets thuis te laten. En dat, voorzitter, is precies het probleem met dit akkoord. Het is een lange verlanglijst waarvan niemand kan zien wat er wel en wat er niet van terecht gaat komen. Want voor te zware koffers, en dat weten we allemaal, moet je bijbetalen. Dus mevrouw Fattal pakt haar telefoon en opent de gezamenlijke rekening. En ze ziet, onvoldoende saldo. Geen probleem vinden de twee. Dan vragen we de Utrechter wel om bij te leggen. De OZB omhoog, de rioolheffing eroverheen. Maar zelfs dan zijn ze er niet. Terwijl ze hun koffers op de band gooien en naar de gates snellen, vragen ze de balie-medewerker of die het verschil kan bijleggen. En dat verschil, dat is de stelpost jeugd. Tientallen miljoen die als inkomsten op de begroting staan, oplopen tot bijna 18 miljoen euro per jaar, maar waarvan iedereen weet dat ze hoe oneerlijk ook niet gaan komen. En even later zitten we met de hele raad in het vliegtuig.

Sharon Dijksma (Voorzitter) [02:31:54]:

Mevrouw Fattal.

Mahaar Fattal (GroenLinks-PvdA) [02:31:55]:

Ja voorzitter, dit metafoor is leuk. En ik geniet van het betoog. Maar toch ook even, want het metafoor is ook een beetje lelijk. Want het is niet waar dat er in deze formatie is gekeken naar het Rijk als een soort baliemedewerker die maar moet leveren als het gaat om jeugd. De heer Van Rooij weet evengoed als ik dat we in gesprek zijn met het Rijk, alle gemeenten in Nederland, als het gaat om de kosten voor jeugd, omdat wij consistent taken als het gaat om de jeugdwet en de jeugdzorg overgeheveld krijgen naar gemeenten, daar geen compensatie of middelen voor krijgen, de autonome groei van die vraag alleen maar toeneemt, terwijl jongeren wachten op de zorg die zij nodig hebben om niet in een crisis terecht te komen, wordt van ons verwacht dat wij leveren en we krijgen daar niks voor terug. Dus deze keuze in deze formatie is niet eentje van handje ophouden, want we kunnen het niet. Het is er eentje waar de VNG notabene om gevraagd heeft aan gemeenten om de positie in het gesprek met het Rijk te versterken. Heeft Student & Starter dat door?

Lars van Rooij (Student & Starter) [02:32:47]:

En dat hebben we zeker door. En ik deel ook helemaal met mevrouw Fattal dat het echt onverantwoord is van het Rijk om taken over de schutting te gooien, zeker als het om iets kwetsbaars gaat als jeugdzorg, en de middelen daarbij niet te leveren. Dus dat het Rijk over de brug moet komen, dat deel ik helemaal. Daaraan verbaasde ik me ook zo dat we dit wel in het akkoord zien en dat ik vervolgens mevrouw Fattal in de media optreden hoor van ja, we weten eigenlijk wel dat het geld toch niet over de brug gaat komen en vervolgens zullen we moeten kiezen om te bezuinigen. En dat vind ik onverantwoord, want dan hebben we hier een akkoord voor ons liggen waar gewoon voor 50 miljoen euro aan plannen in staat die we uiteindelijk niet waar kunnen maken.

Mahaar Fattal (GroenLinks-PvdA) [02:33:23]:

Sorry voorzitter, ik kan ook gewoon praten. Maar dit is natuurlijk de plekade balans. Want wat GroenLinks-PvdA en Student & Starter volgens mij delen is de zorg om de mentale hulpcrisis onder jongeren. En dat er geleverd moet worden. Niet alleen omdat het een wettelijke taak is... maar ook omdat jongeren die vragen om jeugdzorg... vaak in een hele kwetsbare positie zitten. En dat je constant in balans bent tussen we moeten het gesprek met het Rijk kunnen voeren op een manier die ook redelijk is. En als wij onze begroting al rond hebben gemaakt... hebben wij geen enkele positie richting het Rijk. Want dan kunnen we wel zeggen, geef ons geld ervoor. Maar we hebben het eigenlijk al geregeld. En tegelijkertijd moeten we ook realistisch zijn... en rekening houden met het feit dat we dat geld misschien niet krijgen. Omdat we landelijk zien dat ze constant op allerlei zaken... die ons veel waard zijn bezuinigen en meer geld naar Defensie overhevelen. Dat is een balans die we samen te doorlopen hebben. Maar om het te schetsen alsof wij ons hand ophouden naar een Baliemedewerker omdat we het zelf niet kunnen regelen, vind ik echt een varse. En dat wijs ik gewoon af.

Lars van Rooij (Student & Starter) [02:34:16]:

Nou, dat vind ik sterke woorden. Ik vind ook niet dat ik dat gedaan heb. Kijk, ik deel met mevrouw Fattal dat we inderdaad juist bij het Rijk een goede positie in moeten nemen om ervoor te zorgen dat die middelen alsnog wel gaan komen, want dat is echt heel erg hoog nodig. En ik zal later in mijn inbreng ook op terugkomen hoe ik dan vind dat we er wel mee moeten omgaan, want ik vind ook dat we als raad in positie moeten zijn om eerlijk te kunnen oordelen over dit akkoord en ook wat daar wel en niet van gerealiseerd gaat worden.

Sharon Dijksma (voorzitter) [02:34:42]:

Gaat u verder.

Lars van Rooij (Student & Starter) [02:34:43]:

Dank u wel, want even later zitten we met de hele raad in het vliegtuig. En door de intercom horen we mevrouw Fattal en mevrouw Dada-Anthonij. In het vakje van de stoel voor u ligt het programmaboekje voor uw reis. En laat ik dat boekje dan maar eens openslaan, voorzitter. Want wij hoeven er geen geheim van te maken dat er op grote lijnen veel punten in het akkoord staan waar we enthousiast van worden. Wonen is opnieuw een prioriteit en de beweging die daarop wordt gemaakt herkennen we voor een groot deel uit ons eigen programma. We zijn oprecht blij met de investeringen in groen, in het sociale domein, in veiligheid op straat en de aanpak van femicide. En ik kan nog wel even doorgaan. Maar dan, voorzitter, zien wij ook wat misgaan in het akkoord. Want wij missen namelijk de aandacht voor jonge Utrechters. Op het gebied van wonen worden weliswaar stappen gezet om betaalbare woonruimte te realiseren. Alleen staan jonge woningzoekenden met dit akkoord achteraan in de rij. Er komt geen voorrang voor actieve woningzoekenden en het percentage van de sociale huurwoningen dat met lood wordt toegekend blijft extreem laag. En waarin jongeren ook worden vergeten is armoedebestrijding. Er bestaat een hardnekkig beeld dat er geen studenten zijn die het moeilijk hebben. Maar dat beeld is achterhaald. Uit recente cijfers blijkt dat meer dan de helft van de jongvolwassenen niet kan rondkomen. En voor hen is meedoen in de samenleving net zo belangrijk als voor anderen. Maar de UPAS, die nu overigens heel goed wordt opengesteld voor ongedocumenteerde Utrechters, de studenten zijn de enige groep onder de armoedegrens die daar alsnog van worden uitgesloten. En wij komen volgende week met een voorstel op dit punt. En meedoen in de samenleving is zo belangrijk omdat het schrikbarend slecht gaat met de mentale gezondheid van Utrechters. Niet alleen bij jeugd, maar ook de groep daarna. En we sprongen tijdens het lezen even op toen we een hoofdstuk zagen met de titel Een stad van preventie. Maar we hadden te vroeg gejuicht. Want het zegt namelijk alles dat sport en cultuur niet onder dit hoofdstuk vallen. Terwijl dat bij uitstek bijdraagt aan onze gezondheid. En sterker nog, er staan hele pijnlijke bezuinigingen in. Begrijp ons goed, we zijn blij met verschillende investeringen in cultuur en sport. Waar we al jaren voor strijden. Maar van de keiharde bezuiniging op Sport Utrecht snappen wij niets. Ze zetten zich bij uitstek in voor ongelijk investeren in gelijke kansen, met beweegprogramma's op scholen en hebben een belangrijke rol in de sociale basis waar deze coalitie voor staat. Ook huisartsen en andere eerste lijns medici hebben aangegeven dat deze bezuiniging heel onverstandig is vanwege de rol die Sport Utrecht speelt in een breder netwerk bij het verkleinen van gezondheidsverschillen. Deze bezuiniging is niet alleen in strijd met de eigen uitgangspunten van het akkoord, maar ook echt onverantwoord. En daarom, voorzitter, komen wij met een heel concreet voorstel. We kunnen er volgende week over stemmen. We draaien deze bezuiniging op sport terug in plaats van de hondenbelasting af te schaffen. Dat afschaffen gaat om bijna een miljoen euro per jaar en is een onbegrijpelijk cadeautje voor een specifieke groep Utrechters waar het collectief kosten voor blijft maken, maar niet van profiteert. En sport en daarmee preventie in plaats van een duur cadeautje aan hondenbezitters. Eerlijk, toch? En dan, voorzitter, wat dit zo'n ingewikkeld akkoord maakt om te beoordelen, is dat er dus die 54 miljoen aan inkomsten is ingeboekt als stelpost jeugd. En de uitgaven al ingevuld zijn. Als dat rijksgeld straks uitblijft, zoals mevrouw Fattal dus in de mediaoptreden al heeft voorspeld, dan zijn er drie opties. De eerste is het aanbod in de jeugdzorg verder te versoberen. Wij dienen volgende week alvast een voorstel in dat dit wat ons betreft sowieso niet mag gebeuren. De tweede optie is het verhogen van de lasten. Maar ook die optie zal lastig zijn. Het kan wel, maar het lijkt ons stug dat D66 hun verkiezingsbelofte twee keer breekt. Maar dat betekent wel dat er maar één optie overblijft. En dat is bezuinigen. En we snappen dat de coalitie

probeert af te dwingen bij het Rijk dat ze alsnog over de brug moeten komen. Maar het maakt dat we dit akkoord moeten beoordelen op geld dat we waarschijnlijk nooit zien. En dus, voorzitter, kom ik terug bij onze reis. We willen best mee op vakantie. We willen helpen om de activiteiten op schema te houden en ambities ook echt waar te maken. Maar weet één ding. Er zitten wellicht twee partijen in de cockpit, maar samen houden zij maar 23 van de 45 stoelen bezet. En op dit moment ligt er een akkoord vol ambities waarvan we weten dat er nog een forse bezuiniging overheen gaat komen. Dat moet verantwoord gebeuren. En zoals beloofd in samenspraak met de hele Raad. En tot nu toe zijn we niet onder de indruk van de beloftes met de zeer beperkte financiële ruimte die voor de oppositie in dit akkoord is opgenomen. We starten vanuit vertrouwen, maar we zijn, om het zo te zeggen, niet bang om een noodlanding te maken. Dank u wel. Fijne vakantie heel vast.

Sharon Dijksma (Voorzitter) [02:39:42]:

Dank u wel. Vraag van de heer Van Heuven.

Maarten van Heuven (Partij vd Dieren) [02:39:46]:

Ja, zeker. Mooie metafoor van de heer Van Rooij. Jammer dat hij het heeft over het vliegtuig.

Maarten van Heuven (Partij vd Dieren) [02:39:56]:

Want reizen met het vliegtuig is slecht voor het klimaat. Jammer dat ik ook Student & Starter niet iets heb gehoord zeggen over het klimaat. Want dat zou de jongste generatie natuurlijk het meest beïnvloeden. Maar mijn vraag is ook, ik ga verder op de beeldspraak. Als je reist met een trein, dan hoef je ook niet bij te betalen voor je koffers. Dus dat is helemaal een goed idee. Volgende keer dat de heer Van Rooij zo'n metafoor gebruikt. Is hij dan bereid om te gaan kijken naar emissieloze metafoor?

Lars van Rooij (Student & Starter) [02:40:22]:

Tijdens het voorbereiden moet ik zeggen dat ik me dit ook gerealiseerd had en ik ben een fervent reiziger met de trein. Alleen in dit geval is de keuze er niet opgevallen. Ik heb nog een poging gewaagd met de elektrische taxi waarmee mevrouw Fattal en mevrouw Dada-Anthonij naar het vliegveld gingen. Maar ik denk met u mee. En overigens, daar wil ik nog wel kort op terugkomen, dat wij niets over groen gezegd zouden hebben. We hebben wel gezegd dat we ook blij zijn met die investeringen. En daar gaan we hopelijk de komende jaren nog veel gesprek over hebben.

Sharon Dijksma (Voorzitter) [02:40:54]:

Dank u wel. Het is bijna half vijf. Ik wilde voorstellen om heel kort even te schorsen. Max tien minuten. En dan zie ik u daarna weer terug. Dus de vergadering is geschorst tot twintig voor vijf.

Sharon Dijksma (Voorzitter) [02:53:01]:

Ik zou de vergadering willen heropenen en iedereen willen gaan vragen om te gaan zitten. En de stilte te betrachten die bij de waardigheid van een raadsvergadering hoort. Want dan kan ik namelijk het woord geven aan BIJ1 mevrouw Nolten.

Stevie Nolten (BIJ1) [02:53:57]:

Dank voorzitter. Het nieuwe coalitieakkoord van GroenLinks-PvdA en D66 bevat stappen waar we als BIJ1 blij mee zijn. Zo lezen we het eindelijk voorstellen terug waar BIJ1 de afgelopen vier jaar hard voor heeft gestreden. Zoals een U-pas voor ongedocumenteerde Utrechters, een onderwijspilot voor ongedocumenteerde jongeren van 18+, blijvende inzet op het demonstratierecht en het stoppen met het strafbaar stellen van buitenslapen. Dat bewijst dat politieke druk en consequent oppositievoeren effect hebben. En dat zonder aan in onderhandelingstafel gezeten te hebben. Just saying. Uiteraard zullen we er scherp op zijn dat deze ambities ook worden uitgevoerd hoe wij ze eerder in de Raad hebben ingediend. We zien in dit akkoord ook andere positieve stappen voor Utrechters die het harder nodig hebben, zoals het indexeren van de armoederegelingen, de pilot voor gratis kraamzorg en extra investeringen in de maatschappelijke opvang, maar ook op het gebied van groen en klimaat. En vooral op het laatste thema herkennen we het dag duidelijk de vingerafdruk van Partij voor de Dieren terug. Hoewel verschillende grondrechten in het akkoord worden benoemd, ontbreekt regelmatig ook de investering om diezelfde rechten voldoende te verstevigen. In een tijd waarin verworven rechten onder druk staan, verwachten wij meer van een mensenrechtenstad. Zo vindt Bijeen dat op gebied van discriminatie en racisme de aanpak te vaak vrijblijvend blijft. Zo lezen we bijvoorbeeld geen plannen voor safer spaces voor de zwarte gemeenschap of de queer- en transgemeenschap in Utrecht. En ook mist een extra investering in de transkliniek. wat wel in het regenboogakkoord staat en ondertekend is door beide coalitiepartijen. En ondanks onze aangenomen motie is er geen concrete aanpak genoemd op het gebied van moslimdiscriminatie. Wij vinden het dan ook niet uit te leggen dat in onze diverse stad er jaarlijks drie keer zoveel geld gaat naar het afschaffen van de hondenbelasting als het bedrag dat nu extra begroot is voor inclusiebeleid. Ook wordt in het akkoord onder betaalbaar wonen onterecht dure middenhuur geschaard en dat investeringen in veiligheid ook betekent dat er meer geld naar repressieve maatregelen of meer surveillance, zoals cameratoezicht. Veiligheid en betaalbaarheid zijn relatieve begrippen die in de praktijk vooral privilege dienen. Exemplarisch daarvoor is hoe er evenal stevig wordt gestuurd op het terugdringen van autogebruik en de verdere uitrol van betaald parkeren, maar een toegankelijk alternatief in de vorm van gratis OV ontbreekt. Bij 1 begrijpt dat we als gemeente voor ingewikkelde keuzes staan, maar vindt sommige beslissingen onbegrijpelijk. Zeker in een stad waar ongelijk investeren het uitgangspunt is. Zoals het huurteam dat nog steeds wordt wegbezuinigd. de dreigende bezuinigingen bij bellen hulpverleningen, de buurtwerkkamers, de regiotaxi, de bewegingsprogramma van Sport Utrecht of dat het niet gekozen is om de koudweerregeling permanent te maken. Daarnaast luidt de armoedecoalitie de noodklok over de bijzonder bijstand en maakt ook de Utrechtse voorziening voor ongedocumenteerde mensen zich zorgen

omdat het te weinig is begroot voor basishulp. Ik hoop dan ook dat we dit gezamenlijk als raad kunnen bijsturen om Utrechters die het hardst nodig hebben bij te staan met de investeringen die dit daadwerkelijk ondervangen. Niet alleen met woorden op papier of dankzij organisaties in de stad die ondanks bezuinigingen hun onmisbare taken overhouden houden. We kunnen niet staan voor preventie en het verkleinen van onderlinge verschillen als we de maatschappelijke funding hiervoor korten. Waarbij één echt kiest voor systeemverandering, kiest dit akkoord vooral voor hervorming binnen de bestaande kaders. Zolang basisvoorzieningen zoals wonen, zorg, mobiliteit en bestaanszekerheid afhankelijk blijven van marktwerking en politieke afwegingen, blijven ongelijkheid en uitsluiting structureel bestaan. Het is naïef om te denken dat de markt zich corrigeert en op magische wijze aansluit bij menselijke basisbehoeften als het huidige economische systeem zo ontworpen is dat het winst boven mensen plaatst, de meest kwetsbare uitbuit, terwijl het de zakken vult van de allerrijkste. Bijeen zal de komende jaren dus weer op toezien dat kwetsbaar gemaakte Utrechters volwaardig onderdeel uitmaken van onze stad en zal de Raad eraan blijven herinneren dat het niet onze verschillen zijn die ons uit elkaar spelen, maar het allesvernietigende kapitalisme. Wanneer we ons daar gezamenlijk tegen verzetten, dan is alles voor iedereen. Tot zover.

Sharon Dijksma (voorzitter) [02:58:04]:

Dank u wel. Dan gaan we naar de heer Van Bergen, ChristenUnie.

Derk van Bergen (ChristenUnie) [02:58:24]:

Het Bijbelboek Spreuken bevat adviezen, inzichten en wijsheden van de koningen van Israël. In het laatste hoofdstuk ontvangt koning Lemuel advies van zijn moeder. Spreek voor hem die weerloos zijn. Bescherm het recht van de vertrapte. Spreek. Oordeel rechtvaardig. En geef de armen en behoeftigen hun recht. Bijna 3000 jaar oude woorden die mij ook vandaag inspireren. En hoewel een groot deel van deze raad niet religieus is, denk ik dat velen zich herkennen in deze oproep. Spreek voor de weerlozen, kom op voor de vertrapte en zorg voor de armen. Dit is wat mij betreft een politieke meetlat waarlangs we ons handelen en dus ook dit akkoord moeten leggen. Voorzitter, het college moet er zijn voor de hele stad. Voor de ChristenUnie betekent dat, samen met Utrechters, verenigingen, maatschappelijke initiatieven en kerken bouwen aan een groene, klimaatrechtvaardige stad waarin mensen naar elkaar omzien en ruimte krijgen om het verschil te maken. In het coalitieakkoord zien we daar gelukkig veel van terug. Ik zie goede plannen voor de LHBTIQ+ gemeenschap, voor vrouwen, voor jongeren, vluchtelingen en voor dak- en thuislozen. En dat is belangrijk en daar ben ik blij mee. Tegelijkertijd zien we ook groepen die naar mijn mening onvoldoende in beeld zijn. Mensen met een beperking en chronische ziekten. Zij hebben behoefte aan aandacht voor hun positie en bewegingsruimte. Maar in dit akkoord ontbreekt bijvoorbeeld het VN-verdrag voor de handicap en zie ik onvoldoende concrete plannen voor de toegankelijkheid van de openbare ruimte. En daarbovenop komt dat de middelen van Solgu onder druk komen te staan. Een zorgelijke hiaat in het akkoord. En we zullen hierop met een motie komen om dit beter te verankeren. En hetzelfde geldt voor ouderen. Utrecht vergrijst, maar er ontbreekt een integrale visie op het vraagstuk dat hieruit voortkomt.

Deze groep heeft behoefte aan aandacht voor mobiliteit, toegankelijkheid en het mee kunnen doen in een steeds digitale samenleving. Tegelijkertijd draagen juist zij in grote mate bij aan mantelzorg en vrijwilligerswerk. We hebben hen gewoon keihard nodig en ze horen erbij. Laten we dat dus niet vergeten. Ook hier overwegen wij een motie. Ook mis ik erkenning en waardering voor religie en voor Utrechters die hun geloof willen beleiden en daar concreet invulling aan willen geven. Bijna de helft van onze inwoners rekent zich daartoe. En toch zie ik daar in dit akkoord weinig voor terug. Geen erkenning, geen waardering, wel een rekening als je met de auto naar de kerk wilt op zondag. Voorzitter, de kerk is essentieel voor onze stad als het gaat om sociale cohesie, vrijwilligerswerk en mantelzorg. Het ontbreken van waardering en erkenning daarvoor vind ik een zorgelijk signaal. En ook hier zal mijn fractie met een motie komen. Voorzitter, een bestuur zijn voor de hele stad kan niet zonder een goede samenwerking met de oppositie. En ik zie en waardeer in het akkoord de stappen die hiertoe ondernomen worden. Er worden verschillende partijen moties en manifesten benoemd die zijn meegenomen in de plannen van deze coalitie. Tegelijkertijd sluit ik me ook aan wat onder andere de VVD, het CDA en studenten starters zojuist hierover zeiden. En ook in het kader van veiligheid kan ik me aansluiten bij eerdere partijen, bijvoorbeeld als het gaat om cameratoezicht. Daarnaast maakt mijn fractie zich grote zorgen als het gaat om de paragraaf over sekswerk. De omwonenden van het zandpad krijgen nog steeds geen duidelijkheid en de deur wordt op een kier gezet voor een nieuwe tippelzone. Maar de meeste zorgen komen voort uit voorgenomen bezuiniging op de zorg voor deze groep. Voorzitter, dit betreft hulp aan vrouwen in een kwetsbare positie, zonder sociaal netwerk, met weinig perspectief, die hun inkomen en huisvesting verliezen als zij ook maar overwegen om uit te stappen. Ik vind het echt ongelooflijk dat we daarop gaan bezuinigen. Het staat wat mij betreft haaks op alle sociale en barmhartige beginselen die we in deze raad uitdragen. En ik zal dan ook met een voorstel komen om dit terug te draaien. Voorzitter, er is veel aandacht voor jongeren in het akkoord. Zo zal de coalitie zich inzetten voor een rook- en vapevrije generatie.

Sharon Dijksma (Voorzitter) [03:02:16]:

Mevrouw Nolten.

Stevie Nolten (BIJ1) [03:02:20]:

Ja, ik zit even te luisteren naar het betoog hier van de ChristenUnie. Ik hoor wel dingen wat betreft sekswerk waarbij je het niet helemaal mee eens bent met hoe dat ingekleurd hier wordt. Maar hulp voor sekswerkers vinden wij natuurlijk belangrijk. Heeft de heer Van Bergen een voorstel in gedachten wat vooral gaat over uitstappen of hulp in het algemeen? Want volgens mij was dat ook het stuk waar de brandbrief over ging van de tussenvoorziening. En dat dat groter is dan volgens mij alleen het uitstappen.

Derk van Bergen (ChristenUnie) [03:02:53]:

Voorzitter, volgens mij een van de weinige dingen waar we het in deze raad breed over eens zijn, is dat hulp nodig is bij een groep die kwetsbaar is en kwetsbaar gemaakt wordt door het systeem waar zij op zich werken. Op dit moment in bevinden. En uitstapprogramma's zijn daar een wezenlijk onderdeel van. En we zien nu in het akkoord specifiek dat daarop bezuinigd wordt. En tegelijkertijd lezen we ook in de brief die de tussenvoorziening stuurde. Dat het een integraal beleid is dat zij voeren. En het puzzelstukje uit het grotere beeld halen. Dat dat ervoor zorgt dat het hele kaarthuis instort.

Sharon Dijksma (Voorzitter) [03:03:27]:

Mevrouw Nolten.

Stevie Nolten (BIJ1) [03:03:29]:

Ja, dat begrijp ik, want dat heb ik dus volgens mij ook in die brief gelezen. Maar mijn punt is meer, staat de ChristenUnie dan ook voor al die andere integrale punten, zoals seksuele gezondheidszorg, of advies op bijvoorbeeld goed tussen verzelfstandigen, of allerlei soorten dingen die Bellen doet, wat heel divers is. Staat de ChristenUnie daar ook voor?

Derk van Bergen (ChristenUnie) [03:03:50]:

Voorzitter, we zien dat deze bezuiniging specifiek gaat over dat uitstapprogramma. En tegelijkertijd is de hulp en de zorg richting deze doelgroep ook breder. En dan gaat het bijvoorbeeld ook over de toegankelijkheid van zorg. Dan gaat het over de toegankelijkheid van veiligheidsdiensten, waar vaak een enorme kloof tussen die twee doelgroepen bestaat. Volgens mij hebben we daar altijd voor gestaan, is dat geen nieuw beleid vanuit mijn fractie, dat wij het heel belangrijk vinden dat die zorg en die veiligheid toegankelijk zijn juist voor deze groep die daar afstand toe ervaart.

Sharon Dijksma (Voorzitter) [03:04:19]:

Laatste keer mevrouw Nolten.

Stevie Nolten (BIJ1) [03:04:21]:

Ja, maar met als doel dat mensen uitstappen wel of niet. Want dat is wel een inhoudelijk verschil hier wat ik probeer aan te kaarten.

Derk van Bergen (ChristenUnie) [03:04:32]:

Voorzitter daarin is uitstappen zeker een optie en ik denk dat die optie op tafel gelegd moet worden maar tegelijkertijd zien we dat als het gaat over wat de tussenvoorziening doet of wat het overweeghuis doet die sturen daar niet op aan ze leggen het alleen als optie op tafel en we zien dat bijvoorbeeld bij de tussenvoorziening die had volgens mij een kwart tot een derde daadwerkelijk uiteindelijk uitstapt ik heb de cijfers van het overweeghuis ook niet maar bij beide is juist ook om toegankelijk te zijn überhaupt al is bij hen het uitgangspunt het is een overweging. De optie moet je gegeven worden. En wat ik nu zie in deze bezuiniging is dat de overweging en de beweging daartoe dat daarop bezuinigd wordt. En dat vind ik onbestaanbaar.

Sharon Dijksma (Voorzitter) [03:05:12]:

Gaat u verder.

Derk van Bergen (ChristenUnie) [03:05:14]:

Voorzitter, veel aandacht voor jongeren in het akkoord. En zo zal de coalitie ook inzetten op een rook- en veevrije generatie. Mijn fractie steunt dit natuurlijk van harte. En wij willen deze ambitie zelfs nog iets scherper stellen door ook in te zetten op een drugsvrije generatie. En ook daartoe zullen wij komen met een motie. Bij betrekking tot wonen staat Utrecht voor een grote opgave om zowel huizen als zorgzame gemeenschappen te bouwen. In het nieuwe akkoord lezen we niets terug over de voortzetting van inzet, ondersteuning en ruimte voor woongroepen, woongemeenschappen en wooncoöperaties. Dit is een gemiste kans, want bloei van de stad begint bij sterke gemeenschappen. En wij hopen de komende jaren toch stappen te kunnen zetten in lijn met ons manifest voor meer ruimte voor deze woonvormen. Voorzitter, tot slot. Dit akkoord heeft ook voor de ChristenUnie een directe consequentie. Na acht jaar deel te hebben uitgemaakt van het college zullen wij de komende periode vanuit de oppositie de stad dienen. En wij kijken met dankbaarheid terug op de afgelopen twee periodes. Ik wil daarbij Maarten van Ooijen, Rachel Streefland en ook in het bijzonder Rik van der Graaf hartelijk bedanken voor hun inzet voor deze stad. Voorzitter, de ChristenUnie zal zich de komende periode constructief opstellen. We voelen een raadsbrede verantwoordelijkheid om de stad vooruit te helpen en goed te zorgen voor Utrecht. En ik wens de coalitie en het nieuwe college veel wijsheid en kracht toe bij de moeilijke taak die vooraan ligt.

Sharon Dijksma (Voorzitter) [03:06:33]:

Dank u wel. Dan gaan we verder met JA 21. Het woord is aan de heer Raterman.

Mika Raterman (JA21) [03:06:52]:

Dank voorzitter. De tirannie van de meerderheid. Zo eindigde ik mijn vorige bijdrage. Vlak voordat deze formatie met een akkoord naar buiten kwam. En ik kom daar vandaag om terug. Want dit akkoord laat precies zien wat die tirannie in de praktijk betekent. En laat ik beginnen met wat ik niet zeg. Ik betwist niet dat deze twee partijen mogen regeren. Wie de zetels heeft mag een college vormen. Daar gaat het mij niet om. Het gaat mij om iets fundamenteelers. Iets waar Alexis de Tokviel ons bijna twee eeuwen geleden al voor waarschuwde. Dat een meerderheid zo machtig kan worden dat er voor afwijkende stemmen geen ruimte meer overblijft. Niet met dwang of geweld, maar met een zachte, verstikkende druk. Je mag alles zeggen, zolang je maar meedoet. En wijk je af, dan sta je alleen. En dat is precies wat een gezonde democratie moet voorkomen. Want een meerderheid die geen tegenspraak deelt heeft de tegenspraak niet meer nodig. Zij weet het al. Zij regeert niet meer voor de stad. Zij regeert over de stad. En daarom heeft een democratie tegenmacht te nodigen. Waakhonden die niet meebuigen met de macht van de dag. Maar die in die macht een spiegel voorhouden. En laat dit akkoord daar nu juist op falen. Onder het kopje betrouwbare overheid, notabene. Bezuinigt deze coalitie op de rekenkamer. Op het enige orgaan dat haar onafhankelijk controleert. Op de waakhond die het afgelopen jaar de meest lastige vragen stelde. En hoe noemen zij dat? Wij hebben ook naar onszelf gekeken. Alsof de rekenkamer onszelf is. En dat is zij niet. De rekenkamer is degene die ons nakijkt. Van alle plekken waar dit college had kunnen snijden... terwijl het de lasten voor de Utrecht meer tientallen miljoenen verhoogt, kiest het precies de instelling die de last gevraagd stelt. En dat is geen zuinigheid, dat is de controle een maatje kleiner maken. Dat is de tirannie van de meerderheid in de praktijk. En de macht versterken en tegelijkertijd de tegenmacht verzwakken. En zo zijn er meer keuzes die dezelfde kans opwijzen. Meer geld voor digitalisering, burgerberaden, een eigen mensenrechtenkader en diversiteit en inclusie. Nieuwe lagen, nieuwe loketten, nieuw beleid. En tegelijkertijd minder geld voor de waakhond die dat alles moet controleren. Meer bestuur, minder toezicht. En dit is hoe een meerderheid haar eigen koers makkelijk kan doordrukken zonder dat er nog echt naar tegenspraak wordt geluisterd. En voorzitter, dan kom ik bij wat voor de Utrechter het meest bepalend is. De lasten. Dit akkoord heet voor u. Maar toen ik het oversloeg ging het vooral over de Utrechter als betaler. De OZB die met 15% omhoog gaat en voor de ondernemer met 23%. De rioolheffing omhoog, tientallen miljoenen erbij, elk jaar structureel. En dit raakte Utrechter keihard. De burger kan nog zulke mooie plannen horen, maar wie keer op keer in zijn portemonnee wordt geraakt en daar niets rechtvaardig voor terugziet, wordt niet eerlijk behandeld. En wie meer vraagt, moet ook leveren. En wat levert dit akkoord als geschenk aan de burger de afschaffing van de hondenbelasting? Kortom, tientallen miljoenen uit hun zak en een enkeling terug. Diezelfde houding zien we terug bij betaald parkeren. Dat wordt een principiële keuze genoemd. Geen gemeten problemen in de straat van de inwoner, maar een principe. De meerderheid beslist dat de auto de stad uit moet. En dus gebeurt het. Ook in de wijken waar helemaal geen parkeerdruk is. Dat is geen democratie. Dat is een meerderheid die haar overtuiging oplegt aan de hele stad. Echte democratie, voorzitter, is niet de helft plus één. En de rest moet zwijgen. Echte democratie is eerlijk zijn over waar je heen wilt.

Sharon Dijksma (Voorzitter) [03:10:49]:

Passier.

Charlotte Passier (Vlt) [03:10:53]:

Ja, dank voorzitter. Ik heb even opgezocht wat tirannie betekent. wordt omschreven als een alleenheerschappij op onwettige wijze of een vredeheerschappij gekenmerkt door geweld en willekeur. Het is synoniem aan dwingelandij en despotisme, aldus te vandalen. Op welke manier vindt JA 21 dat dit van toepassing is op GroenLinks- PvdA en D66, want ik herken dit niet.

Mika Raterman (JA21) [03:11:22]:

Dank voorzitter. Dan zou ik willen verwijzen naar de tirannie van de meerderheid. Dat is dus een fenomeenbetekenis van Alexis de Toffiel. Een boek over de democratie in Amerika. Misschien wel het beste boek over de democratie en hoe dat werkt. Daar gaat het dus over een heel andere betekenis van de tirannie. En niet een tirannie zoals in de dikke vandalen staat. Maar een tirannie van de meerderheid in de democratie. Zoals ik net ook zei. Niet een harde, gewelddadige tirannie. Maar een zachte, verstikkende. Ik kan ook zelf verwijzen naar de website van D66 zelf. Hans van Mierlo stichting schrijft zelf ook over deze tirannie. Het is nou eenmaal zo, schreef Tokviel, dat de democratische mens meer liefde koestert voor gelijkheid dan voor vrijheid en die neiging om vooral gelijk te willen zijn, drijft de mensen toe zich te confriteren aan de massa ten koste van zijn eigen vrijheid. Ten koste van zijn eigenheid. En dan citeer ik dus de website van D66 zelf. Meer dan andere soorten samenleving stimuleert de democratie de ondeugd van de jaloezie. Bovenal echter brengt gelijkheid van status de autoriteit van de meerderheid. Zulke tirannie van de meerderheid is al mogelijk middels een simpele stemming de helft plus één in een politiek orgaan.

Sharon Dijksma (Voorzitter) [03:12:38]:

Oké, mevrouw Fattal.

Mahaar Fattal (GroenLinks-PvdA) [03:12:41]:

Voorzitter, toch even. Het wordt nu enigszins genuanceerd en ook in een context geplaatst. Maar ik moet wel zeggen dat ik de opmerking van mevrouw Passier echt waardeer. Want er wordt wel degelijk een bredere meta-analyse gedaan van wat hier gebeurt. Waarin wij worden weggezet als dat wij plannen aan het doorduwen zijn. Dat wij expres onze tegenmacht aan het wegbezuinigen zijn. Omdat wij geen controle op ons eigen bestuur zouden willen hebben. Dat wij ons eigen bestuur ook al nodig aan het opplaassen zijn om het moeilijker te maken voor deze raad en voor deze stad om er controle op te houden. Ik vind het echt een weerzinwekkende

analyse waar ik me niet in herken en die ik gevaarlijk vind ook voor het politiek debat in deze raad.

Mika Raterman (JA21) [03:13:23]:

Ja, dank voorzitter. Nou goed, dit is gewoon een constatering die ik maak op basis van de literatuur. Ik zou u allen willen aanraden om dit boek ook eens te lezen. Het is een heel goed boek en het is niet iets aanzetten tot iets wat er niet is. Het heeft er alle schijn van. En het is niet, ja, uw beeld bij tirannie is gelijk iets gewelddadigs, maar zoals ik het net ook heb uitgelegd, daar gaat mijn bijdrage niet over. En ja, dat zou je sieren om daar naar te luisteren.

Sharon Dijksma (Voorzitter) [03:13:53]:

Gaat u verder.

Mika Raterman (JA21) [03:13:54]:

Dank voorzitter. Even kijken. Ja, dus diezelfde houding zien we dus terug bij betaald parkeren. En dan wordt het dus een principiële keuze genoemd. Geen gemeenteproblemen in de straat van de inwoner, maar een principe. En die meerderheid die beslist dus dat de auto de stad uit moet. En dus gebeurt het. Ook in de wijken waar helemaal geen parkeerdruk is. Goed. Echte democratie, voorzitter, is niet de helft plus één en de rest moet zwijgen. Echte democratie is simpel en eerlijk zijn waar je over je heen wilt. En daarom is mijn vraag aan deze coalitie simpel. Wees eerlijk. Zeg niet dat het een akkoord is voor alle Utrechters. Zeg wat het is, een akkoord voor de stad die u voor ogen heeft. En reken erop dat een groot deel van de stad daar anders over denkt. En dat deel van de stad zal ik hier proberen te vertegenwoordigen. Niet door tegen alles te zijn, waardoor wij ook bezwaar een alternatief door te leggen en het college scherp te houden. En te beginnen met een concreet verzoek, en het is een uitgestoken hand, draai die bezuinigingen op de rekenkamer terug. Bescherm die waakgrond, want een bestuur dat niets te verbergen heeft, heeft niets te vrezen van wie het wordt gecontroleerd. Dank u wel.

Sharon Dijksma (Voorzitter) [03:15:09]:

Dank u wel. Ik schors heel kort voor een voorzitterswissel. Oh, er zijn nog vragen. Oh, excuses. Dan gaan we dat nog even niet doen. Sorry, meneer Te Hoonte. Ik had dat niet gezien. Mevrouw Dada-Anthonij.

Venita Dada-Anthonij (D66) [03:15:23]:

Ja, ik dacht, laat ik de heer Raterman zijn betoog af laten maken. Ik ben benieuwd hoe de heer Raterman zijn eigen taak ziet als raadslid binnen de oppositie.

Mika Raterman (JA21) [03:15:37]:

Ja, dank voorzitter. Nou, JA21 ziet zijn taak in ieder geval hoe ik het net heb uitgelegd om dus dat deel van de stad te vertegenwoordigen. We hebben hier allemaal kunnen meemaken dat voordat het eerste gesprek, het eerste kennis maken en het eerste debat werd gevoerd, er gelijk al partijen werden uitgesloten om gesprekken te voeren. En dat hebben we keer op keer gezien, ook tijdens de laatste bespreking van de formatie, werden alle partijen benoemd en werd jaar in de twintig onder andere niet benoemd in die samenwerking waar GroenLinks-PvdA kansen inzag. Dat vinden we jammer. Wij proberen wel die verantwoordelijkheid te pakken waar dat nodig is.

Venita Dada-Anthonij (D66) [03:16:12]:

U bent er bewust van dat u ook een controlerende taak heeft?

Mika Raterman (JA21) [03:16:19]:

Zeker, daar ben ik me bewust van, absoluut.

Venita Dada-Anthonij (D66) [03:16:22]:

Ik hoor inderdaad dat u zegt dat het grootste orgaan dat ons controleert, dat is nog altijd de oppositie en deze raad. Dus ik ben heel benieuwd hoe u daar een invulling aan wilt geven.

Mika Raterman (JA21) [03:16:34]:

En als ik dan een insinuatie mag maken, hoor ik dan goed dat D66 vindt dat de rekenkamer eigenlijk overbodig is. Die hebben toch een hele belangrijke functie en rol voor ons als raad. Om het college en het beleid van de gemeente Utrecht te controleren. Die onafhankelijke positie die zij hebben, die vind ik heel belangrijk om die te behouden. En het gaat hier om een heel gering bedrag. Maar ik denk dat het signaal wat we hiermee afgeven aan die rekenkamer is veel groter dan die euro's.

Sharon Dijksma (Voorzitter) [03:17:03]:

De heer Van Bergen.

Derk van Bergen (ChristenUnie) [03:17:06]:

Voorzitter, dank u wel. Ja, heel kort punt op wat mevrouw Dada-Anthonij net zegt. Het is niet de oppositie die een controlerende rol heeft. Het is de raad die een controlerende rol heeft. Wel een essentieel verschil hier.

Sharon Dijksma (Voorzitter) [03:17:17]:

Mevrouw Dada-Anthonij.

Venita Dada-Anthonij (D66) [03:17:18]:

Persoonlijk feit. Ik zei ook uw rol als raadslid binnen de oppositie. Dus volgens mij is dat helder.

Sharon Dijksma (Voorzitter) [03:17:25]:

Goed. Oké, volgens mij waren van akten. Dan gaan we alsnog kort schorsen voor een voorzitterswissel.

Gert Dijkstra (EenUtrecht) [03:18:01]:

Beste voorzitter, leden van de Raad en alle Utrechters die meekijken. Wat heeft Utrecht nodig? Wel nu een stadsbestuur dat draagvlak heeft en daadkrachtig kan besturen. En waarom? We staan voor belangrijke keuzes. Hoe gaat Utrecht gezond groeien? Hoe gaan we om met steeds minder geld? En dat doe je niet met een coalitie van Pro en D66 met de kleinste meerderheid in de raad ooit, slechts 23 van de 45 zetels, met slechts 44% van de kiezers. En dat doe je ook niet door op losse onderwerpen om de zoveel maanden te onderhandelen met gelegenheidscoalities in deze raad. Dat is geen breed meerjarig vast draagvlak. Zo kun je niet daadkrachtig besturen. En als Een Utrecht vinden we daarom dat dit coalitieakkoord de slechtst denkbare uitkomst is van de verkiezingen. Als onverantwoord bestuur, dat verdienen de Utrechters echt niet. We hebben tot drie keer toe onze gedoogsteun aangeboden. En tot drie keer toe aangegeven dat we bereid zijn belangrijke voorstellen aan ook de jaarlijkse begroting van deze coalitie te steunen. Mits ze ook bereid zijn enkele voorstellen voor ons te steunen op vooral betere burgerparticipatie en meer zeggenschap bij de Utrechters. Maar helaas, tot drie keer toe leidde dat niet tot een serieus gesprek. Tot drie keer toe werden we niet bevraagd op ons aanbod dat is genegeerd worden op een cruciaal moment in het maken van keuzes. Voor alle duidelijkheid, zonder vaste meerjarige afspraken met ons op participatie en zeggenschap zullen we bij alle belangrijke besluiten en jaarbegroting van deze coalitie altijd tegen blijven stemmen. Allemaal extra zuur, zeg ik, omdat we bijna, schrik niet, 90% van alle voorstellen in het coalitieakkoord wel steunen. Van de 32 genoemde bezuinigingsvoorstellen kunnen we nota bene 27 steunen. Schrik niet. Twee misschien en drie zeker niet. En ook zijn er eindelijk eerste stappen in het bezuinigen op onderhoud gemaakt. Weliswaar nog mondjesmaat. En nog steeds lang niet in verhouding tot de bezuiniging op het sociaal domein. En hoe kun je dan, vragen we ons af, de Utrechters uitleggen dat je nog steeds fors meer bezuinigd op ruimtelijke investering,

minder bezuinigd op ruimtelijke investering en fysiek onderhoud dan op het onderhoud aan mensen. De coalitie, zo staat het in het coalitieakkoord, stelt jaarlijks 2,5 ton extra beschikbaar voor de sociale basis. Maar ondertussen bereiken ons allemaal geluiden uit de stad waar het blijkt dat er zwaar wordt bezuinigd op die sociale basis. Vooral op de inzet van lokale bewonersorganisaties die vaak al jarenlang goed werk leveren. Erger nog, bewezen succes stelt niet eens mee bij het beoordelen van nieuwe aanvragen. En hoe kun je zo kortzichtig bezuinigen, vragen we ons af, op die sociale basis in die gemeenschap, terwijl je voortdurend beweert daar meer mee te willen. We zijn zeker ook tegen de verhoging van de OZB in zijn vorm, maar we zijn enorm geschrokken van de korting op de Rekenkamer, een aantal keren al genoemd, onbestaanbaar. Ik vraag me dan af, zien Pro en D66 dan niet dat je hiermee de controlerende functie van een raad uitholt en dat je dit bij een sociale klimaatcrisis absoluut niet moet doen. Kunnen beide partijen hopelijk volgende week ook erkennen dat dit bovendien een zaak is waar je juist met de hele raad mee aan de slag moet en bij moet betrekken? Ik ben benieuwd volgende week. Regelmatig lezen we ook wel goede zaken in het coalitieakkoord, maar met een bijzin wordt het dan weer ontkracht. Bijvoorbeeld met het nieuwe groen. Er staat, om te zorgen dat de hoeveelheid groen per inwoner groeit, is er een bindende groennorm per toegevoegde woning die niet ten koste gaat van de haalbaarheid van projecten. Wel nu in de barcode stond die norm er al. In gewenste vierkante meters groen per woning. Dus wat is er nieuw? Vraag ik me dan af. En opnieuw wordt er een disclaimer bij vermeld. Het mag niet ten koste gaan van de haalbaarheid voor projecten, maar dat doet het altijd. Dus schaaft deze oude groennorm in een nieuwe jas, net als de vorige bij het groot vuil, zodra het in een project weer niet financieel haalbaar blijkt. Wel nu, die teleurstelling brengt ons ook bij de tekst over de inzet van bestaande bouw beter benutten, 4xb. Dat leest op het eerste gezegd weer best goed. Exact een jaar geleden hebben we dat met onze aangenomen motie 277 al met elkaar afgesproken. Alleen, zo lijkt het, de uitwerking wordt nu uitsluitend facilitair. Dus niet actief en zonder enig budget. Ik kan het want, ik heb het niet gezien. Het 4xB-plan zou eigenlijk al gereed zijn, eind 2025. En tot twee keer toe heeft de wethouder De Vries ons ook beloofd, het komt het volgende kwartaal. Maar nog steeds is het er niet. Kan de nieuwe wethouder opwonen, volgende week dan ook toezeggen, dat het in het derde kwartaal ook echt hier ligt. We kunnen hier ook over spreken met elkaar. En het liefst ook met een alternatief waarin deze raad kiest voor een actievere aanpak van dat beter benut van bestaande bouw. Want zo begrijpen wij, het levert toch echt 1000 tot 2000 mensen woonruimte op. En als dat 2 tot 5 ton euro investering kost, dan weegt dat echt op, denken wij. Bemoedigend is dat deze nieuwe coalitie aankondigt toe te willen met minder beleid. Minder beleidsambtenaren, meer focus, focus op de uitvoering. Maar met hoeveel procent van de ambtenaren gaat dat dan zijn? Buurtcentra groeien met de stad mee, prima. Maar ook in de bestaande stad is er behoefte aan, dus onvoldoende uitgewerkt. Dan de participatie. Het coalitieakkoord benoemt als extra investering participatie alleen dat er geld vrijgemaakt wordt voor twee burgerberaden. Prima. Maar geen enkele aanvullende extra actie wordt genoemd. En er is echt meer nodig. Ik noemde het al, de coalitie zwijgt in alle talen over de sociale klimaatcrisis. De diepe vertrouwensbreuk tussen burger en overheid. Waarin vele uitrechters zich minder gehoord en gesteund voelen door de overheid dan ooit. Bijna de helft is klaar met de gemeente die daar zin doordrijft. En onder lagere inkomens is dat zelfs twee op de drie. Vandaag willen we daarom, of niet vandaag, maar volgende week zullen we zeker een motie indienen... waarin je vraagt om een uitspraak van de Raad om na te gaan wat er toch extra nodig kan zijn om de burgerparticipatie in zeggenschap en gemeenschappen in Utrecht verder te

versterken. Hij is voor het gemak rondgestuurd. Ik wil ook een open brief naar alle fracties gestuurd en jullie allemaal uitgenodigd om samen met ons mee te denken hoe hier meer in kan worden gedaan. Voorzitter, ik rond af. Ook wij gaan aan de slag, steken de hand uit en zoeken graag met anderen naar wat er beter kan. Ook al vinden we dat dit college nog lang geen 50% van de kiezers achtergeeft en geen daadkrachtig bestuur zou kunnen doen. Nogmaals, het gaat ons niet om de beste oplossing, maar om het vinden van de oplossing waar zoveel mogelijk deelnemers zich kunnen vinden. Voor ons, draagvlak is belangrijker dan regelgeving. Laatste zin, vertrouwen belangrijker dan stuur op efficiëntie. Democratie belangrijker dan vasthouden en afspraken tussen twee partijen. Dank voor uw aandacht.

Gertjan te Hoonte (Voorzitter) [03:25:05]:

Dank u ook. Helemaal binnen de tijd. Als we nog 15 seconden de volgende keer strakker, dan komt het helemaal goed. Zijn er nog interrupties? Nee, die zijn er niet. Dan danken we u voor uw bijdrage. En dan gaan we door naar stadsbelang. Maar die zijn afwezig, zoals aangegeven. Dus dan gaan we over naar Forum voor Democratie.

Nina Bodnárová (Forum voor Democratie) [03:25:41]:

Dank u wel. Voorzitter, vandaag spreken wij over het coalitieakkoord dat bewust beleidsarm is gehouden. Daarom moeten wij het geheel samen beoordelen. Want wat vandaag nog wordt gepresenteerd als richting of voornemen, kan morgen gewoon de rekening zijn die bij de inwoners van Utrecht op de mat valt. Een stad is geen opvoedkundig project van bestuurders. Cicero, zoals ik de vorige keer al aanhaalde, begreep al dat de staat niet van de bestuurders is, maar ten dienste staat van het volk. Niet het ideaalbeeld van de machthebber, maar het welzijn van de burger moet de hoogste wet zijn. Een stad is het gewone leven van inwoners. Werken, ondernemen, reizen, zorgen, kinderen opvoeden, ouder worden, elkaar met rust laten waar dat kan en helpen waar dat nodig is. De coalitie noemt haar koers zelf groen en progressief. Forum voor Democratie leest daarin vooral een bestuur dat de stad verder wil vormen naar een ideologisch ideaalbeeld. Niet de vrije inwoner staat centraal, maar te vaak de inwoner die gestuurd, gecorrigeerd en opgevoed moet worden. Dat zien wij bij verduurzaming. Natuurlijk, help de inwoners waar isolatie lasten verlaagt en het comfort verbetert. Maak woningen beter waar dat betaalbaar en verstandig kan. Maar maak van duurzaamheid geen dwangmiddel waarmee de gemeente steeds dieper gaat bepalen hoe mensen moeten wonen, reizen, werken en ondernemen. De lessen uit Overvecht Noord moeten daarbij zwaar wegen. Daar zagen inwoners onduidelijkheid over de kosten, planning en gevolgen. Als een gemeente zulke ingrijpende keuzes maakt, moet zij vooraf eerlijk zijn. Niet achteraf zeggen dat het ingewikkelder bleek dan gedacht. Wat Forum voor Democratie betreft wordt geen wijk een warmtetransitie ingeduid zonder een degelijk draagvlakonderzoek. Volledige financiële duidelijkheid en ruimte voor inwoners die een andere oplossing willen of nodig hebben. Ook bij mobiliteit kiest het akkoord opnieuw voor een stad waarin de auto vooral als probleem wordt gezien. Voor veel Utrechters is de auto echter geen luxe artikel. De ondernemer met gereedschap, de mantelzorger, de oude met kinderen, de pakketbezorger, de oudere inwoner die minder mobiel

is. Zij hebben een stad nodig die bereikbaar blijft. Bereikbaarheid is geen gunst van het stadsbestuur. Het is een basisvoorwaarde om in Utrecht te kunnen wonen, werken en zorgen. Betaald parkeren mag dan ook niet verwoorden tot een moreel correctiemiddel of een melkkoe voor de begroting. Bij het thema gelijkheid kiest de coalitie voor wat zij zelf bewust ongelijk investeren noemt. Forum voor Democratie heeft daar moeite mee. Een rechtvaardige overheid helpt mensen die hulp nodig hebben, maar zij moet niet voortdurend burgers indelen en labelen en wegen alsof de samenleving bestaat uit vaste groepen die permanent anders behandeld moeten worden. Te vaak verdwijnt dan juist de stille middenklasse uit beeld. Mensen die werken en belasting betalen, hun kinderen opvoeden, nergens voor in aanmerking komen en toch steeds opnieuw de rekening betalen. Die groep houdt de stad draaiende. Die verdient respect en geen nieuwe lasten en geen bestuurlijke minachting verpakt als beleidstaal. Dan, voorzitter. De gemeente geeft geen eigen geld uit. Zij geeft geld uit dat door de inwoners is opgebracht. Juist daarom past voorzichtigheid. In de stukken lezen wij dat extra geld nodig is voor groot onderhoud aan bruggen en civiele kunstwerken. Tegelijk zien wij in de financiële vertaling van het coalitieakkoord bezuinigingen op beheer en onderhoud van verharding, groen en verlichting. Dat is een vreemde volgorde. Een stad die nieuwe ambities wil optuigen moet eerst zorgen dat wegen, bruggen, verlichting en veiligheid en openbare ruimte op orde zijn. Dat zijn kernzaken en geen randzaken. De coalitie spreekt ook over samenwerking met de Raad en dat klinkt hoffelijk, maar samenwerking betekent niet dat de Raad achteraf nog wat mag schaven aan de details, terwijl de grote keuzes al vast liggen. Echte samenwerking vraagt dat ook dat fundamentele keuzes openstaan, zeker op veiligheid, mobiliteit, afval, verduurzaming en financiën. Forum voor Democratie zal constructief zijn waar dat kan, maar wij zijn niet gekozen om nette bijschriften te leveren bij Andermans akkoord. Wij zijn gekozen om een ander geluid te laten horen. Voorzitter, Utrecht heeft geen bestuur nodig dat de stad als laboratorium behandelt. Utrecht heeft een bestuur nodig dat de stad ziet als thuis voor vrije burgers. Met respect voor de mensen die werken, zorgen, ondernemen en deze stad iedere dag dragen. Wij kijken daarom met grote terughoudendheid naar dit coalitieakkoord. En wij beoordelen deze voorjaarsnota langs één eenvoudige maatstaf. Beschermt zij de financiële degelijkheid van Utrecht of bereidt zij vooral de rekening voor van keuzes die elders al zijn gemaakt? Voor Forum voor Democratie is duidelijk. Eerste basis, eerste inwoner en eerste vrijheid. Dank u wel.

Gertjan te Hoonte (Voorzitter) [03:30:39]:

Dank voor uw bijdrage. Ik zie geen interrupties. Dus dan gaan wij over naar de volgende partij en dat is Utrecht Solidair.

Yvonne Hessel (Utrecht Solidair) [03:31:05]:

Ja, dank u wel voorzitter. Ik denk dat de analyse die we net hoorden van Forum een hele scherpe analyse was. Van hoe een maatschappij en een stad in elkaar moeten zitten. Dat je de bewoners, de inwoners voorop stelt. Maar ook de vrijheid en niet alles betuttelt. Maar was het nou maar echt zo'n mensenrechten stad? Was het nou maar echt een betutteling waarvan je echt zegt het is zo goed voor mensen? Maar helaas... We leven op dit moment in een stad.

Bejaarden, dat wordt niet eens meer genoemd. Telt niet meer mee. De enkele huizen die er nog zijn, loop er maar eens naar binnen. Ik doe het. Je schrikt. Dementerende, wonen zelfstandig thuis. Is geen huishoudelijke hulp. En zo kunnen we maar doorgaan. Ik denk dat we ons hier allemaal gewoon kapot moeten schamen. En dan hebben we het over gezonde lucht. In zo'n ongezonde samenleving. Terwijl er zijn zoveel bomen gekapt. GroenLinks is de grootste bomenkapper ooit geweest. Het begon al toen ik in de raad kwam met de Ivoordreef. 120 oude bomen gekapt. Nog met de Partij voor de Dierenactie gevoerd. Ja, ik weet het niet meer. Ik zie dat akkoord en dan denk ik, het is een en al bullshit wat er staat. Het is allemaal voor de burens. Het beleid, waar ik ook kom, mensen zijn allemaal over de toeren, maar dat zijn mensen die leven niet in die bubbel van iedereen met hun huis heeft geld. Nee hoor, dat zijn mensen vaak met dubbele baan om rond te komen, die de autootje net door de keuring krijgen, maar helaas nu kapot worden gemaakt, want er staat of een elektrische laadpaal, Je kan het parkeren niet meer betalen. Mensen in Utrecht worden het meest kapot gemaakt door het bestuur. En hoe gek het ook klinkt, ik ben ooit in de gemeenteraad gekomen. Het was net een vraag, waarom zit je er? Ik dacht altijd om iets voor elkaar te krijgen voor de burgers. Ik krijg veel voor elkaar. Het beschermen tegen het bestuur. Of het nou de sloop is van 300 sociale woningen door het bestuur, noem maar op. Gelukkig zijn dingen die ik toch voor de mensen heb kunnen redden. Als je dan weer hoort, zoals met de verhoging van alle belastingen. Ja, en dat je dan zegt van, ja mensen met eigen huiskunde dat makkelijk betalen. Terwijl ik gewoon zie hoe mensen kapot gaan. Sociale huurhuizen gaan van Overvecht. Ze raken de garages kwijt. Want ja, die mensen in de coöperatiewoning hebben toch weinig te zeggen. Dus nou worden hun garages afgepakt en allemaal over de toeren. Want zo gaan we om met sociaal huurders. En ik denk dat we een heel decadent bestuur aan het krijgen zijn. En ik hoop met deze wethouders dat we wethouders krijgen die toch weer echt naar inwoners gaan luisteren. En niet meegaan in, ja, wat zullen we zeggen, de arrogantie van het bestuur. Want dat proef ik toch. En ik ben altijd het woord verkondigd van wat ik hoor in de stad. En dat zal ik altijd blijven doen, want dit is wat ik van hoog en laag hoor in de stad.

Gertjan te Hoonte (Voorzitter) [03:34:08]:

En daar vertrouwen we op, maar voor nu is de spreektijd op.

Gertjan te Hoonte (Voorzitter) [03:34:14]:

We gaan over naar UtrechtNu!, want ik zal geen interrupties. De heer Bosch gaat het rijtje afsluiten voor vandaag.

David Bosch (UtrechtNu!) [03:34:42]:

Dank u wel, voorzitter. En voordat ik hier op de inhoud inga, valt mij toch iets op. En dat is net ook al even te sprake gekomen. De coalitie presenteert dit akkoord onder de titel Voor U. Precies dezelfde titel als ons verkiezingsprogramma. En dat is eigenlijk wel een dingetje. Want u zegt telkens de verbinding te zoeken. Maar schijnbaar was u er niet eens op van de hoogte dat

andere pakrijen deze titel al hadden gekozen. Kun je er wel de verbinding claimen natuurlijk, maar die voel ik dan niet. Want na het lezen van dit akkoord moesten wij toch een beetje denken aan een van mijn favoriete films, Dumb and Dumber. Vol goede moed op reis met een duidelijk doel. Maar vervolgens een paar honderd kilometer verderop de verkeerde kant op rijden. Onderweg ligt Harry rustig te slapen. Hij wordt wakker, kijkt om zich heen en komt erachter dat Lloyd al die tijd al de andere kant op rijdt. En dat moment van inzicht, dat hebben wij in dit akkoord niet kunnen vinden. En dit is geen film, voorzitter. Dit is Utrecht. Want waar we met een andere samenstelling van partijen waarschijnlijk gewoon Espen hadden bereikt lijkt dit college nu af te streven op Lincoln, Nebraska. Dat is een soort Almere van Amerika. En als we dan toch... Of Lelystad is nog beter. Als we dan toch in die metafoor blijven wij zien D66 als Harry... die half weken wakker wordt en denkt... wacht eens even, gaan we eigenlijk wel de goede kant op... Maar ja, dan is Lloyd, leest GroenLinks-PvdA, al een tijdje aan het sturen. Maar wel de verkeerde kant op. In die film komt het overigens nog wel goed. Dan ruilt Lloyd spontaan die grote hondenwagen voor een brommer van een jonge knaap en keren ze om. Alleen, die brommer is in Utrecht al lang verboden. Hé, voorzitter. Of hé, voorzitter. Voorzitter.

David Bosch (UtrechtNu!) [03:36:59]:

Tijdens de formatie werd gezegd dat dit een akkoord voor de hele stad zou zijn. Maar hoe verder wij lezen, hoe meer wij afvroegen voor wie dit akkoord eigenlijk is. Want dan kun je die mooie titel natuurlijk eenvoudig ombuigen. Lagere lasten en een parkeerplek voor de deur? Voor u niet. Een bereikbare stad voor bewoners en voor ondernemers en bezoekers? Voor u niet. Een gemeente die eerst echt kritisch naar de eigen uitgaven kijkt voordat zij de rekening bij de inwoners neerlegt, voor u niet. Sterker nog, deze coalitie kiest ervoor om de komende jaren meer dan 40 miljoen euro per jaar op te halen bij de inwoners en ondernemers. De OZB en andere lasten gaan fors omhoog. En terwijl die lasten stijgen, blijven grote uitgaven op tal van beleidstreinen onaangeraakt, onaangetast. De rekening wordt dus niet eerst op het stadskantoor gelegd, maar belandt direct op de deurmat van de Utrechter. En tegelijkertijd zien wij dat de stad blijft doorgroeien, terwijl de voorzieningen achterblijven en de stad steeds gore wordt. Hetzelfde zien wij weer terug met mobiliteit. Betaal parkeren wordt uitgebreid in dit akkoord niet langer gezien als een middel, maar als een principiële keuze om autogebruik terug te dringen. En volgens het akkoord hoeven bestemmingen niet eens meer via de snelste route bereikbaar te zijn. Dat moet je nou eens uitleggen aan die ondernemer, die verpleegkundige, die mantelzorger of die vakban met een bus vol gereedschap. Die mensen stappen feitelijk niet voor hun plezier in de auto, maar dan moeten ze ergens zijn. Dat is gewoon een noodzaak. Voorzitter, laat ik er nou ook even eerlijk zijn. Niet alles in het akkoord is slecht. Het ondernemstond blijft gelukkig onaangeroerd. De hondenbelasting wordt afgeschaft en er komt meer ruimte voor de horeca in de wijken. Het terugdraaien van de volging van de lezers voor evenementen. Dat zijn goede voorstellen en die zullen wij op zich ook steunen. Maar die lichtpuntjes veranderen niets aan de rode draad van dit akkoord. De gewone Utrechter lijkt steeds vaker te moeten aanpassen aan de plannen van het stadskantoor in plaats van andersom. En voorzitter, laat ik daar ook nog één partij voor het bijzonder in aanspreken. D66 heeft zich in de campagne naar drukkelijke openen opgesteld en ruimte gelaten voor een andere koers op belangrijke thema's, zoals bereikbaarheid en de lasten voor inwoners. En met dit akkoord heeft D66 ervoor gekozen,

wellicht ongeveer. ongewild, maar om zich grotendeels te binden aan GroenLinks PvdA en daarmee ook aan de bijbehorende keuzes. De komende vier jaar zal D66 dus zelf aan de Utrechtse moeten uitleggen waarom zij die ruimte in de campagne niet heeft benut. Voorzitter, wij als Utrecht Nu beginnen niet bij een beleidsdoel, wij beginnen bij de Utrechten. Bij de ondernemer die elke ochtend zijn rolluik opentrekt. Bij de verpleegkundige die ochtends om 6 uur na haar werk rijdt. Bij die vakman die met zijn busje de stad door moet. En bij het gezin dat zich afvraagt of het hier nogal kan blijven wonen. Dat is ook Utrecht, voorzitter. Dat is ook Utrecht, voorzitter. Misschien wel het Utrecht waar generaties trots op zijn geworden. En dat Utrecht verdient een stem. En die stem zullen wij de komende vier jaar laten horen. Je kunt een titel overnemen of een Utrechtse jargon gebruiken, maar daar kijkt iedereen doorheen. Dank u wel, voorzitter.

Gertjan te Hoonte (Voorzitter) [03:40:49]:

En dank u, meneer Bosch, precies binnen de tijd. Als ik u niet van u apropos had gebracht, had u zelfs ruim tien seconden overgehaald, denk ik. U denkt nu natuurlijk wat we nu gaan doen. En dat is dat we gaan schorsen. En dat u hier vanavond weer verwacht wordt om afscheid te nemen van de vertrekkende wethouders. En dan zien wij u terug. De vergadering is geschorst. Om half acht dient u hier te zijn.